

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΕΙΡΑΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Πτυχιακή εργασία

«Οι επιπτώσεις της ύφεσης στην οικονομία και πως επηρεάζεται στον κλάδο ασφάλισης οχημάτων στην Υδρογείο Α.Α. & Α.Ε. σε περίοδο ανάλυσης 2008 - 2011»

«The impact of the downturn in the economy and how it is affected business insurance vehicles to the Ydrogios I.R. & S.A. in analysis period of 2008 - 2011»

Των

Ρεσμπίθα Σταυρούλας και Σιταρά Μαρίας - Πηγής

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Κοσσιέρη Εβελίνα

Στους γονείς
μας,

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα θέλαμε από κοινού να ευχαριστήσουμε θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια μας κ. Κοσσιέρη Εβελίνα για την καθοδήγησή της και την βοήθειά της σε όλη τη διάρκεια της συγγραφής αυτής της πτυχιακής εργασίας. Επίσης, θα θέλαμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας στην Πηνιώ Μπίστολα¹, για την υποστήριξή της και την πολύτιμη βοήθεια της με παροχή πληροφοριών και σημαντικών στοιχείων. Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε και οι δύο τις οικογένειές μας για τη συμπαράστασή τους στην προσπάθειά μας αυτή και τη διαρκή στήριξή τους.

¹ Πηνιώ Μπίστολα: ιδιωτική υπάλληλος στην εταιρία Υδρογειος Α.Α. & Α.Ε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτελεί η παρουσίαση του θεσμού της Ιδιωτικής Ασφάλισης, και πιο συγκεκριμένα της ασφάλισης οχημάτων και κατά πόσο έχει επηρεαστεί ο κλάδος αυτός με την οικονομική ύφεση που αντιμετωπίζει η χώρα μας, και η παρουσίαση των Οδηγιών Φερεγγυότητας («Solvency I», «Solvency II»).

Επιπλέον, διερευνάται η ασφάλιση οχημάτων από την Υδρόγειο Α.Α. & Α.Ε. (Ασφαλιστική Αντασφαλιστική και Ανώνυμη Εταιρία) κατά τα οικονομικά έτη 2008 – 2011, όπου και διεξάγονται πολλά συμπεράσματα, που σχετίζονται με την κατάσταση της χώρας μας και προτείνονται και κάποιες λύσεις αντιμετώπισης.

Λέξεις/Κλειδιά: Ιδιωτική Ασφάλιση, Φερεγγυότητα, ασφάλιση οχημάτων, Υδρόγειος Α.Α. & Α.Ε.

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	9
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο ΔΟΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ	12
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ	12
1.2 ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	13
1.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	14
1.4 ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ	14
1.4.1 Έννοια και περιεχόμενο	14
1.5 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	16
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	16
2.2 Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	17
2.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	17
2.4 ΕΙΔΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	19
2.4.1 Οι ασφαλίσεις ζημιών χωρίζονται σε:	19
2.4.2 Οι ασφαλίσεις ζωής χωρίζονται σε:	20
2.5 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	20
2.6 ΣΚΟΠΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	20
2.7 ΤΑ ΩΦΕΛΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	21
2.7.1 Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών	21
2.7.2 Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων	21
2.7.3 Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος	22
2.7.4 Πρόληψη ζημιών	22
2.7.5 Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας	22
2.8 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	26
3.1 ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	26
3.1.1 Η Ελληνική Οικονομία	27
3.1.2 Η Παραγωγή Ασφαλίσεων κατά κλάδο Ασφάλισης	28

3.2 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	31
3.3 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	32
3.3.1 Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες προ κρίσης	34
3.3.2 Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες κατά την περίοδο της κρίσης	36
3.4 ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	41
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	41
4.2 ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	41
4.3 ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	42
4.3.1 Βασικές καλύψεις	42
4.3.1.1 Σωματικές βλάβες	43
4.3.1.2 Υλικές ζημιές	43
4.3.1.3 Αυτογνώμων αφαίρεση	43
4.3.1.4 Επιβαίνοντες	43
4.3.2 Συμπληρωματικές καλύψεις	43
4.3.2.1 Ίδιες ζημιές του αυτοκινήτου	43
4.3.2.2 Κλοπή ολική ή μερική	44
4.3.2.3 Ζημιές από πυρκαγιά	44
4.3.2.4 Θραύση κρυστάλλων	44
4.3.2.5 Φυσικά φαινόμενα	44
4.3.2.6 Οδική βοήθεια	45
4.3.2.7 Νομική προστασία	45
4.4 ΟΡΟΛΟΓΙΑ	45
4.4.1 Bonus - Malus	45
4.4.2 Σύστημα φιλικού διακανονισμού	46
4.4.3 Επικουρικό Κεφάλαιο	47
4.4.4 Πράσινη κάρτα	47
4.4.5 Επασφάλιστρο νέου οδηγού	48
4.4.6 Κυρώσεις σε ανασφάλιστα αυτοκίνητα	49
4.4.7 Ασφαλιστικό ποσό	50
4.4.8 Πρόσθετες πράξεις	51
4.5 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΤΗ ΣΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	53
5.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ	53

5.2 «ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ Ι» / “SOLVENCY I”	56
5.2.1 Τρόπος υπολογισμού του Περιθωρίου Φερεγγυότητας	57
5.2.2 Αδυναμίες οδηγίας «Solvency I» - Η ανάγκη για Αναθεώρηση.....	60
5.3 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ «SOLVENCY II».....	62
5.4 «ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ II».....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	67
6.1 Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	67
6.1.1 Η λειτουργία της Ασφαλιστικής Επιχείρησης.....	70
6.1.1.1 Χορήγηση Άδειας Λειτουργίας της Ασφαλιστικής Επιχείρησης	70
6.1.2 Βασικές Νομικές Αρχές	74
6.2 ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	75
6.2.1 Τρόποι Εποπτείας της Ασφαλιστικής Επιχείρησης.....	78
6.2.2 Ο Κύριος Ρόλος της Εποπτικής Αρχής	79
6.2.3 Η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης και οι βασικές Αρμοδιότητές της.....	80
6.2.3.1 Βασικοί Συνεργάτες της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.).....	82
6.3 ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ	85
6.4 ΕΓΓΥΗΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	85
6.5 ΤΕΧΝΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ	87
6.6 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ	89
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	91
7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	91
7.2 ΟΡΟΛΟΓΙΑ	91
7.3 ΕΙΔΗ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	92
7.3.1 Τροχαία ατυχήματα υλικών ζημιών	92
7.3.2 Τροχαία ατυχήματα με τραυματισμό	92
7.3.3 Θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα.....	92
7.4 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	93
7.5 ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΩΝ	93
7.6 ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2008-2011	95
7.7 ΚΟΣΤΟΣ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ.....	95
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ^ο ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΗΝ ΥΔΡΟΓΕΙΟ Α.Α.& Α.Ε.	97
8.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	97

8.2 Ο ΟΜΙΛΟΣ ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Α.Α. & Α.Ε.....	97
8.3 ΙΣΤΟΡΙΑ-ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΥΔΡΟΓΕΙΟΥ ΑΑ & ΑΕ	98
8.4 ΟΡΑΜΑ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΕΣ ΟΜΙΛΟΥ	99
8.5 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ.....	102
8.5.1 Οργανόγραμμα	102
8.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	103
8.7 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΠΡΟΪΟΝΤΑ	114
8.8 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ.....	116
8.9 ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΥΔΡΟΓΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	117
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	119
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	122
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	122
ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	123
ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ.....	123
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	128
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	128
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	136

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Σημαντικοί Οικονομικοί δείκτες.....	28
Πίνακας 2 Παραγωγή Ασφαλιστρων Κλάδου Ζημιών.....	30
Πίνακας 3 Παραγωγή Ασφαλιστρων Κλάδου Ζωής.....	31
Πίνακας 4 Αριθμός Ελληνικών Ασφαλιστικών Εταιριών (2001).....	33
Πίνακας 5 Ανασφάλιστα αυτοκίνητα (2009 - 2012).....	50
Πίνακας 6 Τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα (2008 - 2011).....	95
Πίνακας 7 Παθόντες τροχαίων ατυχημάτων στην Ελλάδα (2008 - 2011).....	95
Πίνακας 8 Στόλος Υδρογείου.....	117

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1 Ανάλυση Παραγωγής κατά κλάδο Ασφάλισης.....	29
Γράφημα 2 Σύνολο Ενεργητικού Υδρογείου Α.Ε.....	104
Γράφημα 3 Σύνολο επενδύσεων Υδρογείου Α.Ε.....	106
Γράφημα 4 Κατανομή επενδύσεων 2011.....	107
Γράφημα 5 Ίδια κεφάλαια Υδρογείου Α.Ε.....	108
Γράφημα 6 Αποθέματα Υδρογείου Α.Ε.....	109
Γράφημα 7 Κέρδη προ φόρων Υδρογείου Α.Ε.....	110
Γράφημα 8 Παραγωγή-Μεικτά εγγεγραμμένα ασφάλιστρα Υδρογείου Α.Ε.....	111
Γράφημα 9 Σύνθεση παραγωγής 2011 Υδρογείου Α.Ε.....	112
Γράφημα 10 Αποζημιώσεις Υδρογείου Α.Ε.....	113

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα που αναπτύσσεται στην εργασία αυτή, αφορά τις επιπτώσεις που έχει η οικονομική ύφεση στην ελληνική οικονομία και συγκεκριμένα στον κλάδο ασφάλισης οχημάτων και, ακόμα πιο ειδικά, εξετάζεται και η επίπτωση της ανωτέρω στην Υδρόγειο Ασφαλιστική και Αντασφαλιστική Ανώνυμη Εταιρία.

Αναλυτικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται αναφορά στην δομή του ασφαλιστικού κλάδου. Μέσα σε αυτό αναλύονται επίσης, και κάποιοι βασικοί όροι όπως, η ασφάλιση και ο κίνδυνος με τους ορισμούς τους και τα κύρια χαρακτηριστικά της ασφάλισης, τις προϋποθέσεις ασφάλισης κινδύνων και ο διαχωρισμός των ειδών ασφάλισης καθώς και τον όρο ασφαλιστήριο συμβόλαιο (έννοια και περιεχόμενο αυτού).

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται εισαγωγή πλέον στο θεσμό της ιδιωτικής ασφάλισης αρχίζοντας από τον ορισμό και τους δύο βασικούς τομείς εργασιών αυτής. Εν συνεχεία, ακολουθεί ιστορική αναδρομή της ιδιωτικής ασφάλισης, καθώς και ο διαχωρισμός των ειδών αυτής και τα χαρακτηριστικά της. Επίσης, αναλύεται και ο σκοπός της ιδιωτικής ασφάλισης και τα οφέλη της για την κοινωνία. Τέλος, αναφέρεται και η οικονομική και η κοινωνική συμβολή του κλάδου της ανωτέρω στις σύγχρονες κοινωνίες.

Στο τρίτο κεφάλαιο, γίνεται ανάλυση της ασφαλιστικής αγοράς στην Ελλάδα. Παρουσιάζεται αναλυτικά η πιο πρόσφατη εικόνα της φυσιογνωμίας της ελληνικής αγοράς, τόσο για την εγχώρια οικονομία, όσο και για την θέση της στα Ευρωπαϊκά δρώμενα. Με αναλυτικούς πίνακες και στοιχεία των τελευταίων ετών από στατιστικές έρευνες της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, καταγράφεται η εικόνα και συμμετοχή των ασφαλιστρών στην οικονομία της χώρας, συγκρίνοντάς την με τις αντίστοιχες οικονομίες άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, δείχνοντας τις νέες προκλήσεις που προκύπτουν στην αγορά.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, γίνεται εισαγωγή στην ασφάλιση των οχημάτων και στους όρους ασφαλιστήριο συμβόλαιο του αυτοκινήτου και αναλύονται οι καλύψεις του συμβολαίου ασφάλισης του αυτοκινήτου. Επί πρόσθετα, αναλύονται σημαντικές ορολογίες για την ασφάλιση αυτοκινήτων όπως, το σύστημα φιλικού διακανονισμού, το επικουρικό κεφάλαιο, η πράσινη κάρτα κ.ά.. Γίνεται μία σύντομη αναφορά, ακόμα

στα ανασφάλιστα αυτοκίνητα και στον αριθμό αυτών (σε περίοδο ανάλυσης 2008 – 2011). Τέλος, μία σημαντική υποενοότητα είναι αυτή της ασφαλιστικής απάτης στα οχήματα.

Στο πέμπτο κεφάλαιο, γίνεται ανάλυση της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Μέσα στο κεφάλαιο αυτό δίνεται ο ορισμός της Φερεγγυότητας και αναπτύσσεται το πλαίσιο της «Φερεγγυότητας Ι» (“Solvency I”) και η αδυναμία τελικά αυτού, που οδήγησε στη μετάβαση της «Φερεγγυότητας ΙΙ» (“Solvency II”).

Στο έκτο κεφάλαιο, αναλύεται το θεσμικό πλαίσιο μιας ασφαλιστικής εταιρίας, δηλαδή πως αυτή λειτουργεί και πως της χορηγείται η άδεια λειτουργίας. Επιπλέον, αναλύεται η Κρατική Εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Στο έβδομο κεφάλαιο, που είναι και το τελευταίο από τις βασικές νομικές αρχές, γίνεται εισαγωγή στα τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα και διαχωρίζονται οι κατηγορίες αυτών. Τέλος, σε μορφή πίνακα αναφέρονται τα τροχαία ατυχήματα από το 2008 έως το 2011 και εξάγονται κάποια συμπεράσματα.

Στο όγδοο κεφάλαιο, και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας, που είναι και το ερευνητικό κεφάλαιο της εργασίας, παρουσιάζεται το αντικείμενο και ο στόχος της έρευνας (σε περίοδο ανάλυσης 2008 – 2011). Ακολουθεί η ιστορική αναδρομή της εταιρίας Υδρόγειος Α.Α. & Α.Ε. (που είναι και η εξεταζόμενη εταιρία), το όραμα, οι αρχές, οι αξίες της και τα προϊόντα της. Παρουσιάζονται με γραφήματα τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας, που μας βοηθούν στο να καταλήξουμε σε συμπεράσματα. Εν κατακλείδι, με πίνακα παρουσιάζονται και οι πωλήσεις της εταιρίας, οι οποίες μας βοηθούν στην διεξαγωγή συμπεράσματος και τέλος αναφέρεται στην επίδραση της οικονομικής κρίσης στην Υδρόγειο Ασφαλιστική.

Η εργασία αυτή, λοιπόν, εκπονήθηκε για να εξεταστεί η επίπτωση της οικονομικής κρίσης στον κλάδο ασφάλισης οχημάτων και συγκεκριμένα στην Υδρόγειο Ασφαλιστική, διεξάγοντας συμπεράσματα για την καλύτερη δυνατή λειτουργία του κλάδου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΔΟΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ

Η έννοια της ασφάλισης συνδέεται στενά με την έννοια των κινδύνων. Συγκεκριμένα, στην βιβλιογραφία αναφέρεται ως η συγκέντρωση τυχαίων και απρόβλεπτων κινδύνων με την μεταφορά τους σε ασφαλιστές που συμφωνούν, έναντι ασφαλιστρού, να αποζημιώσουν τους ασφαλισμένους για τυχαίες ζημιές ή να παρέχουν άλλες χρηματικές παροχές ή υπηρεσίες, που συνδέονται με τον κίνδυνο (Νεκτάριος, 2003, κεφ.1, σελ.48).

Γενικά, ο κίνδυνος αντιπροσωπεύει την αβεβαιότητα ενός ζημιογόνου ενδεχόμενου, καθώς και το ενδεχόμενο αυτό να μην είναι ευνοϊκό. Ο κίνδυνος υφίσταται σε διάφορες καταστάσεις και αφορά άτομα, επιχειρήσεις αλλά και το σύνολο της κοινωνίας. Ο ορισμός του κινδύνου, ωστόσο, έχει διαφορετική σημασία καθώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αναλυτικό εργαλείο για τους οικονομικούς αναλυτές, στατιστικούς αναλυτές, αναλυτές λήξης αποφάσεων ή αναλυτές ασφαλίσεων. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια του κλάδου της ασφάλισης, ο κίνδυνος αντιπροσωπεύει είτε ένα ρίσκο του ασφαλισμένου έναντι κάποιου ενδεχομένου είτε μια περιουσία που καλύπτεται από την ασφάλιση.

Στο σημείο αυτό πρέπει να διαχωριστεί η έννοια του κινδύνου, από την έννοια της αβεβαιότητας. Αναλυτικά, «αβεβαιότητα είναι η κατάσταση στην οποία κάποιος αντιμετωπίζει με δυσκολία τον καθορισμό της πιθανότητας των αποτελεσμάτων μιας απόφασης, είτε λόγω έλλειψης πληροφόρησης, είτε έλλειψης γνώσης σχετικά με τα αναμενόμενα αποτελέσματα» ενώ, «κίνδυνος είναι η κατάσταση στην οποία κάποιος δεν γνωρίζει τα ακριβή αποτελέσματα μιας απόφασης αλλά πιθανολογείται ότι θα κυμαίνονται σε ένα συγκεκριμένο εύρος αποτελεσμάτων» (Λαζαρίδης & Παπαδόπουλος, 2002, κεφ.8, σ. 386).

Ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει είτε από:

- Φυσικά αίτια, π.χ. απώλεια ζωής, ασθένεια, ναυάγιο, πυρκαγιά, θεομηνία κ.ο.κ., είτε
- Ανθρώπινη πράξη, π.χ. τροχαίο ατύχημα κ.ο.κ., είτε
- Άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. επιχειρηματικά, επενδυτικά, συναλλαγματικά κ.λπ. ρίσκα.

Οι κίνδυνοι βέβαια διακρίνονται σε κάποιες κατηγορίες, οι πιο βασικές (αναφέρονται ονομαστικά) είναι οι καθαροί και κερδοσκοπικοί κίνδυνοι και οι στατικοί και δυναμικοί, οι γενικευμένοι και οι ειδικευμένοι κίνδυνοι.

1.2 ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ασφάλισης σχετίζονται με τη συγκέντρωση κινδύνων (pooling of risks), τη μεταφορά κινδύνου και τη μείωση της αβεβαιότητας (risk transfer and risk reduction), και την αποζημίωση (indemnification) (Νεκτάριος Μ., 2003). Πιο συγκεκριμένα, το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό των ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι η συγκέντρωση κινδύνων, καθώς είναι και το πρώτο βήμα για να επεκτείνουν τις δραστηριότητες και τελικά να παρέχουν την κάλυψη στους ενδιαφερόμενους. Τη διεργασία αυτή, την αναλαμβάνουν οι αναλυτές που πραγματοποιούν την κατανομή των ζημιών, που συνέβησαν σε ορισμένους από το σύνολο των ασφαλισμένων.

Βασική προϋπόθεση για αυτή τη διαδικασία είναι η συγκέντρωση ενός μεγάλου αριθμού ομοιογενών κινδύνων, που θα βασίζεται στο Νόμο των Μεγάλων Αριθμών², όπου θα προβλέπει με ακρίβεια τις μελλοντικές ζημιές. Η συγκέντρωση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα την πραγματοποίηση της κατανομής των απωλειών σε όλους τους ασφαλισμένους, καθώς και την πρόβλεψη των μελλοντικών ζημιών με σχετική ακρίβεια. Ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις ο αναλογιστής σπάνια γνωρίζει την πραγματική πιθανότητα ζημίας και γι' αυτό οι εκτιμήσεις για την μέση συχνότητα αλλά και την σοβαρότητα των ζημιών πρέπει να βασίζονται σε προηγούμενη εμπειρία. Αν ο αριθμός των ομοιογενών περιπτώσεων είναι μεγάλος, τότε η εμπειρία αυτή θα δώσει μια καλή προσέγγιση για το μέλλον. Ο υπολογισμός του ασφαλιστρού αποτελεί μια αξιοπρόσεκτη εργασία, στην οποία το ασφαλιστρού θα πρέπει να καλύπτει τις ζημιές και τα έξοδα του ασφαλιστή, αλλά και να αφήνει κάποιο περιθώριο κέρδους για την ασφαλιστική επιχείρηση.

Όσον αφορά τη μεταφορά κινδύνου και τη μείωση της αβεβαιότητας, τα ασφαλιστικά συμβόλαια μεταφέρουν τον Καθαρό Κίνδυνο από τον ασφαλισμένο στον ασφαλιστή. Όπως προαναφέρθηκε, ο ασφαλιστής έχει την δυνατότητα να αναλάβει το σύνολο των κινδύνων καθώς και να εκτιμήσει με σχετική ακρίβεια τις

² Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των περιπτώσεων, τόσο τα πραγματικά αποτελέσματα προσεγγίζουν τα θεωρητικά αναμενόμενα.

αναμενόμενες ζημιές, με αποτέλεσμα να μειώνεται ο αντικειμενικός κίνδυνος για τον ασφαλιστή, και όσο και η αβεβαιότητα για το σύνολο των ασφαλισμένων μεταβιβάζοντας τον ατομικό τους κίνδυνο έναντι ενός ασφαλιστρού. Με αυτό τον τρόπο, δίνεται η δυνατότητα στον ασφαλισμένο, μέσω του ασφαλιστικού μηχανισμού, να ανταλλάξει μια δυνητικά μεγάλη και αβέβαιη ζημία με μια σχετική μικρή και άμεση επιβάρυνση, το ασφάλιστρο.

Τέλος, ένα ακόμη χαρακτηριστικό της ασφάλισης είναι η αποζημίωση των ζημιών, δηλαδή, ο ασφαλισμένος αποζημιώνεται ολικώς ή μερικώς για τις ενδεχόμενες απώλειες. Η αποζημίωση πραγματοποιείται είτε με μετρητά, είτε με επισκευή ή με αντικατάσταση.

1.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Τις περισσότερες φορές οι ασφαλιστές ασφαλίζουν μόνο Καθαρούς Κινδύνους και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να είναι ασφαλίσιμος ένας τέτοιος κίνδυνος είναι οι ακόλουθες (Νεκτάριος Μ., 2003):

- Εμφάνιση μεγάλου αριθμού ομοιογενών περιπτώσεων.
- Τυχαία και μη εσκεμμένη ζημία.
- Καθορισμένη και μετρήσιμη (συγκεκριμένη ως προς το χρόνο, τόπο, αιτία και ποσό) ζημία.
- Μη καταστροφική ζημία.
- Υπολογίσιμη ζημία.
- Εφικτό ασφάλιστρο.

1.4 ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

1.4.1 Έννοια και περιεχόμενο

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι σύνθετα νομικά κείμενα, τα οποία καταρχήν αποτελούν συμβάσεις, καθώς σύμφωνα με την νομοθεσία, για κάθε σύμβαση απαιτείται η συμμετοχή δύο τουλάχιστον συμβαλλομένων. Επίσης, αποτελούν ενοχικές συμβάσεις επειδή ο ασφαλιστής έχει ενοχική αξίωση να εισπράξει τα καθορισμένα ασφάλιστρα, ενώ ο ασφαλιζόμενος έχει ενοχική αξίωση να λάβει την παροχή (αποζημίωση) από τον ασφαλιστή. Στην ασφαλιστική σύμβαση προβλέπεται να έχουν οι συμβαλλόμενοι δικαιώματα και υποχρεώσεις εξίσου. Ο ασφαλιστής υποχρεούται να παρέχει ασφάλιση (κάλυψη κινδύνου) σε όλη τη

διάρκεια της ασφάλισης, καθώς και το ασφάλισμα σε περίπτωση κινδύνου, ενώ ο ασφαλισμένος οφείλει μόνο τα ασφάλιστρα ανεξάρτητα εάν πραγματοποιηθεί η ζημία ή όχι.

Επιπλέον, η ασφαλιστική σύμβαση αποτελεί σύμβαση προσχώρησης και διαρκούς παροχής, καθώς ο ασφαλιστής έχει διαμορφώσει εκ των προτέρων τους όρους της και η παροχή στον ασφαλισμένο διαρκεί όσο και η ασφάλιση. Τέλος, αν πρόκειται για καταναλωτική ασφάλιση για τον ασφαλιστή αποτελεί η σύμβαση αυτή εμπορική πράξη. Ωστόσο, αν πρόκειται για βιομηχανική ή εμπορική ασφάλιση ή επαγγελματική (εφόσον ασκείται εμπορικό επάγγελμα) η ασφαλιστική σύμβαση είναι εμπορική και για τον ασφαλισμένο.

Αναφορικά, τα βασικότερα μέρη του ασφαλιστηρίου συμβολαίου είναι οι δηλώσεις (declarations), η συμφωνία ασφάλισης (insuring agreement), οι εξαιρέσεις (exclusions), οι όροι (conditions) και οι διάφορες προβλέψεις (miscellaneous provisions), ενώ άλλα θέματα που αφορούν το ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι ο ορισμός του ασφαλισμένου, οι πρόσθετες πράξεις (endorsements), οι απαλλαγές (deductibles), ο αναλογικός όρος (condition of average) και η παράλληλη ασφάλιση.

1.5 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ασφάλιση διακρίνεται σε Ιδιωτική και Κρατική ή Κοινωνική Ασφάλιση, ανάλογα τον φορέα που αναλαμβάνει την ασφάλιση. Σχετικά με την πρώτη ο φορέας είναι ασφαλιστική επιχείρηση, ενώ σχετικά με την δεύτερη, ο φορέας είναι το κράτος. Θεωρητικά τα δύο είδη ασφάλισης συγκλίνουν τόσο ως προς τους λόγους ύπαρξης τους όσο και προς το σκοπό που εξυπηρετούν (Αντωνάκη, Λόντου, Σαριδάκη, Χατζηδημητρίου & Κόκκινος, 2009).

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, τα τελευταία χρόνια σημειώνεται μια αλληλοεπικάλυψη των δύο ειδών ασφάλισης, γεγονός που εκδηλώνεται μέσω της συνεχής εισχώρησης της Ιδιωτικής Ασφάλισης στα κοινωνικά συστήματα συντάξεων και υγείας. Πρέπει να τονιστεί ότι η παρέμβαση αυτή της Ιδιωτικής Ασφάλισης είναι συμπληρωματική και δεν έχει σκοπό να υποκαταστήσει τις αρμοδιότητες της Πολιτείας, οι οποίες παραδοσιακά συνδέονται με τον τομέα των κοινωνικών παροχών (Αντωνάκη, 2009).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ασφάλιση είναι μία σημαντικότερη λειτουργία και έχει ανυπολόγιστη σημασία, αφού χάρη σε αυτήν καλύπτεται μια βασική ανθρώπινη ανάγκη: το αίσθημα της «ανασφάλειας» και προσφέρεται ταυτόχρονα ένα ανθρώπινο αγαθό η «σιγουριά».

Κανένας επιχειρηματίας δεν θα διακινδύνευε να επενδύσει το οτιδήποτε με φόβο την καταστροφή του από τη μια μέρα στην άλλη ή θα ασχολιόταν με τεχνολογικές έρευνες, εάν φοβόταν τις καταστροφικές συνέπειες και ευθύνες που θα δημιουργούνταν σε περίπτωση μη επαρκούς ασφάλισής του.

Η κινητικότητα, οι μεγάλες πόλεις, η εκβιομηχάνιση, η πολυτέλεια ζωής, τα ιδιωτικά εισοδήματα, ο αυτοματισμός, το αναγκαίο εισόδημα, η παρουσία πολλών φυσικών ή τεχνικών κινδύνων, τα λάθη ή οι παραλείψεις των επαγγελματιών, τα αδικήματα της επιστήμης και της τεχνολογίας και η ανασφάλεια των περιουσιακών στοιχείων επιβάλλουν την ασφαλιστική κάλυψη κατά των κινδύνων.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι όσο περισσότερο αναπτύσσεται η οικονομία και η τεχνολογία, τόσο μεγαλύτερη σημασία αποκτά και η Ιδιωτική Ασφάλιση με την οποία και θα ασχοληθούμε στο κεφάλαιο αυτό.

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ασφάλιση είναι η συγκέντρωση τυχαίων και απρόβλεπτων κινδύνων με τη μεταφορά τους σε ασφαλιστές, που συμφωνούν, έναντι ασφαλίστρου, να αποζημιώνουν τους ασφαλισμένους για τυχαίες ζημιές ή να παρέχουν άλλες χρηματικές παροχές ή υπηρεσίες, που συνδέονται με τον κίνδυνο (Μιλτιάδης Νεκτάριος, 2003).

2.2 Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ο χώρος της Ιδιωτικής Ασφάλισης διακρίνεται σε δύο βασικούς τομείς εργασιών: α) τις ασφαλίσεις ζωής και β) τις ασφαλίσεις ζημιών, καθένας από τους οποίους χωρίζεται σε επιμέρους κλάδους, που ταξινομούνται ανάλογα με το είδος των ασφαλιζόμενων κινδύνων. Ο διαχωρισμός αυτός θεσμοθετήθηκε το 1985 (ICAP, 2009)³, έτος – σταθμό για το ασφαλιστικό γίνεσθαι στη χώρα μας, αφού όσες εταιρίες ιδρύονται από το 1985 και μετά θα πρέπει να είναι είτε εταιρίες ασφαλίσεων ζωής, είτε εταιρίες ασφαλίσεων ζημιών, ενώ δόθηκε το δικαίωμα στις εταιρίες που κατείχαν ήδη άδεια άσκησης εργασιών και για τους δύο αυτούς τομείς – οι επονομαζόμενες μικτές εταιρίες, να παραμείνουν σε αυτή τη μορφή. Εν τούτοις, ορισμένες από αυτές προέβησαν σε διαχωρισμό των δραστηριοτήτων τους, δημιουργώντας αντίστοιχα ξεχωριστές ασφαλιστικές εταιρίες.

Σύμφωνα, με στοιχεία που έχουν δημοσιευτεί από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (2009) ογδόντα μία (81) ασφαλιστικές εταιρίες δραστηριοποιήθηκαν το 2009 στην Ελλάδα, από τις οποίες οι πενήντα δύο (51) είχαν ως αποκλειστικό τομέα εργασιών τις ασφαλίσεις ζημιών, οι δεκαεπτά (17) δραστηριοποιήθηκαν μόνο στις ασφαλίσεις ζωής και οι δεκατρείς (13) ήταν μικτές⁴.

Θα πρέπει να επισημανθεί τέλος ότι ο αριθμός των ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιριών ενόψει της οικονομικής κρίσης μειώνεται δραστικά τα τελευταία έτη, όπως θα δούμε και παρακάτω.

2.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Κάνοντας μια γρήγορη αναδρομή στο παρελθόν για την Ιδιωτική Ασφάλιση μπορούμε να οδηγηθούμε σε ασφαλή συμπεράσματα και στην καταγραφή ιστορικών στοιχείων και πληροφοριών.

³ ICAP Group A.E. (Αύγουστος, 2009). *Κλαδική μελέτη για τον κλάδο των ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας*.

⁴ Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Ε.), (2010), Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ, "ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ", από τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/grmark-i-gr.pdf>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

Οι πηγές της Ελληνικής και Ρωμαϊκής ιστορίας, η αρχαία ελληνική νομοθεσία και ρωμαϊκή, η οποία στηρίχθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην Ελληνική, δεν είναι αρκετά διαφωτιστικές, ώστε να βοηθήσουν στην πληρέστερη κατά το δυνατό συγκέντρωση ιστορικών στοιχείων.

Και οι ποιά σύγχρονες ακόμα πηγές των μεσαιωνικών χρόνων, συνθέτουν μια όχι και τόσο σαφή εικόνα για την ιστορική εξέλιξη της ασφάλισης την εποχή εκείνη.

Ο θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης, όπως τον εννοούμε σήμερα, διαμορφώθηκε πληρέστερα τον 15^ο αιώνα στα ισπανικά και ιταλικά λιμάνια της εποχής και αφορούσε τη θαλάσσια ασφάλιση, η οποία όπως και άλλα είδη ασφάλισης, είχε αναπτυχθεί σε θαυμαστό επίπεδο από τους αρχαίους Έλληνες. Το ελληνικό έθνος, αν και έχει στενή σχέση και εξάρτηση με τη θάλασσα, δεν είχε, ατυχώς, την ανεξαρτησία του μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 και έτσι δεν ήταν σε θέση να πρωτοστατήσει στην παραπέρα ανάπτυξη του ασφαλιστικού θεσμού. Στη μακρά περίοδο της υποδούλωσης της χώρας μας, κατά την τουρκοκρατία ήταν πολύ δύσκολο να δημιουργηθούν οι συνθήκες ανάπτυξης της ασφάλισης. Οι Έλληνες ναυτικοί, που έκαναν μεταφορές, ασφαλιζόνταν σε εταιρίες και ασφαλιστές του εξωτερικού.

Παρ' όλα αυτά, ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες ιδρύθηκαν στο εξωτερικό και πριν την επανάσταση. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι η αρχή της ελληνικής ιστορίας της Ιδιωτικής Ασφάλισης βρίσκεται στην ίδρυση, το 1789 στην Τεργέστη της «Societa Greca d' Assicurazione», που είναι γνωστή σαν η πρώτη ελληνική ασφαλιστική εταιρία.

Στη συνέχεια, μετά την απελευθέρωση του έθνους από τον τουρκικό ζυγό, ιδρύθηκαν πολλές ασφαλιστικές επιχειρήσεις και η ιδιωτική ασφάλιση σημείωσε ραγδαία εξέλιξη και ανάπτυξη.

Μορφές πάντως, και είδη ασφάλισης, που είναι παρόμοιες με την σημερινή, αναπτύχθηκαν και στους αρχαίους ελληνικούς χρόνους. Δεν πρόκειται, βέβαια για ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως οι σύγχρονες, αλλά για είδη κοινωνικής οργάνωσης, καταμερισμού και μετάθεσης του κινδύνου ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων με κοινά συμφέροντα, καθώς και για ναυτιλιακές και εμπορικές δραστηριότητες, που αποσκοπούσαν στο κέρδος, όπως ήταν το ναυτικό δάνειο και διάφορα άλλα είδη

ασφάλισης. Οι αρχές, έννοιες, ιδέες και φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων για την ασφάλιση, καθώς και τα είδη ασφάλισης που θεσμοθέτησαν και εφάρμοσαν στην πράξη, αποτέλεσαν τη βάση και τα πρότυπα για την παραπέρα εδραίωση και ραγδαία εξέλιξη της ασφάλισης (Δούκας Σ., 1988).

2.4 ΕΙΔΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τα είδη της ιδιωτικής ασφάλισης χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, στις ασφαλίσεις ζημιών και στις ασφαλίσεις ζωής.

2.4.1 Οι ασφαλίσεις ζημιών χωρίζονται σε:

1. Ατυχήματα (εργατικά ατυχήματα).
2. Ασθένειες.
3. Χερσαία οχήματα.
4. Σιδηροδρομικά οχήματα.
5. Αεροσκάφη.
6. Πλοία (θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια).
7. Μεταφερόμενα εμπορεύματα.
8. Πυρκαγιά και στοιχεία της φύσεως.
9. Λοιπές ζημιές αγαθών.
10. Αστική ευθύνη χερσαίων οχημάτων.
11. Αστική ευθύνη από αεροσκάφη.
12. Αστική ευθύνη πλοίων.
13. Γενική αστική ευθύνη.
14. Πιστώσεις.
15. Εγγυήσεις.
16. Διάφορες χρηματικές απώλειες.
17. Νομική προστασία.
18. Βοήθεια (βοήθεια σε πρόσωπα που βρίσκονται σε δυσχερή θέση κατά την διάρκεια μετακινήσεων τους).

Στις «ασφαλίσεις κατά ζημιών» ο ασφαλιστής καταβάλει αποζημίωση σε περίπτωση ζημιάς σε περιουσιακά στοιχεία ή σε τρίτους, λόγω επέλευσης γεγονότος για το οποίο έχει αναλάβει ευθύνη.

2.4.2 Οι ασφαλίσεις ζωής χωρίζονται σε:

1. Κλάδος ζωής, περιλαμβάνει τις ασφαλίσεις επιβίωσης, θανάτου, μικτές, συντάξεων και σωματικών βλαβών.
2. Κλάδος ασφάλισης υγείας, περιλαμβάνει τις ασφαλίσεις ατυχήματος και ασθένειας.
3. Κλάδος κεφαλαιοποίησης.
4. Κλάδος διαχείρισης ομαδικών & συνταξιοδοτικών κεφαλαίων.
5. Κλάδος ασφαλίσεων ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις.
6. Κλάδος ομαδικών προγραμμάτων πρόνοιας.

Οι ασφαλίσεις Ζωής καταβάλλουν παροχές στους δικαιούχους, σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου. Οι παροχές αυτές καλύπτουν συνήθως τα έξοδα κηδείας και εφάπαξ ή περιοδικά καταβαλλόμενα ποσά στους δικαιούχους. Ακόμη, οι ασφαλιστές Ζωής πωλούν συντάξεις και προγράμματα Υγείας, που καλύπτουν νοσοκομειακά έξοδα σε περίπτωση ασθένειας ή τραυματισμού, καθώς και πολλά προγράμματα κάλυψης εξόδων ή της απώλειας εισοδήματος από ανικανότητα από ατύχημα ή ασθένεια (Νεκτάριος Μ., 2003).

2.5 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τα βασικότερα χαρακτηριστικά της ιδιωτικής ασφάλισης είναι:

- Συγκέντρωση κινδύνων.
- Μεταφορά κινδύνου και μείωση αβεβαιότητας.
- Αποζημίωση.

2.6 ΣΚΟΠΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Οι δυσβάστακτες συνέπειες της επέλευσης των κινδύνων επιμερίζονται σε πολλά πρόσωπα μέσω της ασφάλισης, με αποτέλεσμα να μην επιβαρύνεται μόνο αυτός που υπέστη τη ζημιά. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται στους ασφαλισμένους η δυνατότητα να αντιμετωπίσουν άμεσα και χωρίς οικονομική κατάρρευση, μεγάλους κινδύνους που έχουν ως συνέπεια την απαίτηση μεγάλων χρηματικών ποσών για να μπορέσουν να καλυφθούν. Με την ασφάλιση πετυχαίνεται επίσης η διατήρηση της περιουσίας και των εσόδων και διατηρείται η καλή ποιότητα ζωής των πολιτών.

2.7 ΤΑ ΩΦΕΛΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μία από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις θεωρείται ο θεσμός της ασφάλισης στις σύγχρονες κοινωνίες. Εκτός από τις άμεσες ασφαλιστικές αποζημιώσεις, τα επιπλέον οφέλη της κοινωνίας από την ασφάλιση είναι πολλαπλά και μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών.
- Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων.
- Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος.
- Πρόληψη ζημιών.
- Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας.

2.7.1 Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών

Η ασφάλιση έχει την ικανότητα να μειώνει τον αντικειμενικό κίνδυνο, γεγονός μεγάλης κοινωνικής προσφοράς για το άτομο. Με αυτόν τον τρόπο μειώνεται η ανάγκη των ατόμων και των επιχειρήσεων να "αποθεματοποιούν", ώστε να αποφευχθούν μελλοντικά ζημιογόνα ενδεχόμενα. Ο θεσμός της ασφάλισης συντελεί στη βελτίωση της κατανομής των παραγωγικών πόρων της οικονομίας, αφού ο ασφαλιστής είναι σε θέση να εκτιμά με ακρίβεια τις αναμενόμενες ζημιές, ενώ τα απαιτούμενα αποθεματικά είναι πολύ μικρότερα σε σχέση με τα συνολικά αποθεματικά που θα έπρεπε να συσσωρεύσουν τα άτομα μόνα τους.

2.7.2 Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων

Θετικές επιπτώσεις στις Κεφαλαιαγορές προκαλεί η λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών, στο επίπεδο των επιτοκίων και στην οικονομική ανάπτυξη.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες αρχικά, και ιδιαίτερα οι ασφαλιστικές εταιρίες Ζωής, αποτελούν έναν από τους κορυφαίους θεσμικούς επενδυτές σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες. Επί πρόσθετα, τα άτομα και οι επιχειρήσεις απαλλάσσονται από την αβεβαιότητα των μελλοντικών ζημιογόνων ενδεχομένων με τη λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της κατανομής των πόρων μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης.

Εκτός αυτού, η αύξηση των επενδύσεων και της οικονομικής ανάπτυξης είναι αποτέλεσμα της μείωσης των επιτοκίων, η οποία κατορθώνεται με την αυξημένη

προσφορά κεφαλαίων, λόγω των συσσωρευμένων αποθεματικών των ασφαλιστικών εταιριών.

2.7.3 Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος

Τη βάση της αποτελεσματικής λειτουργίας του πιστωτικού συστήματος αποτελεί η ασφάλιση. Το άτομο ή η επιχείρηση που έχουν επαρκή ασφαλιστική κάλυψη αποτελούν καλύτερο πιστωτικό κίνδυνο για το τραπεζικό σύστημα. Στη σημερινή εποχή, η συντριπτική πλειοψηφία των δανειοδοτήσεων δεν θα ήταν εφικτή, εάν δεν υπήρχε η παράλληλη αποτελεσματική ασφαλιστική κάλυψη των αντίστοιχων δραστηριοτήτων.

2.7.4 Πρόληψη ζημιών

Οι ασφαλιστικές εταιρίες έχουν δημιουργηθεί με σκοπό τον περιορισμό είτε της συχνότητας είτε της έκτασης μιας ζημιάς, προλαμβάνοντας την με εκτεταμένα προγράμματα πρόληψης ζημιών που κατά καιρούς δραστηριοποιούνται. Αυτή είναι μια ζωτική ασφαλιστική λειτουργία, για τη μείωση, όσο το δυνατόν είναι εφικτή, των συνολικών ζημιών και την συνακόλουθη μειωτική επίδραση επί των ασφαλιστρών. Άρα, ο περιορισμός τόσο των άμεσων όσο και των έμμεσων ζημιών επιφέρει κοινωνικό όφελος.

Μερικές από τις χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις πρόληψης ζημιών, που στηρίζουν οι ασφαλιστές, είναι:

- Οδική ασφάλεια και μείωση θανάτων από τροχαία.
- Προγράμματα πρόληψης εργατικών ατυχημάτων.
- Πρόληψη εμπρησμών.
- Πρόληψη κλοπών αυτοκινήτων.
- Πρόληψη ελαττωματικών προϊόντων.
- Προδιαγραφές ασφαλείας μηχανολογικών εξοπλισμών κ.λπ.

2.7.5 Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας

Η ύπαρξη και η λειτουργία των ασφαλιστικών εταιριών συντελεί στον περιορισμό της αβεβαιότητας των ατόμων και των επιχειρήσεων και επομένως συμβάλλει στην κοινωνική σταθερότητα. Αναρίθμητα είναι τα παραδείγματα που υπάρχουν. Μια επιχείρηση παραδείγματος χάρη δεν αναγκάζεται να πτωχεύσει μετά από μία εκτεταμένη πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις της ή μια οικογένεια δεν είναι

απαραίτητο να διαλυθεί ή να υποφέρει οικονομικά λόγω του πρόωρου θανάτου του πατέρα. Επίσης, μια πόλη που καταστράφηκε από εκτεταμένες πυρκαγιές ή σεισμούς ή άλλες φυσικές καταστροφές μπορεί να χτιστεί ξανά με τις παροχές που της προσφέρονται από τις ασφαλιστικές καλύψεις.

Συνεπώς, εάν δεν υπήρχε η υποχρεωτική ασφάλιση για την αστική ευθύνη των αυτοκινήτων, η οποία εγγυάται τις αποζημιώσεις για τα θύματα των τροχαίων ατυχημάτων, η ζωή σε μια σύγχρονη κοινωνία, όπου τα τροχαία ατυχήματα είναι αναρίθμητα, θα ήταν μια αλυσίδα από καθημερινές τραγωδίες (Νεκτάριος Μ., 2003).

2.8 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο κλάδος των ασφαλίσεων συμβάλλει στην οικονομική, στη σωματική και στην ψυχολογική υγεία των ατόμων των σύγχρονων κοινωνιών, όσο λίγοι κλάδοι, αφού όπως προαναφέρθηκε η ασφάλιση παρέχει το αίσθημα της «σιγουριάς». Άλλωστε, έχει αποδειχθεί ότι όσο πιο αναπτυγμένος είναι ο ασφαλιστικός τομέας σε μια κοινωνία, τόσο πιο λίγα είναι τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούνται.

Οικονομική Συμβολή

Οι ασφαλιστικές εταιρίες ως σύγχρονες οικονομικές μονάδες αποτελούν χωρίς αμφιβολία ένα σημαντικό μέρος απασχόλησης εργαζομένων αλλά και πηγή φορολογικών εσόδων του Κράτους, υπηρετώντας συγχρόνως και ένα θεσμό με πολλαπλές θετικές παραμέτρους για την οικονομική ευμάρεια μιας κοινωνίας, όπως:

- I. **Αποκατάσταση Ζημιών:** Με την αποκατάσταση των κάθε είδους ζημιών, αποτρέπεται η σοβαρή διατάραξη των οικονομικών, επιχειρηματικών, επαγγελματικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εξασφαλίζεται η σταθερότητα και η συνέχεια.
- II. **Ενθάρρυνση και Προαγωγή Αποταμίευσης:** κεφαλαίων που συγκεντρώνονται από τα ασφάλιστρα και αποτελούν ουσιαστικά διαθέσιμα αποταμιευμένα κεφάλαια, τα οποία συμβάλλουν στη δημιουργία μιας υγιούς και ισχυρής εθνικής χρηματαγοράς.
- III. **Χρηματοδότηση Επενδύσεων:** Φυσικό επακόλουθο της δημιουργίας αποταμιευτικών κεφαλαίων, είναι η αξιόπιστη ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και ισχυροποίηση της

οικονομίας και την αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (Α.Ε.Π.).

- IV. **Ενθάρρυνση Επιχειρηματικής Πρωτοβουλίας:** Είναι βέβαιο ότι κάτω από τις σημερινές συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και του οξύτατου ανταγωνισμού οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και ιδιαίτερα οι καινοτόμες και κατά συνέπεια οι πλέον ριζοκίνδυνες, θα ήταν πολύ λιγότερες, αν οι επιχειρηματίες δεν είχαν το προστατευτικό δίκτυο των ασφαλειών.
- V. **Ανάπτυξη Έρευνας και Τεχνολογίας:** Ο ασφαλιστικός κλάδος στηρίζει οικονομικά και ενθαρρύνει επιστημονικές έρευνες, που συνδέονται με την υγεία και τις αιτίες πρόκλησης ατυχημάτων, ενώ παράλληλα κάνει εφικτή την παραγωγή προϊόντος των προχωρημένης τεχνολογίας, μέσα από τη διασφάλιση του προφανούς κινδύνου.
- VI. **Διάσωση Προσωπικών Οικογενειακών και Εθνικών Πόρων:** Σημαντικά μικρότερο θα ήταν το συνολικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Ε.Π.), αν δεν υπήρχε ο ασφαλιστικός κλάδος. Αρκεί να υπολογίσουμε πόσο μεγάλη θα ήταν η απώλεια υλικών αγαθών, χωρίς ελπίδα επαναδημιουργίας τους, από μεμονωμένες (τροχαία ατυχήματα - πυρκαγιές) ή συλλογικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες, τυφώνες, ηφαίστεια), αν δεν υπήρχε η δυνατότητα αντικατάστασής τους από τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις.

Κοινωνική Συμβολή

Ο ασφαλιστικός τομέας έχει συμβάλει επίσης αρκετά στον κλάδο της υγείας, της σταθερότητας και συνοχής της οικογένειας ως ο πυρήνας της κοινωνίας.

- I. **Ψυχική και Πνευματική Υγεία:** Το σημαντικότερο ίσως από όλα τα αγαθά που προσφέρει ο ασφαλιστικός κλάδος στους πολίτες των σύγχρονων κοινωνιών, είναι το αίσθημα ασφάλειας, που μειώνει δραστικά την πίεση, την ανησυχία και το άγχος, που από τη φύση τους είναι γενεσιουργά αίτια ψυχολογικών και οργανικών ασθενειών.
- II. **Ποιότητα Ζωής:** Η συμπλήρωση ή/και αναπλήρωση των κοινωνικών ασφαλίσεων σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο στα θέματα εξασφάλισης οικογενειακού εισοδήματος (σε περιπτώσεις

ανικανότητας προς εργασία), υγείας και θανάτου, καθώς και η αποκατάσταση κάθε είδους υλικών ζημιών, συμβάλλει στην ηρεμία, γαλήνη και συνοχή της οικογένειας και άρα στην ποιότητα ζωής. Παράλληλα, διασφαλίζει στα παιδιά και στους νέους ανθρώπους σπουδές και "οικογενειακό κεφάλαιο" για τη δημιουργία νέων οικογενειακών πυρήνων.

III. Διατήρηση Περιουσίας και Εσόδων: Οι αποζημιώσεις, σε περιπτώσεις ατυχημάτων και μακροχρόνιων ασθενειών, διασφαλίζουν – τουλάχιστον σ' ένα μεγάλο μέρος – την οικονομική αυτάρκεια του παθόντος και της οικογένειάς του και αποτρέπουν την αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων. Παράλληλα, οι αποζημιώσεις καταστροφής της περιουσίας αποτρέπουν την περιθωριοποίηση πρώην εύπορων οικογενειών και τη δημιουργία νεόπτωχων⁵ (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος).

⁵ Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Ε.), (2010), Η Συμβολή της Ιδιωτικής Ασφάλισης, *"Η Συμβολή του κλάδου της Ιδιωτικής Ασφάλισης στις σύγχρονες κοινωνίες"*, από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: http://www.eaee.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=210&Itemid=201&lang=el, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι ασφάλειες έχουν καταλάβει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην κοινωνία μας. Αποτελούν βασική προϋπόθεση και ταυτόχρονα έναν από τους συντελεστές της οικονομικής ανάπτυξης. Διευκολύνουν τις κυβερνητικές πολιτικές για την ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών ασφαλιστικών προγραμμάτων, καταλαμβάνοντας κυρίαρχη θέση στις προτεραιότητες της πολιτικής. Ο ρόλος των ασφαλιστών είναι η προσπάθεια της κατανόησης της διαφοράς ανάμεσα στην ασφαλιστικότητα και στην ιδιωτική ευθύνη και που πρέπει να αρχίσει η κοινωνική ευθύνη.

Οι κύριες οικονομικές λειτουργίες των ασφαλειών είναι η μεταφορά και ανάληψη του κινδύνου καθώς και η διαχείριση κεφαλαίων που θα διατηρηθούν και στο μέλλον, χωρίς να ανήκουν αποκλειστικά στους ασφαλιστές. Είναι σημαντικό να τονιστεί όσο αφορά τους παραδοσιακούς ασφαλιστές, τόσο στις ώριμες όσο και στις λιγότερο αναπτυγμένες αγορές να επαναπροσδιορίσουν τη θέση τους και τη στρατηγική τους.

Όσο και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός και η υπερπροσφορά θα περιορίζουν ακόμα περισσότερο τα περιθώρια κέρδους, οι ασφαλιστές επικεντρώνονται στην αποτελεσματικότητα και στη δημιουργία πλεονεκτημάτων κλίμακας ή να αναζητήσουν νέους τρόπους για να προσθέσουν αξία σ' αυτά που ήδη προσφέρουν στους πελάτες τους.

3.1 ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Εξαιτίας της οικονομικής κατάστασης που επικρατεί στη χώρα μας, η δημόσια ασφάλιση καθώς και τα ιδιωτικά ταμεία αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα καθώς η γενικευμένη αγωνία των Ελλήνων για το αβέβαιο μέλλον τόσο στον τομέα της υγείας και στον συνταξιοδοτικό τομέα, όσο και στον κλάδο των ασφαλίσεων των αυτοκινήτων με τον οποίο και θα ασχοληθούμε παρακάτω, θα περίμενε κανείς ένα μεγάλο μέρος των ασφαλισμένων να στραφεί προς την ιδιωτική ασφάλιση, αυτό παραδόξως δεν συμβαίνει. Δεν συμβαίνει, γιατί ο οικονομικός προϋπολογισμός της κάθε οικογένειας δεν επαρκεί για μία τέτοια επένδυση, που θα σπαταλήσει ένα μέρος των χρημάτων, που θα αξιοποιούνταν για την κάλυψη των βασικών της αναγκών.

3.1.1 Η Ελληνική Οικονομία

Η ελληνική οικονομία, έχοντας σημειώσει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης έως το έτος 2008, έδειξε σημεία ύφεσης το 2009, ως αποτέλεσμα της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, ενώ από το έτος 2010 και μετά η ύφεση εντάθηκε σημαντικά λόγω δημοσιονομικών ανισορροπιών. Η ανάγκη εξυγίανσης οδήγησε τη χώρα στην ένταξή της σε τριμερή μηχανισμό οικονομικής στήριξης, αποτελούμενο από την Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Ένωση), το Δ.Ν.Τ. (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) και την Ε.Κ.Τ. (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα). Η αυστηρή εισοδηματική πολιτική και ο δραστηκός περιορισμός των δημοσίων δαπανών που ασκήθηκαν κατά τα τελευταία 3 έτη επηρέασαν, όπως ήταν αναμενόμενο, αρνητικά την εξέλιξη του Α.Ε.Π. (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν), με αποτέλεσμα το μέγεθός του να σημειώσει μείωση κατά 4,9% το 2010, κατά 7,1% το 2011 και κατά 6,4% το 2012 (σταθερές τιμές έτους 2005). Για το 2013 εκτιμάται συνέχιση της μείωσης του Α.Ε.Π. κατά 4,4% (Eurostat, 02/13), ενώ για το 2014 προβλέπεται η οικονομία να επιστρέψει σε ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 0,6%.

Οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν και η περιοριστική πολιτική που ακολουθήθηκε έχουν ωστόσο αρχίσει να αποδίδουν καρπούς. Το δημόσιο έλλειμμα μειώθηκε κατά 30,8% το 2010, κατά 12% το 2011 και κατά 30,2% κατά το 2012, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα ποσά που διατέθηκαν για τη στήριξη των τραπεζών). Η ολοκλήρωση του P.S.I. (Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου) εντός του 2012 μείωσε το δημόσιο χρέος από 170,3% του Α.Ε.Π. το 2011 σε 156,9% του Α.Ε.Π. το 2012 (Eurostat, 2013), συμβάλλοντας στη δημιουργία σταθερότερου μακροοικονομικού πλαισίου. Με την επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων, που αποβλέπουν στη δημιουργία ενός ελκυστικότερου επενδυτικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος, όπως η απελευθέρωση συγκεκριμένων αγορών, η ταχύτερη δανειοδοτική διαδικασία, ο νέος αναπτυξιακός νόμος, η ευελιξία στην αγορά εργασίας κλπ., καθώς επίσης με τη μείωση των τιμών των παραγωγικών συντελεστών λόγω της κρίσης, αναμένεται βελτίωση των τάσεων εξέλιξης του Α.Ε.Π. από το 2014. Εκτιμάται, ότι το έτος αυτό θα σταματήσει η μείωση του Α.Ε.Π. και θα υπάρξει επιστροφή της ελληνικής οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς⁶.

⁶ Πηγή: "Η Ελληνική οικονομία", από την τοποθεσία web: <http://www.investingreece.gov.gr/default.asp?pid=16&la=2>, προσπελάστηκε στις 10 Αυγούστου 2013.

Σημαντικοί Οικονομικοί Δείκτες⁷

	2009	2010	2011	2012
Εξέλιξη ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005)	-3,1%	-4,9%	-7,1 %	-6,4%
Πληθωρισμός: Μέσος Ετήσιος	1,2%	4,7%	3,3%	1,5%
Πληθωρισμός: Μεταβολή: Δεκέμβριος- Δεκέμβριος	2,6%	5,2%	2,4%	0,8%
Παραγωγικότητα εργασίας (EU-27=100)**	98,2	93,3	90,1	n.a.
Ποσοστό ανεργίας	9,5%	12,5%	17,7%	24,2%
Δημόσιες επενδύσεις (% ΑΕΠ)**	3,1%	2,3%	1,6%	n.a
Εξαγωγές (αγαθά - τρέχουσες τιμές)*	17,5	21,1	24,3	27,6
Εισαγωγές (αγαθά - τρέχουσες τιμές)*	51,9	50,4	48,4	49,1

*δισεκατομμύρια ευρώ ** Πηγή: Eurostat

Πίνακας 1 Σημαντικοί Οικονομικοί δείκτες

3.1.2 Η Παραγωγή Ασφαλιστρών κατά κλάδο Ασφάλισης

Σύμφωνα, με τις απαντήσεις των 86 Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που παρουσίασαν αγωγή ασφαλιστρών μέσα στο 2008, (63 Ανωνόμων Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων με έδρα την Ελλάδα, 19 Υποκαταστημάτων Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων με έδρα εκτός Ελλάδος και 5 Αλληλασφαλιστικών Συνεταιρισμών ιδιοκτητών επαγγελματικών οχημάτων), η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις (ζωής και ζημιών) έφθασε το 2008 τα 4,75 δις. ευρώ (δισεκατομμύρια ευρώ), παρουσίασε δηλαδή αύξηση 1,39% έναντι των αποτελεσμάτων της προηγούμενης έρευνας (4,67 δις. ευρώ το 2007).

⁷Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2012.

Αντίστοιχα, η παραγωγή ασφαλίστρων από αντασφαλίσεις (αναλήψεις) των επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος στην έρευνα έφθασε το 2008 τα 98,3 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 4,33% έναντι 94,2 εκατ. ευρώ της προηγούμενης χρονιάς. Επίσης τα δικαιώματα συμβολαίων των ίδιων επιχειρήσεων έφθασαν τα 461,9 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 5,77% έναντι της προηγούμενης χρονιάς 463,7 εκατ. ευρώ.

- Η παραγωγή ασφαλίστρων από πρωτασφαλίσεις των ασφαλίσεων κατά ζημιών έφθασε τα 2,27 δις. ευρώ, αυξημένη κατά 4,12% έναντι της αντίστοιχης έρευνας του 2007 (2,18 δις. ευρώ).
- Η παραγωγή ασφαλίστρων από πρωτασφαλίσεις των ασφαλίσεων ζωής έφθασε τα 2,84 δις. ευρώ, μειωμένη κατά 1% έναντι της αντίστοιχης έρευνας του 2007 (2,5 δις. ευρώ).

Συνεπώς το ποσοστό συμμετοχής των δυο κλάδων στη συνολική παραγωγή ασφαλίστρων, διαμορφώνεται σε 47,88% για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών και 52,12% για τις ασφαλίσεις ζωής (Ετήσια Στατιστική Έρευνα, 2007)⁸.

Γράφημα 1 Ανάλυση Παραγωγής κατά κλάδο Ασφάλισης

⁸ Πηγή: Ετήσια Στατιστική Έρευνα, (2007), "Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα", από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/AnnualReport2008.pdf>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

A. Ασφαλίσεις Ζημιών

Η ανάλυση κατά κλάδο της παραγωγής ασφαλίσεων ζημιών έτσι όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των Εταιριών, με ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΗΜΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2011		
(ποσά σε ευρώ)	Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα	Ποσοστό συμμετοχής (%)
1. Ατυχήματα	57.275.248,65	2,03%
2. Ασθένειες	18.888.089,34	0,67%
3. Χερσαία οχήματα	346.751.614,53	12,30%
4. Αεροσκάφη	253.435,07	0,01%
5. Πλοία (θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια)	16.814.757,87	0,60%
6. Μεταφερόμενα Εμπορεύματα	28.246.925,62	1,00%
7. Πυρκαϊά και στοιχεία της φύσεως	434.631.453,61	15,42%
8. Λοιπές ζημιές αγαθών	114.003.707,53	4,05%
9. Αστική ευθύνη χερσαίων οχημάτων	1.493.549.383,32	53,00%
10. Αστική ευθύνη από αεροσκάφη	910.810,58	0,03%
11. Αστική ευθύνη πλοίων	7.145.594,63	0,25%
12. Γενική Αστική ευθύνη	76.445.756,66	2,71%
13. Πιστώσεις	44.087.207,47	1,56%
14. Εγγυήσεις	4.574.858,30	0,16%
15. Διάφορες χρηματικές απώλειες	29.082.503,55	1,03%
16. Νομική προστασία	52.742.291,96	1,87%
17. Βοήθεια	92.725.592,33	3,29%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ	2.818.129.231,02	100,00%

Πίνακας 2 Παραγωγή Ασφαλίσεων Κλάδου Ζημιών

B. Ασφαλίσεις Ζωής

Η ανάλυση κατά κλάδο της παραγωγής ασφαλίσεων ζωής έτσι όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των Ασφαλιστικών Εταιριών, με το ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΩΗΣ ΕΤΟΥΣ 2011

(ποσά σε ευρώ)	Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα	Ποσοστό συμμετοχής (%)
I. Κλάδος Ζωής	1.470.757.759,73	67,80%
II. Κλάδος Ασφ. Ζωής Συνδ. με Επενδύσεις	354.661.220,99	16,35%
III. Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	62.955.503,21	2,90%
IV. Κλάδος Κεφαλαιοποίησης	86.503,66	0,004%
V. Κλάδος Διαχείρισης Ομάδ. Συντάξ. Κεφαλαίων	280.681.189,85	12,94%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	2.169.142.177,44	100,00%

Πίνακας 3 Παραγωγή Ασφαλιστρών Κλάδου Ζωής⁹

3.2 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Μέσα από μια αναφορά που έδωσε η ευρωπαϊκή ασφαλιστική εταιρία, EUROPEAN INSURANCE, μας βοηθά να κατανοήσουμε πολλά στοιχεία για τον κλάδο αυτό στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την αναφορά αυτή προκύπτουν:

Η ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά αποτελεί το 36% της παγκόσμιας ασφαλιστικής αγοράς. Είναι η μεγαλύτερη του κόσμου. Ακολουθεί η ασφαλιστική αγορά της Βορείου Αμερικής (29%) και στη συνέχεια της Ασίας (28%).

- Οι αποζημιώσεις των ασφαλιστικών εταιριών της Ευρώπης ανήλθαν το 2011 στα **925 δις. ευρώ** εκ των οποίων **615 δις. ευρώ** στις ασφαλίσσεις ζωής και **305 δις. ευρώ** στις γενικές ασφαλίσσεις (**100 δις. ευρώ** στο αυτοκίνητο, **85 δις. ευρώ** στην υγεία, **55 δις. ευρώ** στην κάλυψη περιουσιών, κ.α.).
- Το 25% των ευρωπαίων καλύπτονται από ιδιωτική ασφάλιση υγείας.
- Οι επενδύσεις των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιριών ανέρχονται σε **7,7 τρις. ευρώ** ή όσο το 55% του Α.Ε.Π. της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁹ Πηγή: Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Ε.), (2010), Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ, "ΕΡΕΥΝΑ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣΗΣ", από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/grmark-i-gr.pdf>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

- Οι ευρωπαϊκές ασφαλιστικές εταιρίες απασχολούν άμεσα **950.000 άτομα** ενώ εμμέσως (διαμεσολαβούντες κ.ά.) επιπλέον 1 εκατ. άτομα.
- Η συνολική παραγωγή ασφαλιστρων ανήλθε το 2011 στα **1,074 τρις. ευρώ** εκ των οποίων το 59% αφορούσε στην παραγωγή ασφαλιστρων ζωής, το 30% στις γενικές ασφαλίσεις και το 11% στις ασφαλίσεις υγείας.
- Το μέσο κατά κεφαλή ασφάλιστρο ανέρχεται στα **1.818 ευρώ**. Στις ασφαλίσεις ζωής είναι 1.070 ευρώ, στις γενικές σφαλίσεις 555 ευρώ και στην υγείας 193 ευρώ.

Με τον όρο Ευρωπαϊκή Ασφαλιστική Αγορά, η Insurance Europe, εννοεί την δυτική, κεντρική και ανατολική Ευρώπη περιλαμβανομένων των Ρωσία και την Ουκρανία που από κοινού αντιπροσωπεύουν το 1% των παγκόσμιων ασφαλιστρων¹⁰.

3.3 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Το 2001 στην Ελλάδα λειτουργούσαν 107 ασφαλιστικές εταιρίες. Από αυτές οι 73 ήταν ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρίες (18 εταιρίες ζωής, 43 εταιρίες ζημιών και 12 μικτές) και 34 υποκαταστήματα αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιριών (2 εταιρίες ζωής, 1 μικτή και 31 εταιρίες ζημιών). Αυτός ο αριθμός των ασφαλιστικών εταιριών από τότε έχει μειωθεί σημαντικά και ακόμα περισσότερο κατά την περίοδο που διανύει η χώρα μας. Αυτό αποδεικνύεται και από τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία:

Αριθμός Εταιριών:

¹⁰ Ευρωπαϊκή Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών, Insurance Europe, “Ευρωπαϊκή Ασφαλιστική Αγορά”, από την τοποθεσία web: <http://www.life-greece.gr/index.php/news/item/109-european-insurance-market>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

ΕΤΑΙΡΙΕΣ				
Έτη	Ζωής	Ζημιών	Μικτές	Σύνολο
2000	20	76	14	110 ¹¹
2001	20	74	13	107
2002	20	69	13	102
2003	19	68	13	100
2004	19	67	13	99
2005	18	64	13	95
2006	17	60	13	90
2007	16	57	13	86
2008	15	58	12	85
2009	17	51	13	81
2010	14	48	11	73
2011	13	45	11	69

Πίνακας 4 Αριθμός Ελληνικών Ασφαλιστικών Εταιριών (2001)

¹¹ Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Ε.), (2010), Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ, "ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ", από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/grmark-i-gr.pdf>, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

3.3.1 Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες προ κρίσης

Οι ασφαλιστικές εταιρίες που δραστηριοποιήθηκαν με έδρα την Ελλάδα το 2008 είναι:

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

1. ALLIANZ ΕΛΛΑΣ Α.Α.Ε.
2. ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ – ALPHA Α.Α.Ε.
3. COMMERCIAL VALUE Α.Α.Ε.
4. DAS HELLAS Α.Α.ΕΓΕΝ. ΝΟΜ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
5. EFG EUROLIFE Α.Ε.Γ.Α.
6. EFG EUROLIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
7. EULER HERMES ΕΜΠΟΡΙΚΙ Α.Ε. ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ Α.Ε.
8. EUREKO - INTERAMERICAN Α.Α.Ε.
9. EUROSTAR Ε.Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
10. GENERALI HELLAS Α.Α.Ε.
11. GENERALI LIFE Α.Ε. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ
12. GROUPAMA – ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε.
13. INCHAPE ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
14. ING Ε.Α.Ε.Γ.Α.
15. ING Ε.Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ
16. ING ΟΜΑΔΙΚΩΝ & ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ
17. IMPERIO LIFE Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ Α.Ε.
18. INTERASCO Α.Ε.Γ.Α.
19. INTERLIFE Α.Α.Ε.Γ.Α.
20. INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Γ.Α.
21. INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
22. LA VIE Α.Ε.Α.Ε. ΥΓΕΙΑΣ
23. MARFINΖΩΗΣ Α.Α.Ε.
24. PERSONAL INSURANCE Α.Ε.Γ.Α.
25. UNIVERSAL LIFE (ΕΛΛΑΣ) Α.Α.Ε.Ζ.
26. V.D.V. LEBEN INTERNATIONAL Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
27. VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ
28. VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ
29. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.

30. ΑΙΓΑΙΟΝ Α.Α.Ε.
31. ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Γ.Α.
32. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε.
33. ΔΥΝΑΜΙΣ Α.Ε.Γ.Α.
34. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
35. ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α.
36. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ε.Γ.Α.
37. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ
38. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α. – ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΜΙΝΕΤΤΑ
39. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.
40. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
41. ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Γ.Α.
42. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ Α.Ε.
43. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ Α.Ε.
44. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΟΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
45. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΥΓΕΙΑΣ Α.Ε.Γ.Α.
46. ΝΕΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝ – ΝΡ INSURANCE Α.Ε.Α.Ε.
47. ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.
48. ΠΡΩΤΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
49. ΣΙΔΕΡΗΣ Γ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ Α.Ε.Γ.Α.
50. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
51. ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Α.Α.Α.Ε.¹²

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία δυναμική εξέλιξη της ασφαλιστικής αγοράς στην Ελλάδα όπου αυτό φαίνεται από την ίδρυση νέων ασφαλιστικών εταιρειών και λόγω των εξαγορών και συγχωνεύσεων με αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρίες.

Τα τελευταία χρόνια σηματοδοτήθηκαν από εξαγορές και συγχωνεύσεις σημαντικών ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών από πολυεθνικές ασφαλιστικές

¹² Πηγή: Ετήσια Στατιστική Έρευνα, (2008), "Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα", από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/AnnualReport2008.pdf>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

εταιρίες. Όπως η γαλλική AXA απέκτησε την Alpha Ασφαλιστική, η Groupama τη Φοίνιξ - Metrolife και η ολλανδική Eureko την Interamerican.

3.3.2 Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες κατά την περίοδο της κρίσης

Η γενική και παρατεταμένη οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα μας, έχει ως αποτέλεσμα την κατάρρευση πολλών τομέων της οικονομίας. Τα μεγάλα ποσοστά συρρίκνωσης, στις μέρες μας, είναι δυστυχώς κανόνας στον τομέα του αυτοκινήτου και του λιανεμπορίου. Μέσα σ' αυτή τη δυσμενή γενική εικόνα, ο Κλάδος Ασφαλειών Ζωής, "κράτησε" με μείωση το 2010 στο -4,32% σε σχέση με το 2009.

Βέβαια, σε απόλυτο μέγεθος η συνολική απώλεια ανήλθε σε -204 εκατ. σε επίπεδο τριετίας, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι στο διάστημα αυτό ο Κλάδος Ασφαλειών Ζωής «δοκιμάσθηκε», εκτός της μεγάλης οικονομικής δυσπραγίας και από μια σοβαρή κρίση αξιοπιστίας, μετά το κλείσιμο τριών Εταιριών (Ασπίς Πρόνοια, Commercial Value και V.D.V. Leben).

Είναι χαρακτηριστικό, ότι ο τζίρος των τριών παραπάνω εταιριών που έκλεισαν, υπερέβαινε το ποσό των 270 εκατ., που αν προστεθεί στην συνολική απώλεια των τριών τελευταίων χρόνων για τον κλάδο, οδηγεί σε θετικό ισοζύγιο +70 εκατ. αντί απώλειας -204 εκατ., σε επίπεδο τριετίας.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις, δημιουργούν προϋποθέσεις αισιοδοξίας για την επόμενη μέρα του τομέα των Ασφαλειών Ζωής στη χώρα μας, όταν αναπόφευκτα η Ιδιωτική Ασφάλιση, απαλλαγμένη από τα βάρη του παρελθόντος, θα κληθεί να δώσει τις λύσεις που απαιτούνται για τη στήριξη ενός βιώσιμου και μακράς πνοής νέου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, που θα προστατεύει αποτελεσματικά όλους τους Έλληνες.

Πολλές εταιρίες λοιπόν έκλεισαν και πολλές άλλες συγχωνεύτηκαν με συνέπεια την παρακάτω εικόνα στον ελληνικό ασφαλιστικό κλάδο που είναι η εξής:

ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ 29/01/2013

1. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε.
2. ΑΙΓΑΙΟΝ Α.Α.Ε. (από 1/07/2009 ατυχήματα)
3. ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.
4. ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Γ.Α.
5. ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.
6. CHARTIS (Α.Ι.Γ. πρώην όνομα)
7. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.
8. ΔΥΝΑΜΙΣ Α.Ε.Γ.Α.
9. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
10. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ
11. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ – MINETTA
12. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.
13. ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Γ.Α.
14. EUROLIFE ERB Α.Ε.Γ.Α. (ACTIVA) – (1/12/2009)
15. ERGO Α.Α.Ε.Ζ. (VICTORIA Α.Α.Ε.Ζ.) – (8/06/2011)
16. EVIMA GROUP Α.Α.Ε. (ΠΡΩΤΗ) – (4/01/2010)
17. INTERNATIONAL LIFE (ING) – (1/01/2011)
18. INTERAMERICAN Ε.Ε.Α.Ζ.
19. INTERLIFE S.A. Α.Α.Ε.Γ.Α.
20. INTERASCO Α.Ε.Γ.Α.
21. GENERALI HELLAS Α.Ε.Α.Ζ.
22. GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Α.Α.Ε.
23. ΝΕΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝ NP INSURANCE
24. ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.
25. PERSONAL INSURANCE Α.Ε.Γ.Α. – (1/07/2010 ατυχήματα)
26. PRIME INSURANCE (DEMCO) My Direct
27. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
28. ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Α.Α.Α.Ε.¹³

¹³ Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης, <http://www.mib-hellas.gr/mib/>.

ΕΚΤΟΣ Σ.Α.Π.¹⁴

1. ALPHA INSURANCE
2. EURO INSURANCES
3. GRAND
4. INTERSALONICA
5. ΓΕΝΙΚΗ – ΠΑΝΕΛ/ΔΙΚΗ
6. MALAYAN INS., CO
7. ENTERPRISE INSURANCE
8. LLOYD'S
9. ΕΛΠΑ
10. ROAD SAFE INS.
11. GENERAL COMMODITIES TRADE G.C.T.
12. ΣΙΔΕΡΗΣ

¹⁴ Σ.Α.Π.: Σύστημα Άμεσης Πληρωμής. Από την 1^η Μαΐου 2000 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ασκούν στην Ελλάδα τον κλάδο ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτων καθιέρωσαν ένα σύστημα αποζημίωσης των αναίτιων ασφαλιζομένων πελατών τους που εμπλέκονται σε τροχαίο ατύχημα, απαλλάσσοντάς τους από την ανάγκη να στραφούν κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης που καλύπτει την ευθύνη του υπαίτιου οδηγού. Πρόκειται για μία Συμφωνία Κυρίων ανοιχτή σε όλες τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, εφόσον ασκούν τον κλάδο ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτων. Κατ' εφαρμογή της Συμφωνίας που καθιερώνει Σύστημα Άμεσης πληρωμής (Σ.Α.Π.) σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος, εφόσον και οι δύο εμπλεκόμενες ασφαλιστικές εταιρίες έχουν προσχωρήσει σε αυτήν, επιτρέπεται στην ασφαλιστική εταιρία του αναίτιου οδηγού να τον αποζημιώσει για λογαριασμό της ασφαλιστικής εταιρίας που καλύπτει την ευθύνη του υπαίτιου οδηγού.

Πηγή: Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, "Συμφωνία άμεσου διακανονισμού ζημιών από τροχαίο ατύχημα", από την τοποθεσία web: http://www.eaee.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=246&Itemid=241&lang=el, καταχωρήθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 2012 και προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

3.4 ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Αν προσπαθήσουμε να σχηματοποιήσουμε τη συμπεριφορά της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς σε αυτή την πρωτοφανή, μη προβλέψιμη σε έκταση και διάρκεια πολύπλευρη κρίση, θα πρέπει να τονίσουμε πως η ασφαλιστική αγορά έχει σταθεί ικανοποιητικά και έχει υπερβεί δύσκολες καταστάσεις, διαφυλάσσοντας το κύρος και τη σημασία της ιδιωτικής ασφάλισης. Η αναζήτηση λύσεων για το δημόσιο χρέος καθώς και η έξοδος από τη βαθιά οικονομική ύφεση, είναι προφανές ότι δεν τελειώνει μαζί με το 2012. Με αυτό ως δεδομένο, θα πρέπει να αγωνιστούμε για τη δημιουργία προοπτικής στον ασφαλιστικό κλάδο.

Η ελληνική ασφαλιστική αγορά ως αναπόσπαστο κομμάτι της οικονομίας έχει ανταποκριθεί ικανοποιητικά στις δυσκολίες των ημερών μας χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν έχει επηρεαστεί από τις αρνητικές συνέπειες των οικονομικών συνθηκών. Το 2012 σημειώθηκε μείωση στην παραγωγή ασφαλιστρών της τάξης του 9% – 10%, αύξηση των εξαγορών, απώλειες από την ελάττωση της αξίας των επενδύσεων και τη συμμετοχή του κλάδου στο κούρεμα των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (P.S.I.), με αποτέλεσμα οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις να προσαρμόζονται σε νέες, σημαντικά πιο αυστηρές προϋποθέσεις λειτουργίας (Φερεγγυότητα II), μια προσαρμογή που απαιτεί κόπο, χρήμα και χρόνο.

Δυναμικά αντιμετωπίζει ο ελληνικός ασφαλιστικός κλάδος τις δυσκολίες, με τη δημιουργία και την προώθηση νέων προϊόντων που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες και το περιορισμένο εισόδημα των καταναλωτών, τη μείωση λειτουργικού κόστους και άλλες ενεργές προσαρμογές. Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί πως πολλές εταιρίες έχουν προχωρήσει σε σημαντικές κεφαλαιακές ενισχύσεις για να καλύψουν τις απώλειες στις επενδύσεις, γεγονός που δείχνει την εμπιστοσύνη στις προοπτικές της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς. Μέσα από την μείωση των κοινωνικών παροχών του Κράτους στους κρίσιμους τομείς της Υγείας και της Σύνταξης αναδεικνύεται η ανάγκη για την ιδιωτική πρωτοβουλία και πρόνοια. Η περίοδος αυτή είναι η καταλληλότερη στιγμή να ξεκινήσει ο διάλογος με την Πολιτεία για το ρόλο της Ιδιωτικής Ασφάλισης. Να τονιστεί ότι οι συνθήκες είναι πλέον ευνοϊκές για αυτή την πραγματοποίηση καθώς η αγορά έχει την τεχνογνωσία και την εμπειρία (Φερεγγυότητα II).

Με αυτές τις διαπιστώσεις, εξαρτάται από τους ανθρώπους της ασφαλιστικής αγοράς, να προσεγγίσουν τις προκλήσεις του 2013 με θετική σκέψη και να εργαστούν για την ανάκτηση και εδραίωση της εμπιστοσύνης της κοινωνίας προς την ιδιωτική ασφάλιση. Με αφετηρία την εμπιστοσύνη, μπορούν να χαράξουν ένα νέο ορίζοντα της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς¹⁵.

¹⁵ Πηγή: "Ψήφος εμπιστοσύνης στην ελληνική ασφαλιστική αγορά", από την τοποθεσία web: http://www.insuranceworld.gr/default.php?pname=Article&art_id=9011&cat_id=30, καταχωρήθηκε στις 31 Ιανουαρίου 2013 και προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένας από τους μεγαλύτερους κλάδους των Γενικών Ασφαλειών είναι ο Κλάδος Ασφάλισης αυτοκινήτων στη χώρα μας, και προφανέστατα αποτελεί τον Κλάδο Ασφάλισης που είναι ευρέως γνωστός σε όλους μας, αφού οι περισσότερες οικογένειες έχουν τουλάχιστον ένα αυτοκίνητο.

Οι εξελίξεις στην τεχνολογία ήταν ραγδαίες και οι πωλήσεις των αυτοκινήτων σημείωσαν σημαντική άνοδο, με τρομερή συνέπεια τον πολλαπλασιασμό των τροχαίων ατυχημάτων στη χώρα μας. Η υψηλή συχνότητα των ατυχημάτων είτε σωματικών βλαβών, είτε μόνο υλικών ζημιών και μαζί με το συνεχώς αυξανόμενο κόστος της ιατρικής περίθαλψης των θυμάτων έχει ανεβάσει σημαντικά το κόστος ασφάλισης του αυτοκινήτου.

4.2 ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το έγγραφο με το οποίο αποδεικνύεται η ασφαλιστική σύμβαση¹⁶ και το οποίο πρέπει να περιέχει τα ουσιώδη στοιχεία της ασφαλιστικής σύμβασης.

¹⁶ Η **ασφαλιστική σύμβαση** είναι μία ενοχική ανταλλακτική σύμβαση διάρκειας, με την οποία υποχρεώνεται ο ασφαλιστής να καλύπτει τον κίνδυνο και ο αντισυμβαλλόμενος να καταβάλλει το ασφάλιστρο. Όταν λέμε ότι η ασφαλιστική σύμβαση είναι ενοχική εννοούμε ότι συνδέει με νομικό δεσμό δύο ή περισσότερα πρόσωπα μεταξύ τους και τα υποχρεώνει σε παροχή ενοχική.

Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο αυτοκινήτων περιέχει αναλυτικά τα στοιχεία του ασφαλισμένου/λήπτη της ασφάλισης, δηλαδή το ονοματεπώνυμο του, το επάγγελμα, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), τη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.), τη διεύθυνση κατοικίας του, το τηλέφωνο του. Υπάρχει και θέση β' ασφαλισμένου όπου συμπληρώνονται κατά τον ίδιο τρόπο τα στοιχεία του με τη διαφορά ότι τονίζεται εάν είναι κύριος κάτοχος ή κατά ένα ποσοστό σύμφωνα με την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος. Ακόμα προσδιορίζεται ο χρόνος και η ημερομηνία έναρξης και λήξης του ασφαλιστηρίου και ο τρόπος ανανέωσης του π.χ. ετήσιο.

Επίσης, γίνεται αναλυτική περιγραφή του οχήματος, δηλαδή ο αριθμός κυκλοφορίας, η χρήση του π.χ. Ιδιωτική Χρήση (Ι.Χ.), Δημοσία Χρήση (Δ.Χ.), οι φορολογήσιμοι ίπποι, οι θέσεις, το εργοστάσιο κατασκευής του οχήματος και τον τύπο του, τον αριθμό πλαισίου, τον αριθμό κινητήρα και το χρώμα του.

Το τελευταίο κομμάτι του συμβολαίου περιλαμβάνει το σκοπό της ασφάλισης, δηλαδή τους κινδύνους για τους οποίους ασφαλίζεται ο λήπτης της ασφάλισης με τα αντίστοιχα ασφαλιζόμενα ποσά και αφού προσδιορισθούν καθορίζονται τα καθαρά ολικά ασφάλιστρα που θα πληρώνει ο λήπτης της ασφάλισης.

Ακόμη στο τέλος του συμβολαίου περιλαμβάνονται οι όροι της ασφάλισης αναλυτικά για μεγαλύτερη σαφήνεια του συμβολαίου π.χ. τι καλύπτει, ποιες είναι οι εξαιρέσεις κ.λπ.¹⁷.

4.3 ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ο πελάτης θα συνάψει αρχικά ασφαλιστήριο συμβόλαιο με την ασφαλιστική εταιρία της αρεσκείας του, το οποίο θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά την κάλυψη Αστική Ευθύνη προς τρίτους και ακόμη αν το επιθυμεί ο πελάτης μπορεί να καλύψει το αυτοκίνητο του και από άλλους κινδύνους όπως κλοπή, πυρκαγιά, χαλάζι κ.ά.

4.3.1 Βασικές καλύψεις

Η Αστική Ευθύνη προς τρίτους αναλύεται σε τέσσερις επιμέρους βασικές καλύψεις: την κάλυψη σωματικών βλαβών, την κάλυψη υλικών ζημιών, την κάλυψη αστικής ευθύνης του ιδιοκτήτη σε περίπτωση κλοπής και την κάλυψη σωματικών βλαβών επιβαινόντων.

¹⁷ Αργυριάδης, Άλκης Α., Σκαλίσσης Λευτέρης Γ., Χατζηνικολάου – Αγγελίδου Ρ., (1976), *Στοιχεία Ασφαλιστικού Δικαίου*, εκδ. Π. Σάκκουλα Α.Ε..

4.3.1.1 Σωματικές βλάβες

Ο ασφαλισμένος καλύπτεται για τις σωματικές βλάβες (τραυματισμός ή θάνατος) που θα προκαλέσει είτε σε πεζούς τρίτους, είτε σε επιβαίνοντες άλλου αυτοκινήτου, ακόμα όμως δίνεται και χρηματικό ποσό για ψυχική οδύνη.

4.3.1.2 Υλικές ζημιές

Ο ασφαλισμένος καλύπτεται για τις υλικές ζημιές που θα προκαλέσει σε τρίτους λόγω πρόσκρουσης, ανατροπής ή εκτροπής του αυτοκινήτου του επί των άλλων αυτοκινήτων, αντικειμένων ή ζώων. Τα πράγματα που μεταφέρονται με το ίδιο αυτοκίνητο εξαιρούνται της υποχρεωτικής ασφάλισης.

4.3.1.3 Αυτογνώμων αφαίρεση

Ο ασφαλισμένος καλύπτεται για τις σωματικές βλάβες και για τις υλικές ζημιές τις οποίες μπορεί να προκαλέσει το αυτοκίνητο του σε τρίτους κατά τη διάρκεια της οδήγησής του από τον κλέφτη που το έχει κλέψει ή το απέκτησε με χρήση βίας.

4.3.1.4 Επιβαίνοντες

Ο ασφαλισμένος καλύπτεται είτε για σωματικές βλάβες, είτε για θάνατο έναντι των επιβατών του αυτοκινήτου. Δεν εξαιρούνται τα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου, οδηγού ή κάθε άλλου προσώπου, του οποίου η αστική ευθύνη καλύπτεται ανεξάρτητα από τους δεσμούς συγγένειας και που επιβαίνουν επί του ασφαλισμένου αυτοκινήτου. Εξαιρείται από την κάλυψη η αστική ευθύνη έναντι προσώπων που συγκατατέθηκαν να μεταφερθούν με αυτοκίνητο, εφόσον ο ασφαλιστής αποδείξει ότι γνώριζαν ότι το αυτοκίνητο αφαιρέθηκε από τον νόμιμο κάτοχό του με αθέμιτα μέσα ή χρησιμοποιείται για εκτέλεση εγκληματικής πράξης.

4.3.2 Συμπληρωματικές καλύψεις

4.3.2.1 Ίδιες ζημιές του αυτοκινήτου

Η ασφάλιση ίδιων ζημιών καλύπτει ζημιές του ασφαλισμένου αυτοκινήτου που προέρχονται κατά την κυκλοφορία του επί οδού από σύγκρουση, εκτροπή, ανατροπή ή κατακρήμιση είτε με ευθύνη του ασφαλισμένου, είτε όχι. Επίσης, καλύπτει ζημιές του ασφαλισμένου αυτοκινήτου που προέρχονται από πρόθεση τρίτων ή από τρομοκρατική ενέργεια.

4.3.2.2 Κλοπή ολική ή μερική

Η ασφάλιση ολικής κλοπής καλύπτει την ολική κλοπή του ασφαλισμένου αυτοκινήτου και όχι των τεμαχίων ή εξαρτημάτων αυτού στην πραγματική αξία του αυτοκινήτου κατά την ημέρα της κλοπής. Η εταιρία υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση μετά την πάροδο ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία, που ο ασφαλισμένος θα υποβάλει μήνυση κατά αγνώστου στην οικεία αστυνομική αρχή και δηλώσει στην εταιρία την απώλεια. Ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται αποζημίωση αν το αυτοκίνητο βρεθεί κατά το διάστημα των ενενήντα (90) ημερών ανέπαφο ή με υλικές ζημιές.

Επιπλέον, η μερική κλοπή του αυτοκινήτου που αποτελεί επέκταση της ολικής κλοπής του αυτοκινήτου καλύπτει υλικές ζημιές και αφαίρεση τεμαχίων ή εξαρτημάτων που είναι απαραίτητα για την κίνηση και λειτουργία αυτού, που συνέβησαν κατά τη διάρκεια που το όχημα βρισκόταν στην κατοχή του κλέφτη.

4.3.2.3 Ζημιές από πυρκαγιά

Η ασφάλιση πυρκαγιάς καλύπτει ζημιές του ασφαλισμένου αυτοκινήτου εξαιτίας πυρκαγιάς του αυτοκινήτου, που προέρχεται από πρόσκρουση, σύγκρουση, ανατροπή, εκτροπή, έκρηξη, αυτόματη ανάφλεξη, κεραυνό κ.λπ.. Επίσης, καλύπτει την πυρκαγιά από τρομοκρατικές ενέργειες περιλαμβανομένης και της πυρκαγιάς συνεπεία κακόβουλης βλάβης.

4.3.2.4 Θραύση κρυστάλλων

Η ασφάλιση θραύσης κρυστάλλων καλύπτει κάθε θραύση κρυστάλλων του αυτοκινήτου, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων τοποθέτησης και καθαρισμού του αυτοκινήτου από τα θραύσματα.

4.3.2.5 Φυσικά φαινόμενα

Η ασφάλιση για τα φυσικά φαινόμενα καλύπτει τις ζημιές του αυτοκινήτου που προκαλούνται άμεσα από φυσικές καταστροφές όπως: καταιγίδα, θύελλα, πλημμύρα, τυφώνα, χαλάζι, ανεμοθύελλα, σεισμό και έκρηξη ηφαιστείου. Η κάλυψη για χαλαζόπτωση αποτελεί εξαίρεση για κάποιες ασφαλιστικές εταιρίες.

4.3.2.6 Οδική βοήθεια

Η ασφάλιση οδικής βοήθειας παρέχει βοήθεια στον ασφαλισμένο που βρίσκεται σε δυσχερή θέση λόγω ακινητοποίησης του αυτοκινήτου του από τροχαίο ατύχημα, μηχανική ή ηλεκτρική βλάβη καθώς και κλατάρισμα των ελαστικών.

4.3.2.7 Νομική προστασία

Στην ασφάλιση νομικής προστασίας η ασφαλιστική εταιρία αναλαμβάνει σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος τα έξοδα υπεράσπισης του ασφαλισμένου προκειμένου να αποφευχθεί η φυλάκιση του, διεκδικήσεις αποζημιώσεων και προσφυγές στις Δημόσιες Αρχές περί αφαίρεσεως διπλώματος και πινακίδων κυκλοφορίας¹⁸.

4.4 ΟΡΟΛΟΓΙΑ

4.4.1 Bonus - Malus

Το bonus - malus είναι ένα σύστημα που τηρούν οι ασφαλιστικές εταιρίες για να επιβραβεύουν τους οδηγούς που δεν διαπράττουν ζημιές, δίνοντάς τους εκπτώσεις στα ασφάλιστρα των αυτοκινήτων και αντίστοιχα να επιβαρύνουν τους οδηγούς που διαπράττουν συχνές ζημιές.

Η πρώτη κατηγορία του bonus - malus είναι η κατηγορία με αριθμό δέκα (10) και κάθε κατηγορία χαμηλότερη από αυτή προσφέρει κάποιες εκπτώσεις, που κυμαίνονται συνήθως από τέσσερα τοις εκατό (4%) μέχρι οκτώ τοις εκατό (8%) ανάλογα με την εταιρία. Το χαμηλότερο bonus - malus, που υπάρχει πλέον είναι το ένα (1), αν και πολλές εταιρίες έχουν το δύο (2) ή το τρία (3) παρέχοντας όμως, ουσιαστικά την ίδια ή και μεγαλύτερη έκπτωση.

¹⁸ Πηγή: Λαμπρακάκης Λ. (20/03/2009), *Τροχαία ατυχήματα*, εκδόσεις Δ. Τσίμος.

Σε περίπτωση ζημιάς, ο οδηγός που ευθύνεται για το ατύχημα επιβαρύνεται με δύο (2) κατηγορίες και πληρώνει αυξημένο ασφάλιστρο στην επόμενη επέτειο του συμβολαίου.

Το bonus - malus μπορεί να αυξηθεί μέχρι το είκοσι (20) θεωρητικά, αν κάποιος κάνει συχνές ζημιές. Δεν αυξάνεται όμως, αν υπάρχει στο συμβόλαιο η κάλυψη "προστασία bonus - malus", οπότε ουσιαστικά προστατεύεται η έκπτωση που έχει ο οδηγός, λόγω μη ζημιάς ακόμη και αν προκαλέσει ατύχημα¹⁹.

4.4.2 Σύστημα φιλικού διακανονισμού

Ο φιλικός διακανονισμός είναι μια πολύ σημαντική καινοτομία στις αποζημιώσεις αυτοκινήτων, που έχει καθιερωθεί από τις περισσότερες ασφαλιστικές εταιρίες της Ελλάδας ως ένα σύστημα αποζημίωσης των αναίτιων ασφαλιζομένων πελατών τους, που εμπλέκονται σε τροχαίο ατύχημα, απαλλάσσοντάς τους από την ανάγκη να στραφούν κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης που καλύπτει την ευθύνη του, με σκοπό την γρηγορότερη και ευκολότερη αποζημίωση τους. Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται από την 1^η Μαΐου του 2000²⁰.

Βασικές προϋποθέσεις για να ισχύει ο φιλικός διακανονισμός σε κάποιο ατύχημα είναι: α) η μη εμπλοκή περισσότερων από δύο οχημάτων ασφαλισμένα σε διαφορετικές ασφαλιστικές εταιρίες, οι οποίες πρέπει να είναι ενταγμένες στο σύστημα του φιλικού διακανονισμού, β) το ατύχημα να έχει συμβεί εντός της Ελλάδας, γ) οι υλικές ζημιές να μην ξεπερνούν το όριο των 6.500 ευρώ, δ) οι σωματικές βλάβες να μην ξεπερνούν τις 15.000 ευρώ, με ανώτατο όμως ποσό ανά άτομο μέχρι 5.000 ευρώ και τέλος να μην υπάρχει σοβαρός τραυματισμός ή θάνατος²¹.

¹⁹ Πηγή: "Ασφάλειες online", από την τοποθεσία web: <http://www.asfaliesonline.com/tauiotaepsilon943nualphaiotaalphasigmaphi940lambdaepsiloniotaalpha.html>, προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

²⁰ Πηγή: Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, "Συμφωνία άμεσου διακανονισμού ζημιών από τροχαίο ατύχημα", από την τοποθεσία web: http://www.eaee.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=246&Itemid=241&lang=el, καταχωρήθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 2012 και προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

²¹ Πηγή: "Διευρύνονται οι αποζημιώσεις του φιλικού διακανονισμού", από την τοποθεσία web: http://www.insuranceworld.gr/default.php?pname=Article&art_id=5440&cat_id=4, καταχωρήθηκε στις 26 Ιουλίου 2011 και προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

Σε αυτή την περίπτωση, η αποζημίωση δίνεται στον αναίτιο από την δική του εταιρία και όχι από την εταιρία του υπαίτιου της ζημιάς και φυσικά η εταιρία που θα πληρώσει τον πελάτη της έχει συμφέρον να το κάνει άμεσα.

Σε περίπτωση που ο ένας εκ των δύο δεν είναι ασφαλισμένος σε εταιρία που συμμετέχει στο σύστημα, τότε ακολουθείται η κλασική διαδικασία της αποζημίωσης από την ασφαλιστική του υπαίτιου.

4.4.3 Επικουρικό Κεφάλαιο

Το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που έχει σαν στόχο να αποζημιώνει οχήματα που ζημιώθηκαν από άγνωστο ή ανασφάλιστο όχημα²². Ακόμα, έχει την δυνατότητα να αποζημιώνει για τριάντα (30) μέρες ασφαλισμένους των οποίων έκλεισε η ασφαλιστική εταιρία μέχρι να μεταφερθούν σε κάποια άλλη. Η αποζημίωση όμως, σε αυτή την περίπτωση, αφορά τις καλύψεις αστικής ευθύνης και όχι τις προαιρετικές καλύψεις.

Προκειμένου να εκπληρωθεί ο σκοπός του Επικουρικού Κεφαλαίου, επιβάλλεται εισφορά υπέρ αυτού, η οποία καθορίζεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και υπολογίζεται σε ποσοστό επί τοις εκατό που δε δύναται να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) επί των καθαρών ασφαλιστρών του κλάδου αστικής ευθύνης από χερσαία αυτοκινητιστικά ατυχήματα.

Η εν λόγω εισφορά βαρύνει κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και κατά τριάντα τοις εκατό (30%) τους ασφαλισμένους των οποίων η εισφορά εμφανίζεται στο ασφαλιστήριο. Το Επικουρικό Κεφάλαιο έχει δικαίωμα αγωγής κατά των μελών του για την είσπραξη των εισφορών τους²³.

4.4.4 Πράσινη κάρτα

Η πράσινη κάρτα είναι το αποδεικτικό στοιχείο του ασφαλισμένου για να μπορεί να ταξιδέψει το αυτοκίνητο στο εξωτερικό. Η ασφάλεια αυτή καλύπτει την αστική ευθύνη σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, είτε το ατύχημα γίνει στο κράτος μέλος, όπου διαμένει ο ασφαλισμένος, είτε σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος.

²² Πηγή: από την τοποθεσία web του Επικουρικού Κεφαλαίου: <http://www.epikef.gr/default.aspx?menuid=1&lang=el&master=1>, προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

²³ Πηγή: "Οι αλλαγές για το Επικουρικό Κεφάλαιο", από την τοποθεσία web: http://dikastis.blogspot.gr/2012/11/blog-post_2890.html, καταχωρήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2012 και προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

Συνεπώς, στην περίπτωση τροχαίου ατυχήματος για το οποίο ευθύνεται ο ασφαλισμένος και συμβεί εκτός των συνόρων της χώρας, η πράσινη κάρτα αποδεικνύει ότι υπάρχει ασφάλιση αστικής ευθύνης και επιτρέπει στα θύματα να ζητήσουν αποζημίωση.

Η πράσινη κάρτα εκδίδεται από το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης και έχει ισχύ για τρεις (3) μήνες. Ακόμη το γραφείο διεθνούς ασφάλισης εκδίδει ασφαλιστήρια συμβόλαια αστικής ευθύνης και διακανονίζει ζημίες ελληνικών οχημάτων, που προκαλούν ζημίες στο εξωτερικό ή και το αντίθετο²⁴.

4.4.5 Επασφάλιστρο νέου οδηγού

Το επασφάλιστρο νέου οδηγού είναι το αυξημένο κατά τριάντα τοις εκατό (30%) ασφάλιστρο, σε όλες τις καλύψεις πλην ατυχημάτων οδηγού ή ιδιοκτήτη και θραύσης κρυστάλλων, που πληρώνει στην ασφαλιστική εταιρία που συνεργάζεται κάθε οδηγός του οχήματος που είναι κάτω των 23 ετών ή το δίπλωμά του έχει λιγότερο από ένα χρόνο από την ημερομηνία έκδοσής του, διότι θεωρείται νέος οδηγός και θα πρέπει να το δηλώσει στην ασφαλιστική του εταιρία.

Εάν, κατά την ασφάλιση του αυτοκινήτου δεν δηλωθεί η ηλικία των 23 ετών και η νέα άδεια του οδηγού, και ο οδηγός προκαλέσει ατύχημα, τότε αν το ατύχημα αφορά ζημία προς τρίτους υπάρχει πρόστιμο εξήντα τοις εκατό (60%) επί των ετησίων ασφαλιστρών που πρέπει να πληρωθεί πριν την πληρωμή της ζημίας, ενώ σε περίπτωση που το ατύχημα αφορά το όχημα του πελάτη, είναι δηλαδή ατύχημα που αφορά τη «μικτή» τότε η ασφαλιστική αποζημιώνει με το πενήντα τοις εκατό (50%) της ζημίας.

Το επασφάλιστρο αφαιρείται αυτόματα με την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και του ενός έτους από την έκδοση του διπλώματος.

Επασφάλιστρο ζητούν, πλέον, και πολλές ασφαλιστικές εταιρίες και για οδηγούς άνω των 70 ετών, για αυτό θα ήταν καλό σε κάθε περίπτωση να δηλώνεται η ακριβή ημερομηνία γέννησης των οδηγών του οχήματος²⁵.

²⁴ Πηγή: "Πράσινη κάρτα", από την τοποθεσία web: <http://www.elpa.gr/index.php/ipiresies/prasini-karta>, προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

²⁵ Πηγή: "Ασφαλίσεις online", από την τοποθεσία web: <http://www.asfaliesonline.com/tauiotaepsilon943nualphaiotaalphasigmaphi940lambdaepsiloniotaalpha.html>, προσπελάστηκε στις 19 Μαΐου 2013.

4.4.6 Κυρώσεις σε ανασφάλιστα αυτοκίνητα

Η ασφάλιση αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων είναι υποχρεωτική στην Ελλάδα βάσει νομοθεσίας (σύμφωνα με τους Νόμους 489/76, 2496/1997 και του Π.Δ. 237/86) και αφορά όλους τους κατόχους οχήματος και οι παραβάτες αυτού του κανόνα υποβάλλονταν σε κυρώσεις από παλαιότερα, αλλά από τις 15 Απριλίου 2013, όπου και ψηφίστηκε από τη Βουλή η σχετική τροπολογία, επιβάλλεται η αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού, της άδειας κυκλοφορίας και των πινακίδων του οχήματος για δέκα ημέρες με πράξη της Αστυνομικής Αρχής.

Σε περίπτωση εμπλοκής σε ατύχημα και έχοντας κατοχή ανασφάλιστου οχήματος, επιβάλλεται η επί τόπου αφαίρεση πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας για δύο χρόνια και επί υποτροπής για τρία χρόνια.

Για την επιστροφή των πινακίδων και της άδειας κυκλοφορίας μετά την παρέλευση του χρόνου που επιβάλλει ο νόμος, απαιτείται η προσκόμιση από τον ενδιαφερόμενο του σχετικού Ειδικού Σήματος Ασφάλισης. Η Αστυνομική Αρχή επιβάλλει επίσης χρηματικό πρόστιμο 1.000 ευρώ για τα λεωφορεία και τα φορτηγά δημόσιας χρήσης, 500 ευρώ για τα επιβατηγά και άλλα οχήματα και 250 ευρώ για τα δίκυκλα²⁶.

Παρά τις αυστηρές κυρώσεις, ο αριθμός των ανασφάλιστων αυτοκινήτων εκτιμάται ότι βρισκόταν γύρω στις 13.000 προ μνημονίου και κατά τη διάρκεια αυτού γύρω στις 19.000 οχήματα, γεγονός που προκύπτει και από το παρακάτω πίνακα:

²⁶ Πηγή: Δεμέτης Χ., (4/4/2013), "Υποχρεωτική ασφάλιση οχημάτων από τις 15 Απριλίου: Όλα όσα πρέπει να ξέρουμε για το νέο νόμο", από την τοποθεσία web: http://news247.gr/eidiseis/koinonia/ypoxrewtikh_asfalish_oxhmatwn_apo_tis_15_apriliou_ola_osa_prepei_na_kseroyme_gia_to_neo_nomo.2194670.html, καταχωρήθηκε στις 4 Απριλίου 2012 και προσπελάστηκε στις 19 Μαΐου 2013.

ΕΤΗ	ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΑ
2009	13.000 ²⁷
2010	15.000
2011	16.500
2012	19.000

Πίνακας 5 Ανασφάλιστα αυτοκίνητα (2009 - 2012)

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός των ανασφάλιστων αυτοκινήτων, μετά την εισαγωγή της χώρας μας στο μνημόνιο, άρχισε να αυξάνεται αισθητά λόγω: α) της αύξησης της ανεργίας, β) της όλο και μεγαλύτερης αύξησης των ασφαλιστρών και γ) των αυξανόμενων φόρων, που καλούνται να πληρώνουν οι πολίτες.

Μάλιστα, όσο η ύφεση μεγάλωνε, παρατηρήθηκε και συρροή ιδιοκτητών αυτοκινήτων (κυρίως οχημάτων μεγάλου κυβισμού, που τα ασφάλιστρα είναι αρκετά υψηλά) να καταθέτουν προσωρινά τις πινακίδες των οχημάτων τους στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιοχής τους, αφού δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στα υψηλά ασφάλιστρα των ασφαλιστικών εταιριών τους, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες οικονομικές τους υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος.

4.4.7 Ασφαλιστικό ποσό

Το ασφαλιστικό ποσό είναι το χρηματικό ποσό μέχρι του οποίου (ως ανώτατο όριο ευθύνης) συμφωνείται με την παρούσα σύμβαση να ευθύνεται η εταιρία.

Το καλυπτόμενο κεφάλαιο, που θα ανταποκρίνεται με τη μεγαλύτερη δυνατή προσέγγιση στην πραγματική αξία του αυτοκινήτου, οφείλεται να δηλωθεί στον ασφαλιστή από τον ασφαλισμένο.

Σε περίπτωση, που το ασφαλιστικό ποσό είναι μικρότερο της τρέχουσας αξίας του αυτοκινήτου (υπασφάλιση) ή μεγαλύτερο της πραγματικής αξίας του

²⁷ Πηγή μέσα από το Επικουρικό Κεφάλαιο.

(υπερασφάλιση), επιφέρει συνέπειες στον διακανονισμό επελθούσης ζημιάς, κυρίως στην αποζημίωση του ασφαλισμένου από την ασφαλιστική εταιρία.

Ο καθορισμός του ασφαλιστικού ποσού και η αναγραφή του στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, είναι στοιχείο πρωταρχικής σημασίας για την ύπαρξη και λειτουργία της ασφαλιστικής σύμβασης²⁸.

4.4.8 Πρόσθετες πράξεις

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια πολύ συχνά περιέχουν πρόσθετες πράξεις, δηλαδή μία γραπτή διάταξη, η οποία προσθέτει, αφαιρεί ή τροποποιεί τις διατάξεις του αρχικού συμβολαίου.

Οι όροι μιας πρόσθετης πράξης έχουν μεγαλύτερη ισχύ από τους όρους του συμβολαίου, εάν υπάρχουν διαφορές, ενώ αν αντιτίθενται στο νόμο υπερισχύει ο νόμος.

4.5 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΤΗ ΣΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ

Μία από τις πιο συνηθισμένες μορφές απάτης είναι τα «στημένα» ατυχήματα, από κυκλώματα επιτηδίων – ασφαλισμένων κατά εταιριών ιδιωτικής ασφάλισης οχημάτων, με στόχο το εύκολο κέρδος, που φτάνει τα εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ. Οι επιτηδείοι δηλώνουν στις εταιρίες με τις οποίες συνεργάζονται ότι έχουν προκαλέσει ζημιές σε τρίτους – οι οποίες είναι εικονικές – και στη συνέχεια μαζί με τους δήθεν ζημιωθέντες, που είναι συνεργοί τους, αποκομίζουν τεράστια ποσά από τις αποζημιώσεις που παίρνουν από τις ασφαλιστικές.

Αυτός ο τύπος απάτης είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστεί από την ασφαλιστική επιχείρηση, καθώς απαιτεί χρόνο και κόστος η ανίχνευση για το αν ένα τροχαίο ατύχημα έχει συμβεί στην πραγματικότητα ή όχι.

Υπάρχει μια μεγάλη κατηγορία των συστημάτων που χρησιμοποιούνται για την εξαπάτηση των ασφαλιστικών εταιριών στον κλάδο ασφάλισης αυτοκινήτου. Τα συστήματα αυτά μπορεί να διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με την πολυπλοκότητα και την σοβαρότητά τους.

²⁸ Πηγή: "Όροι ασφάλισης αυτοκινήτου ERGO", από την τοποθεσία web: <http://www.staxtiari.gr/index.php?Itemid=107>, προσπελάστηκε στις 19 Μαΐου 2013.

Ο Richard A. Derrig, αντιπρόεδρος του Γραφείου Ερευνών Ασφαλιστικής Απάτης της Μασαχουσέτης, αναφέρει πολλούς τρόπους που ενδέχεται να προκύψει ο τύπος απάτης. Η απαίτηση για σωματικές βλάβες που δε σχετίζονται με το συγκεκριμένο ατύχημα, η απαίτηση για απώλεια εισοδήματος λόγω τραυματισμού, η εμφάνιση υψηλότερου κόστους για επισκευές αυτοκινήτων από εκείνο που έχει πράγματι καταβληθεί, είναι μερικά παραδείγματα ήπιας μορφής απάτης. Ενώ, η οργανωμένη απάτη περιλαμβάνει δραστηριότητες, όπως η δημιουργία εικονικών ατυχημάτων, απαίτηση αποζημίωσης από πρόσωπο που δεν εμπλέκεται καν στο ατύχημα ή υποβολή αξιώσεων για ιατρικές υπηρεσίες και προϊόντα που δεν παρασχέθηκαν. Ένα άλλο παράδειγμα, είναι όταν ο ασφαλισμένος κατά τη σύναψη του συμβολαίου δηλώνει ως κατοικία τόπο με χαμηλότερο συντελεστή τιμολόγησης (αγροτική περιοχή), έτσι ώστε να πληρώνει χαμηλότερο ασφάλιστρο. Επίσης, σε αρκετά ασφαλιστήρια συμβόλαια δεν δηλώνεται ότι το όχημα χρησιμοποιείται από νέο οδηγό, προς αποφυγή επασφάλιστρο, και στην περίπτωση που συμβεί τροχαίο, τη δήλωση ατυχήματος υποβάλλει άλλος οδηγός και όχι εκείνος που το προκάλεσε. Στην οργανωμένη απάτη, τέλος, κατατάσσονται και οι ψευδείς δηλώσεις για κλοπή αυτοκινήτων²⁹.

Το φαινόμενο αυτό γίνεται ακόμη πιο έντονο αυτή την εποχή που η χώρα μας βρίσκεται σε κατάσταση ύφεσης, επιδρώντας αρνητικά στην οικονομία της Ελλάδος, αφού καταβάλλονται υπέρογκα ποσά χωρίς να υπάρχει λόγος, προκειμένου να προσκομίσουν χρήματα οι ασφαλισμένοι – επιτήδριοι.

²⁹ Derrig, Richard A. (2002), *Insurance Fraud*, The Journal of Risk and Insurance. 69, 3, 271

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

5.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ

Ο ασφαλιστικός κλάδος κινείται από ένα σύστημα άμεσου εποπτικού ελέγχου σε ένα περισσότερο απελευθερωμένο περιβάλλον, γεγονός που απαιτεί εύρεση νέων συστημάτων ελέγχου και διαχείρισης των κινδύνων. Ακόμα, οι εποπτικές αρχές χρειάζεται να χρησιμοποιήσουν νέες και πιο βελτιωμένες τεχνικές για τον έλεγχο των ασφαλιστικών εταιριών. Η αξιοπιστία τους έχει σαφή και σίγουρη επίπτωση στη χρηματοοικονομική αγορά, δεδομένου ότι αυτά τα ιδρύματα είναι συγχρόνως μεγάλοι και κύριοι επενδυτές. Το σημαντικότερο σημείο αναφοράς μιας ασφαλιστικής επιχείρησης είναι η φερεγγυότητα της ή διαφορετικά η οικονομική της ευρωστία (Sandström, 2006).

Μία ασφαλιστική επιχείρηση έχει βασικές υποχρεώσεις που είναι οι αναμενόμενες ασφαλιστικές της απαιτήσεις και οι συναφείς της δαπάνες. Αυτές συνήθως υπολογίζονται με αναλογιστικές μεθόδους. Βέβαια, αυτοί οι υπολογισμοί δεν είναι τίποτα άλλο από εκτιμήσεις με κάποια πιθανότητα λάθους. Προκειμένου να προστατευτούν οι αντισυμβαλλόμενοι ενός ασφαλιστικού προϊόντος ή συμβολαίου και να διασφαλιστεί η σταθερότητα της χρηματοπιστωτικής αγοράς, απαιτείται οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις να διαθέτουν ένα ορισμένο ποσό επιπρόσθετων περιουσιακών στοιχείων ως εφεδρεία, το οποίο ονομάζεται «Περιθώριο Φερεγγυότητας».

Η έννοια της φερεγγυότητας υφίσταται από παλιά. Σύμφωνα με το Ένατο Νέο Κολεγιακό Λεξικό του Γουέμπστερ (Webster's Ninth New Collegiate Dictionary), ο όρος αυτός αναφέρεται από περίπου το 1727 ως «η ποιότητα ή κατάσταση του να είναι κάποιος ή κάτι φερέγγυο» (όπως αναφέρεται στον Sandström, 2006, p.7). Ωστόσο, ο τελευταίος ορισμός αναφέρεται ως «η κατάσταση του να αποπληρώνει κάποιος όλες τις νομικές του απαιτήσεις» και υφίσταται εκατό χρόνια, από το έτος 1630. Ως εκ τούτου γύρω από την έννοια της φερεγγυότητας δημιουργούνται πολλά ερωτήματα όπως:

- Πόσο μεγάλο πρέπει να είναι αυτό το ποσό;
- Για πόσο χρονικό διάστημα πρέπει να υπολογίζεται;

- Ποια είδη περιουσιακών στοιχείων πρέπει να συμπεριλαμβάνονται σε αυτό το ποσό που χρησιμοποιείται σαν εφεδρεία;

Ο Pentikäinen υποστηρίζει, ότι το Περιθώριο Φερεγγυότητας (Solvency Margin, SM) είναι η διαφορά μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού (Assets, A) και των υποχρεώσεων (Liabilities, L) (όπως αναφέρει ο Sandström, 2006, p.9), δηλαδή:

$$SM = A - L \quad (1)$$

Επιπλέον, ο Pentikäinen δίνει τον ορισμό του Διαθέσιμου Περιθωρίου Φερεγγυότητας (Available Solvency Margin, ASM), το οποίο είναι ίσο με τη σχέση (1) παραπάνω και προκύπτει, εφόσον, τεθούν κάποιοι περιορισμοί (για παράδειγμα, ότι τα περιουσιακά στοιχεία που δεσμεύονται για την εκτίμηση πρέπει να είναι καλής ποιότητας) (όπως αναφέρει ο Sandström, 2006, p.9). Ωστόσο, αυτός ο ορισμός δεν περικλείει καμία αναφορά, ούτε για το σχετικό μέγεθος που πρέπει να έχει το εφεδρικό αυτό κεφάλαιο, ούτε για το χρονικό ορίζοντα, που πρέπει να υπολογίζεται.

Η θεωρητική κεφαλαιακή απαίτηση ή διαφορετικά η κεφαλαιακή απαίτηση - στόχος αντιπροσωπεύει (κάτω από ορισμένες δικαιοδοσίες) το ελάχιστο ποσό, που απαιτείται από τους ρυθμιστικούς κανονισμούς, προκειμένου μια ασφαλιστική επιχείρηση να καταφέρει να συνεχίσει τις δραστηριότητές της (Sandström, 2011).

Σύμφωνα, με άλλες νομοθεσίες η θεωρητική κεφαλαιακή απαίτηση μπορεί να είναι απλά ένας στόχος ή ένα πρώιμο προειδοποιητικό σήμα. Αυτό σημαίνει, ότι εάν μια ασφαλιστική εταιρία έχει ASM πάνω από το θεωρητικό, έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει ως δρούσα οντότητα, δηλαδή ως οντότητα που βρίσκεται σε κατάσταση φερεγγυότητας. Σε διαφορετική περίπτωση, ανάλογα με το σύστημα που προβλέπει τέτοιου είδους ζητήματα, οι εποπτικές αρχές επεμβαίνουν και δίνουν στην ασφαλιστική εταιρία ένα χρονικό περιθώριο να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις ή τελικά ζητούν ανάκληση της άδειας λειτουργίας της. Για παράδειγμα, το κεφαλαιουχικό σύστημα της Αμερικής που εισήχθη από την Εθνική Ένωση των Επιτροπών Ασφαλίσεων (National Association of Insurance Commissioners – NAIC) αλλά και η Οδηγία «Solvency II»/«Φερεγγυότητα II» της Ευρώπης, διαθέτουν μια

«κλίμακα παρέμβασης» μεταξύ του ανώτερου επιπέδου – στόχου και του απόλυτου ελάχιστου επιπέδου.

Στη βιβλιογραφία, η κεφαλαιακή απαίτηση – στόχος αναφέρεται ως «Κεφαλαιακή Απαίτηση Φερεγγυότητας (Solvency Capital Requirement - SCR)», ενώ η ελάχιστη απαίτηση αναφέρεται ως «Ελάχιστη Κεφαλαιακή Απαίτηση (Minimum Capital Requirement – MCR)» (Sandström, 2011). Το MCR και SCR αποτελούν τις δύο εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Αναφορικά, η Διεθνής Ένωση Ασφαλιστικής Εποπτείας (International Association of Insurance Supervisors – IAIS) μεταφράζει το SCR ως η «Προβλεπόμενη Κεφαλαιακή Απαίτηση (Prescribed Capital Requirement - PCR)». Ως εκ τούτου, στην ιδανική περίπτωση πρέπει να ισχύει:

$$MCR < SCR \leq ASM \quad (2)$$

Ανάλογα, με τα αποτελέσματα των υπολογισμών των MCR, SCR, ASM κάθε ασφαλιστική εταιρία βρίσκεται σε διαφορετική κατάσταση φερεγγυότητας. Για παράδειγμα, αν για κάποια εταιρία ισχύει ότι $ASM \leq MCR$, αυτό σημαίνει ότι οι κεφαλαιακές της απαιτήσεις βρίσκονται σε χαμηλότερο από το ελάχιστο επίπεδο φερεγγυότητας. Συνεπώς, βρίσκεται στη δικαιοδοσία της εποπτικής αρχής η απόφαση της συνολικής λήξης των δραστηριοτήτων της ή συνέχισης μόνο για την εκπλήρωση των ήδη υπάρχουσών συμβολαίων της, δηλαδή η ασφαλιστική εταιρία βρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας (Sandström, 2011).

Τέλος, υπάρχουν διάφοροι τρόποι θεώρησης της έννοιας της φερεγγυότητας. Σύμφωνα με τον Pentikäinen (όπως αναφέρει ο Sandström, 2011, pp. 5-6) διακρίνονται δύο τρόποι:

- Από την πλευρά της διοίκησης της επιχείρησης: όπου πρέπει να εξασφαλίζεται η συνέχιση των δραστηριοτήτων και η επιβίωσή της.
- Από την πλευρά των εποπτικών αρχών: όπου πρέπει να διασφαλίζονται τα οφέλη των ασφαλισμένων.

Στο νέο σύστημα των τριών πυλώνων της Κοινωνικής Ασφάλισης οι δύο αυτές θεωρήσεις χρησιμοποιούνται και συνδυάζονται με τα εσωτερικά μοντέλα μέτρησης της φερεγγυότητας.

5.2 «ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ Ι» / “SOLVENCY I”

Το 1970 ξεκίνησε η ανάπτυξη του αναγκαίου νομοθετικού καθεστώτος για την ασφαλιστική αγορά με την Πρώτη Γενιά των Ασφαλιστικών Οδηγιών (Οδηγία 79/267/ΕΟΚ, οδηγία 73/239/ΕΟΚ και οδηγία 73/240/ΕΟΚ) και ολοκληρώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 με την Τρίτη Γενιά Ασφαλιστικών Οδηγιών, η οποία καθιέρωσε το «σύστημα του διαβατηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ή «ενιαία άδεια» για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις με βάση της έννοιες της ελάχιστης εναρμόνισης και της αμοιβαίας αναγνώρισης. Στόχος της ασφαλιστικής νομοθεσίας της Ε.Ε. ήταν η ανάπτυξη μιας ενιαίας αγοράς ασφαλιστικών προϊόντων και υπηρεσιών και η εξασφάλιση της προστασίας των καταναλωτών ασφαλίσεων (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Ασφαλίσεων, 2007). Ωστόσο, οι οδηγίες αυτές αποδείχθηκαν ανεπαρκείς και έτσι η Επιτροπή προέβηκε σε επανεξέταση των απαιτήσεων της φερεγγυότητας.

Επί πρόσθετα, η ασφαλιστική νομοθεσία που σχετίζεται με την εποπτεία, τον υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας και τη φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην Ε.Ε., προέρχεται από μια σειρά κοινοτικών οδηγιών που τέθηκαν σε εφαρμογή από το 1973 και μετά. Αναφορικά, η Ε.Ε. εξέδωσε δύο οδηγίες, 73/239/ΕΕΚ και 79/269/ΕΕΚ το 1973 και το 1979 αντίστοιχα, οι οποίες προέβλεπαν απαραίτητη τη δημιουργία ενός κεφαλαιακού Περιθωρίου Φερεγγυότητας έτσι ώστε η ασφαλιστική αγορά να είναι προετοιμασμένη και να έχει τη δυνατότητα να καλύψει το ενδεχόμενο έκτακτων κινδύνων.

Συνεπώς, στα μέσα του 1994, με την κατάργηση των ελέγχων των προϊόντων αλλά και μετά τη φιλελευθεροποίηση των τιμών στην Ευρωπαϊκή Ασφαλιστική Αγορά, η ανάγκη ελέγχου και επίβλεψης της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιριών έγινε απαραίτητη και ιδιαίτερα σημαντική κυρίως προκειμένου να προστατευθούν οι κάτοχοι των ασφαλιστήριων συμβολαίων.

Η προστασία των καταναλωτών, έναντι της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, πραγματοποιείται σε δύο στάδια. Αρχικά, θεσμοθετείται η «Φερεγγυότητα Ι», το Φεβρουάριο του 2002, η οποία τίθεται σε εφαρμογή στα τέλη του 2004 και απευθύνεται σε αρκετά θέματα σχετικά με τον συντονισμό των ρυθμιστικών φορέων. Επιπλέον, παρέχει μια αρχική σειρά από κανόνες που αφορούν τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, τόσο για τις ασφάλειες ζωής, όσο και για τις

γενικές ασφαλίσεις (βλ. Οδηγία Ε.Ε.: 2002/13/ΕC για γενικές ασφαλίσεις και Οδηγία Ε.Ε.: 2002/83/ΕC για ασφαλίσεις ζωής).

Παρόλα αυτά, ο υπάρχων βασικός υπολογισμός του Περιθωρίου Φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιριών δεν άλλαξε από την οδηγία αυτή, όπως είχε προκύψει από παλαιότερες οδηγίες, τροποποίησε όμως κάποια στοιχεία της υπάρχουσας νομοθεσίας. Επιπλέον, με το πλαίσιο της “Solvency I” ο ρόλος της εποπτείας έγινε πιο ενεργός, καθώς οι εποπτικές αρχές είχαν το δικαίωμα να παρεμβαίνουν σε περίπτωση που το Περιθώριο Φερεγγυότητας δεν κυμαινόταν σε επιθυμητά πλαίσια.

Βασική προϋπόθεση της Οδηγίας “Solvency I” είναι ότι οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να διατηρούν τα περιουσιακά στοιχεία που ισούνται με το περιθώριο φερεγγυότητας ή με το εγγυητικό τους κεφάλαιο ανάλογα με το ποιο είναι το μεγαλύτερο. Η διαφορά με την προηγούμενη νομοθεσία του 1970, και πιο συγκεκριμένα για την Ελλάδα του Ν.Δ. 400/70, είναι ότι αύξησε το ελάχιστο εγγυητικό κεφάλαιο και τα όρια ασφαλιστρών και ζημιών στον τύπο υπολογισμού του Περιθωρίου Φερεγγυότητας.

5.2.1 Τρόπος υπολογισμού του Περιθωρίου Φερεγγυότητας

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία Ν.Δ. 400/70, άρθ. 17α και άρθ. 17β (Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Α.), 2010) το Περιθώριο Φερεγγυότητας υπολογίζεται ως εξής:

1. Για τις Ασφαλίσεις κατά Κινδύνων (non-life):

Το Περιθώριο Φερεγγυότητας ορίζεται ως το υψηλότερο μεταξύ του δείκτη ασφαλιστρών και δείκτη αποζημιώσεων όπου:

- Δείκτης Ασφαλιστρών (Δ.Ασφ.): είναι το άθροισμα των ασφαλιστρών ή των αλληλασφαλιστικών εισφορών, όπου συμπεριλαμβάνονται και τα παρεπόμενα δικαιώματα, τα οποία πραγματοποιήθηκαν κατά την τελευταία κλεισμένη οικονομική χρήση από δραστηριότητες πρωτασφάλισης (1) και το ποσό των αντασφαλιστρών που έγιναν αποδεκτά στην τελευταία οικονομική χρήση (2). Από το άθροισμα αυτό αφαιρείται το ποσό των ασφαλιστρών ή αλληλασφαλιστικών εισφορών, που ακυρώθηκαν κατά την τελευταία χρήση και το ποσό

των φόρων, τελών και εισφορών που αντιστοιχεί στα πιο πάνω ασφάλιστρα, αντασφάλιστρα και εισφορές (3). Έτσι μαθηματικά προκύπτει:

$$\Delta.Ασφ.= (1)+(2)-(3)$$

Το ποσό που προκύπτει κατανέμεται σε δύο τμήματα. Το πρώτο αντιστοιχεί σε αυτό, που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. € και το οποίο πολλαπλασιάζεται με ποσοστό 18% και το δεύτερο αντιστοιχεί σε αυτό το ποσό, που υπερβαίνει τα 50 εκατ. € και το οποίο πολλαπλασιάζεται με ποσοστό 16%. Έπειτα, αυτά τα δύο τμήματα αθροίζονται. Το άθροισμα αυτό πολλαπλασιάζεται, επί τον κατά τις τρεις τελευταίες χρήσης λόγο, μεταξύ του ποσού των ζημιών (αποζημιώσεων) που παραμένουν σε βάρος της ασφαλιστικής επιχείρησης μετά την αφαίρεση των αντασφαλιστικών εκχωρήσεων και του ποσού των ακάθαρτων ζημιών (αποζημιώσεων). Ο λόγος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 50%.

- Δείκτης Αποζημιώσεων (Δ.Αποζ.): είναι το άθροισμα των ποσών των ασφαλιστικών αποζημιώσεων, που καταβλήθηκαν για πρωτασφαλίσεις κατά την διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών χρήσεων ή επτά τελευταίων οικονομικών χρήσεων για επιχειρήσεις, που ασκούν μόνο ένα ή περισσότερους από τους κλάδους πιστώσεων, θύελλας, χαλαζιού ή παγετού (α) του ποσού των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν σε αυτή την περίοδο λόγω αποδοχής αντασφαλίσεων ή αντεκχωρήσεων (β) και του ποσού προβλέψεων που έγιναν στο τέλος της τελευταίας χρήσης για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις (γ). Από το άθροισμα αυτό αφαιρείται το ποσό των απαιτήσεων κατά τρίτων, που εισπράχθηκαν κατά την διάρκεια των τριών τελευταίων χρήσεων ή επτά χρήσεων για επιχειρήσεις, που ασκούν τους προαναφερόμενους κλάδους (δ) και το ποσό των προβλέψεων για εκκρεμείς αποζημιώσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την έναρξη της προηγούμενης και της τελευταίας κλεισμένης χρήσης για πρωτασφαλίσεις και για αποδοχές αντασφαλίσεων (ε). Έτσι μαθηματικά προκύπτει:

$$\Delta.\text{Αποζ.} = (\alpha) + (\beta) + (\gamma) - (\delta) - (\epsilon)$$

Το ποσό που προκύπτει κατανέμεται σε δύο τμήματα. Το πρώτο αντιστοιχεί στο ποσό που δεν υπερβαίνει τα 35 εκατ. € και πολλαπλασιάζεται με ποσοστό 26%, ενώ το επιπλέον (αυτό που υπερβαίνει τα 35 εκατ. €) πολλαπλασιάζεται με ποσοστό 23% και αθροίζονται. Το άθροισμα αυτό πολλαπλασιάζεται, επί τον κατά τρεις τελευταίες χρήσης λόγο, μεταξύ του ποσού των ασφαλιστικών αποζημιώσεων, που παραμένουν σε βάρος της ασφαλιστικής επιχείρησης, μετά την αφαίρεση των αντασφαλιστικών εκχωρήσεων και του ποσού των ακάθαρτων αποζημιώσεων. Ο λόγος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 50%.

2. Για τις Ασφαλίσεις Ζωής (life):

Το Περιθώριο Φερεγγυότητας ορίζεται ως εξής:

- Πρώτο αποτέλεσμα: είναι το ποσοστό 4% των μαθηματικών αποθεμάτων από πρωτασφαλιστικές εργασίες (χωρίς την αφαίρεση των αντασφαλιστικών εκχωρήσεων) και αντασφαλιστικές αποδοχές πολλαπλασιάζεται με τον, κατά την τελευταία οικονομική χρήση, λόγο του συνόλου των μαθηματικών αποθεμάτων (μετά την αφαίρεση των αντασφαλιστικών εκχωρήσεων) προς τα ακαθάριστα μαθηματικά αποθέματα, πριν να αφαιρεθούν οι αντασφαλιστικές εκχωρήσεις. Ο λόγος αυτός δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 85%.
- Δεύτερο αποτέλεσμα: είναι το ποσοστό 0,3% για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, των οποίων το κεφάλαιο κινδύνου δεν είναι αρνητικό και έχει ασφαλιστεί από την επιχείρηση, το οποίο πολλαπλασιάζεται με τον, κατά την τελευταία χρήση, λόγο του συνολικού κεφαλαίου κινδύνου με ίδια κράτηση της επιχείρησης, μετά την αφαίρεση των αντασφαλιστικών εκχωρήσεων και αντεκχωρήσεων προς το συνολικό κεφάλαιο κινδύνου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι αντασφαλίσεις. Ο λόγος αυτός δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 50%.

5.2.2 Αδυναμίες οδηγίας «Solvency I» - Η ανάγκη για Αναθεώρηση

Ένα από τα βασικότερα μειονεκτήματα της Οδηγίας “Solvency I”, σχετίζεται με τον τρόπο υπολογισμού του Περιθωρίου Φερεγγυότητας, ο οποίος βασίζεται κυρίως σε χρηματοοικονομικούς παράγοντες, παρουσιάζει μια σχετική ομοιομορφία (μεταξύ των διαφόρων τύπων ασφαλιστικών επιχειρήσεων) και δεν δίνει έμφαση στους επιμέρους κινδύνους που μπορεί να επηρεάσουν άμεσα τη φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, λόγω του γεγονότος ότι οι μέθοδοι αποτίμησης των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού και των τεχνικών προβλέψεων (κυρίως) και οι προϋποθέσεις υπολογισμού των μαθηματικών αποθεμάτων, διαφέρουν ουσιαστικά από χώρα σε χώρα, το πλαίσιο του “Solvency I” κρίθηκε ανεπαρκές, όσον αφορά την αξιολόγηση των κινδύνων, που αντιμετωπίζουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις σε σχέση με την «ενιαία αγορά».

Ένα άλλο μειονέκτημα του “Solvency I” είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις, οι κανόνες του έρχονται σε αντιπαράθεση με την ορθή διαχείριση των κινδύνων. Αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ότι στο πλαίσιο του δεν λαμβάνονται υπόψη κάποιοι επιμέρους κίνδυνοι, ενώ πολλές εταιρίες είχαν αναγκαστεί να υιοθετήσουν αρκετά αυστηρούς κανόνες διαχείρισης κινδύνων, που ενδεχομένως να είναι αυστηρότεροι από ότι χρειαζόταν.

Συνοπτικά, οι κανόνες του πλαισίου της «Φερεγγυότητας I» είναι οι εξής (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007):

- **Περιορισμοί στην Ορθή Λειτουργία της Ενιαίας Αγοράς:** το ισχύον κοινοτικό πλαίσιο διαθέτει ελάχιστους κανόνες, οι οποίοι μπορούν να συμπληρωθούν από πρόσθετους κανόνες σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αυτοί οι πρόσθετοι κανόνες υπονομεύουν και στρεβλώνουν την ορθή λειτουργία της ενιαίας ασφαλιστικής αγοράς. Ως αποτέλεσμα, αυξάνεται το κόστος για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους αντισυμβαλλομένους τους και παρακωλύεται ο ανταγωνισμός εντός της Ε.Ε.. Επιπλέον, η λειτουργία της ενιαίας ασφαλιστικής αγοράς γίνεται ακόμη πιο δυσχερής, καθώς ο ρόλος της εποπτείας παρουσιάζει σημαντικές διαφορές όσον αφορά τον τρόπο που ασκείται.
- **Έλλειψη Διεθνούς και Διατομεακής Σύγκλισης:** το γεγονός αυτό υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών

επιχειρήσεων, αλλά και αυξάνει την πιθανότητα ρυθμιστικού αρμπιτράζ, δηλαδή αυθαίρετων ρυθμίσεων. Ως εκ τούτου, δύο οργανισμοί – η Διεθνής Ένωση Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων (I.A.S.) και το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.) – πραγματοποιούν εργασίες, τόσο για την εύρεση και την ανάπτυξη νέων προτύπων φερεγγυότητας, όσο και για την αποτίμηση των τεχνικών προβλέψεων, βασισμένοι σε μία προσέγγιση που θα λαμβάνει υπόψη τον οικονομικό κίνδυνο, πράγμα που δεν συμπεριλαμβανόταν στο πλαίσιο του “Solvency I”. Επιπλέον, οι Οδηγίες 2006/48/EK και 2006/49/EK για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις έχει καθιερώσει και για τις τράπεζες ένα καθεστώς φερεγγυότητας με βάση τον κίνδυνο.

- **Έλλειψη Ευαισθησίας στον Κίνδυνο:** όπως προαναφέρθηκε, το νομοθετικό καθεστώς τους “Solvency I” δεν λαμβάνει υπόψη κάποιους κινδύνους (π.χ. πιστωτικό, λειτουργικό κ.ά.), περιλαμβάνει πολύ λίγες ποιοτικές απαιτήσεις σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου και τη διακυβέρνηση, δεν επιβάλλει τακτικούς, επαρκείς και έγκαιρους ελέγχους στις εποπτικές αρχές, δε διευκολύνει τη βέλτιστη κατανομή κεφαλαίου και δεν προσδίδει ορθή διαχείριση των κινδύνων. Ως αποτέλεσμα, ένας από τους κύριους στόχους της E.E. – η προστασία των καταναλωτών ασφαλίσεων – να υπονομεύεται και να μην είναι αποτελεσματική.
- **Μη Βέλτιστες Ρυθμίσεις για την Εποπτεία του Ομίλου:** η εποπτεία των ομίλων με βάση το πλαίσιο του “Solvency I” εστιάζεται σε νομικές οντότητες και ως εκ τούτου δε συμβαδίζει με τη διάρθρωση και την οργάνωσή τους. Στην πραγματικότητα, η οργάνωση των ομίλων είναι όλο και περισσότερο συγκεντρωτική, καθώς έχουν εισαχθεί συστήματα διαχείρισης του κινδύνου σε επίπεδο επιχείρησης και οι βασικές λειτουργίες πραγματοποιούνται σε ενοποιημένη βάση. Αποτέλεσμα αυτής της διαφοράς, μεταξύ του τρόπου διοίκησης των ομίλων και της εποπτείας, είναι η αύξηση του κόστους για τους ασφαλιστικούς ομίλους και μια πιθανή άγνοια κάποιων βασικών κινδύνων που αφορούν όλο τον όμιλο.

Σύμφωνα με τη Χαμπάκη Μ. (2006) και την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2007), οι λόγοι που οδήγησαν στην αναθεώρηση του πλαισίου του “Solvency I” και στην αναζήτηση νέου νομοθετικού καθεστώτος και κατ’ επέκταση του “Solvency II” ήταν οι εξής:

- η ανάγκη για αποτελεσματικότερη εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων,
- η ανάγκη για εναρμόνιση των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων,
- η ανάγκη για την προστασία των καταναλωτών ασφαλίσεων,
- η ανάγκη για πληρέστερο υπολογισμό του περιθωρίου φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβάνοντας και τους κινδύνους ρευστότητας, αγοράς, λειτουργικό, πιστωτικό και underwriting,
- η ανάγκη για εμβάθυνση της ολοκλήρωσης της ασφαλιστικής αγοράς στην E.E.,
- η ανάγκη της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των κοινοτικών ασφαλιστών και αντασφαλιστών, και τέλος,
- η ανάγκη για προώθηση μιας καλύτερης ρύθμισης.

5.3 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ «SOLVENCY II»

Το “Solvency I” έχει χαρακτηριστεί από πολλούς ως «απλοποιημένη» ή «υπεραπλουστευμένη» μέθοδος υπολογισμού του Περιθωρίου Φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, γεγονός που (εν μέρει) αποτελούσε πλεονέκτημα της Οδηγίας, καθώς δεν αντιμετώπιζονταν σημαντικές δυσκολίες κατά την εφαρμογή του. Ωστόσο, σαν αποτέλεσμα της αυξανόμενης πολυπλοκότητας του ασφαλιστικού κλάδου, και του γεγονότος ότι το πλαίσιο της «Φερεγγυότητας I» στην Ευρώπη στηριζόταν, αφενός σε νόμους και κανονισμούς, και αφετέρου σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις που είχαν τα κεφάλαια να δημιουργήσουν τα δικά τους συστήματα εσωτερικού ελέγχου, το πλαίσιο αυτό αποδείχθηκε αναποτελεσματικό. Σύμφωνα, μάλιστα με τον Butt (2007), προκειμένου να αντισταθμιστεί αυτό το αυξανόμενο πρόβλημα, διάφορες χώρες σε όλη την Ευρώπη έχουν αναπτύξει ανεξάρτητα νόμους και κανονισμούς, και κατά αυτόν τον τρόπο προσπαθούν να προστατεύσουν τους οργανισμούς και τους καταναλωτές από υπέρμετρες και ακατάλληλες κατευθύνσεις κεφαλαίων.

Επί πρόσθετα, παρατηρήθηκε μία αυξανόμενη προσπάθεια από κάποιες εταιρίες να δημιουργήσουν περισσότερο εκτεταμένα, με βάση τον κίνδυνο, εσωτερικά πλαίσια, έτσι ώστε να αναπτυχθεί μία πιο ρεαλιστική και αντικειμενική αξιολόγηση της κατανομής των κεφαλαίων. Ως εκ τούτου, τα τελευταία χρόνια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεξεργάζεται ένα νέο σύστημα χρηματοοικονομικού ελέγχου των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει και τις αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, και είναι γνωστό ως «Φερεγγυότητα II» (“Solvency

II'»». Το σύστημα αυτό επικεντρώνεται σε μια περισσότερο ολιστική προσέγγιση για τη διαχείριση των κινδύνων, όσον αφορά τα πρότυπα κεφαλαίου. Για τη «Φερεγγυότητα II» χρειάζονται μεγαλύτερες αλλαγές, ενώ η «Φερεγγυότητα I» προσέφερε μέτριες απαιτήσεις, όσον αφορά τα πρότυπα για τα κεφάλαια των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, που αρχικά εισήχθησαν το 1970 (Eling, Schmeiser & Schmit, 2006).

Η «Φερεγγυότητα II» έχει ως στόχο, να αναζητήσει και να αναπτύξει τα πλεονεκτικά στοιχεία αυτών των ανεξάρτητων δημιουργούντων εσωτερικών μοντέλων, αλλά και των ρυθμιστικών κανονισμών και να τα εφαρμόσει σε όλη την ευρωπαϊκή κοινότητα. Επιπλέον, σύμφωνα με τον Butt (2007), οι άμεσοι στόχοι της είναι να διασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο αξιολόγησης των κινδύνων, αποτελεσματικής κατανομής κεφαλαίων, αυξημένης διαφάνειας καθώς και να αναπτυχθούν τα πρότυπα σύμφωνα με τα οποία οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις μπορούν να λειτουργήσουν κάτω από ένα κοινό σύστημα ελέγχου δημιουργώντας έτσι μια ενιαία αγορά.

5.4 «ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ II»

Το νέο πλαίσιο εποπτείας αποτελεί τη νέα κοινοτική οδηγία, που ρυθμίζει απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και η αρχική ημερομηνία που είχε τεθεί για την εφαρμογή της ήταν από την 31^η Οκτωβρίου 2012, παρατείνοντας την προθεσμία έως την 30^η Ιουνίου 2013. Ως εκ τούτου, προτείνεται να καθοριστεί η ημερομηνία για την πρώτη εφαρμογή της «Φερεγγυότητας II», το αργότερο την 1^η Ιανουαρίου 2014. Λόγω της πολυπλοκότητας του συνεχώς εξελισσόμενου σύγχρονου χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος, με το “Solvency II” θεσπίζεται ένα ενιαίο σύστημα υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων για όλα τα κράτη – μέλη της Ε.Ε.. Το νέο αυτό σύστημα σχεδιάστηκε ανταποκρινόμενο στις ανάγκες για πληρέστερη προστασία των καταναλωτών ασφαλίσεων και ορθότερη λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς και αντικαθιστά το παλαιότερο σύστημα, όπως προβλεπόταν από το πλαίσιο του “Solvency I”.

Από την Οδηγία του “Solvency II” εξαιρούνται, όσον αφορά την εφαρμογή του (Χαμπάκη, 2010):

- ασφαλιστικές επιχειρήσεις, των οποίων τα ακαθάριστα ετήσια έσοδα από ασφάλιστρα δεν υπερβαίνουν τα πέντε εκατομμύρια ευρώ (5.000.000 €),

- ασφαλιστικές επιχειρήσεις, των οποίων οι συνολικές τεχνικές προβλέψεις συμπεριλαμβανομένων και των ανακτήσιμων ποσών, από αντασφαλιστικές συμβάσεις και Φορείς Ειδικού Σκοπού δεν υπερβαίνουν τα είκοσι πέντε εκατομμύρια ευρώ (25.000.000 €),
- ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που ανήκουν σε όμιλο και οι συνολικές τεχνικές προβλέψεις του ομίλου συμπεριλαμβανομένων και των ανακτήσιμων ποσών από αντασφαλιστικές συμβάσεις και Φορείς Ειδικού Σκοπού δεν υπερβαίνουν τα είκοσι πέντε ευρώ (25.000.000 €).

Η οδηγία, που αναμένεται να προκύψει από το πρόγραμμα του “Solvency II”, θα εμπεριέχει στοιχεία από την τρέχουσα νομοθεσία, αλλά παράλληλα, θα ενσωματωθούν σε αυτή και καινούργια στοιχεία που θα αφορούν την αξιολόγηση πολλαπλών κινδύνων σε διάφορα επίπεδα των ασφαλιστικών εργασιών. Τα ¾ του “Solvency II”, θα αποτελούνται από την κωδικοποίηση των μέχρι τώρα υαρχόντων 14 οδηγιών για τις Ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τα οποία θα προσαρμοστούν και θα τροποποιηθούν ούτως ώστε να αντικατοπτρίζουν τις επιθυμητές αλλαγές.

Το πρόγραμμα που ακολουθείται για την τελική έκδοση της οδηγίας “Solvency II”, γίνεται βάση του μοντέλου Λαμφαλούσι³⁰ σύμφωνα με το οποίο ακολουθούνται οι εξής διαδικασίες σε τέσσερα διαφορετικά επίπεδα, προκειμένου να ολοκληρωθεί το πρόγραμμα με συνέπεια:

- **Επίπεδο 1:** Περιλαμβάνει την συγκέντρωση υφιστάμενων Οδηγιών και κανονισμών, καθώς και προτάσεις για μελλοντικές οδηγίες, οι οποίες παρουσιάζονται στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για να υπάρχει έτσι η σύμφωνη γνώμη της Κομισιόν.
- **Επίπεδο 2:** Λαμβάνονται μέτρα για τις τεχνικές προδιαγραφές, που αφορούν την υιοθέτηση των νομοθετικών μέτρων, που περισυλλέχθηκαν στο πρώτο επίπεδο. Η Κομισιόν με την σειρά της ετοιμάζει λεπτομερείς τεχνικές προδιαγραφές βασιζόμενη στις απόψεις του C.E.I.O.P.S. (Committee of

³⁰ Commission Of The European Communities (2004, Νοέμβριος 15), “*The application Of The Lamfalussy Process to EU Securities Markets Legislation: A preliminary assessment by the Commission services*”, προσπελάστηκε στις 10 Αυγούστου 2013, από τοποθεσία web της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Europa: http://ec.europa.eu/internal_market/securities/docs/lamfalussy/sec-2004-1459_en.pdf.

European Insurance and Occupational Pensions Association) και τις οριστικοποιεί αφού λάβει και τις απόψεις του E.I.O.P.C. (European Insurance and Occupational Pensions Committee).

- **Επίπεδο 3:** Στο επίπεδο αυτό, ο C.E.I.O.P.S. σε συνεννόηση με την Συμβουλευτική επιτροπή (consultive panel), που απαρτίζεται από ειδικούς της ασφαλιστικής αγοράς και από καταναλωτές, παρέχει συνεχή επίβλεψη και αξιολόγηση για τα νομοθετικά μέτρα, που αποφασίστηκαν στο δεύτερο επίπεδο μέχρι την έκδοση της τελικής Οδηγίας.
- **Επίπεδο 4:** Τέλος, στο τέταρτο επίπεδο, η Κομισιόν προχωρεί στην ομοιόμορφη και αποτελεσματική υιοθέτηση της καινούργιας Ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Οι προετοιμασίες για το πρόγραμμα “Solvency II” ξεκίνησαν από τον Μάιο του 2001, όπου αποφασίστηκε η αναδιάρθρωση του “Solvency I” και η εισαγωγή του “Solvency II”, σε δύο βασικά στάδια. Το πρώτο στάδιο ολοκληρώθηκε το 2003 και αφορούσε τον συνολικό σχεδιασμό και τους στόχους του προγράμματος του “Solvency II”. Τον Σεπτέμβριο του 2003 δημοσιεύτηκε το έγγραφο της Κομισιόν με τίτλο «Solvency II – reflections on the general outline of a frame work directive and mandates for further technical work» (**Markt/2539/03**), το οποίο περιελάμβανε προτάσεις για την βελτίωση του συστήματος υπολογισμού της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιρειών μέσα από την δημιουργία της οδηγίας “Solvency II”.

Σημαντικός για την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου ήταν ο ρόλος της ειδικής μελέτης της K.P.M.G. (International Insurance In sight – Solvency II, UK, 2002) και επίσης ο ρόλος του C.E.A., του C.E.I.O.P.S. (Committee of European Insurance and Occupational Pensions Association), του I.A.A. (International Actuarial Association) και του I.A.S.B. (International Accounting Standards Board).

Ακολούθησαν επίσης, τον Φεβρουάριο 2003 και τον Απρίλιο του 2004, οι αναφορές **Markt/2543/03** και **Markt/2502/04** αντίστοιχα, οι οποίες αφορούσαν τον σχεδιασμό του “Solvency II” με την μέθοδο των «τριών πυλώνων».

Στο πρώτο αυτό στάδιο τέθηκαν οι ακόλουθοι στόχοι:

- ✓ Κατά την διάρκεια του προγράμματος Solvency II θα πρέπει να γίνει εφ' όλης της ύλης επαναξιολόγηση της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιρειών.
- ✓ Θα ακολουθηθεί η μέθοδος των τριών πυλώνων που ακολουθήθηκε και στην αντίστοιχη οδηγία Basel II.
- ✓ Η προσέγγιση, όσον αφορά την φερεγγυότητα, θα είναι βασισμένη πάνω στην αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, δίνοντας παράλληλα κίνητρα στις ασφαλιστικές εταιρείες να διαχειριστούν διοικητικά τους κινδύνους αυτούς με τον σωστό τρόπο, με πιθανότητα αναγνώρισης, ακόμα και των εσωτερικών μοντέλων διαχείρισης του κινδύνου που πιθανό να διαθέτουν.
- ✓ Η υιοθέτηση του MCR (Minimum Capital Requirement) και SCR (Solvency Capital Requirement).
- ✓ Η ύπαρξη ομοιομορφίας στον τρόπο υπολογισμού του περιθωρίου φερεγγυότητας.
- ✓ Η αποτελεσματική εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.
- ✓ Η εναρμόνιση των ποιοτικών και ποσοτικών εποπτικών μεθόδων.
- ✓ Παρακολούθηση και εναρμόνιση με τις Διεθνείς εξελίξεις ειδικά όσον αφορά τον I.A.A. και το I.A.S.B.³¹.

³¹ Χαμπάκη, Μ. (2006, Νοέμβριος 2), "*Solvency II: Συνοπτική Παρουσίαση*", από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/SolvencyII.pdf>, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6.1 Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, «ασφαλιστική επιχείρηση νοείται μια ιδιωτική κεφαλαιουχική επιχείρηση, η οποία ασκεί ασφάλιση δηλαδή η αποκλειστική της λειτουργία είναι οι ασφαλιστικές δραστηριότητες/εργασίες (ή πρωτασφαλίσεις) της» (Αντωνάκης et al., 2009, κεφ.1, σ.21). Με την παραπάνω έννοια, μπορούμε να κατανοήσουμε ότι ο απώτερος σκοπός των ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι η παροχή ασφαλιστικής κάλυψης, μέσω της σύναψης των ασφαλιστικών συμβολαίων. Μια ακόμη δραστηριότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων αποτελεί η αντασφαλιστική εργασία, που μπορούν να ασκούν.

Η τοποθέτηση εργασιών, από μια ασφαλιστική εταιρία σε μια άλλη, είναι μια επιπλέον δραστηριότητα των επιχειρήσεων αυτών, στο πλαίσιο της οποίας η πρώτη λειτουργεί ως διαμεσολαβητής της δεύτερης. Άλλες ασφαλιστικές εργασίες είναι κυρίως η άσκηση ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής πρακτόρευσης, η άσκηση ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής μεσιτείας και η δραστηριότητα ασφαλιστικού συμβολαίου καθώς και του συντονιστή ασφαλιστικών συμβούλων (Ρόκας, 2006). Πιο συγκεκριμένα, το κύριο πρόσωπο του εμπόρου είναι η ασφαλιστική επιχείρηση, ενώ το βοηθητικό πρόσωπο αποτελούν οι ασφαλιστικές πρακτορικές, μεσιτικές καθώς και οι άλλες επιχειρήσεις που αναφέρθηκαν. Εξάιρεση σε αυτό αποτελούν οι αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι οποίες είναι τυπικά ισότιμες εμπορικές επιχειρήσεις με τις ασφαλιστικές (Ρόκας, 2006).

Επιπροσθέτως, μια ακόμη δραστηριότητα που μπορούν να πραγματοποιούν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις είναι η εργασία της αντιπροσώπευσης Ανωνύμων Εταιριών Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Α.Ε.Α.Κ.), στα πλαίσια της έναντι προμήθειας διάθεσης μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων (Ρόκας, 2006). Ωστόσο, η δραστηριότητα αυτή δεν βασίζεται σε ασφαλιστική σύμβαση και δεν εμπίπτει στην ευρύτερη έννοια των ασφαλιστικών εργασιών.

Να αναφέρουμε ότι με την τροπολογία που επέφερε ο Ν. 2496/97 «οι ασφαλιστικές επιτρέπεται να ιδρύουν ή να συμμετέχουν σε όμοιες επιχειρήσεις, ακόμα και αν δεν έχουν αντικείμενο τις ασφαλιστικές εργασίες, με την προϋπόθεση ότι θα διαθέτουν ελεύθερα περιουσιακά στοιχεία, δηλαδή περιουσιακά στοιχεία

πέραν αυτών που διατίθενται για την δημιουργία των τεχνικών αποθεμάτων και του περιθωρίου φερεγγυότητας» (Ρόκας, 2006, κεφ.8, σ.317).

Σύμφωνα με τους περιορισμούς και τις προβλέψεις περί των ασφαλιστικών τοποθετήσεων, στις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν.Δ. 400/70, «μια ασφαλιστική επιχείρηση μπορεί επίσης να συμμετέχει σε μια ακόμη εταιρία με τα τεχνικά της αποθέματα, μέχρι το σημείο που η συμμετοχή αυτή γίνεται ασφαλιστική τοποθέτηση. Ο λόγος της αποκλειστικότητας, αυτού του σκοπού των ασφαλιστικών εργασιών, είναι να διακινδυνεύεται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων, που έχει αναλάβει η ασφαλιστική επιχείρηση με τις ασφαλιστικές συμβάσεις από κινδύνους, που συνεπάγεται η δραστηριότητα σε άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες» (Ρόκας, 2006, κεφ. 8, σελ.317). Γι' αυτό και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Δ.Ε.Κ.) έκρινε ότι η απλή συμμετοχή στο κεφάλαιο άλλου είδους επιχειρήσεων δεν αντιβαίνει στο άρθ. 8, παρ. 1 περ. β της α' Οδηγίας ζημιών, που απαγορεύει στις κοινοτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις την επιχειρηματική ενασχόληση τους και σε μη ασφαλιστικές εργασίες.

Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να τονίσουμε τη νομική υποχρέωση της ασφαλιστικής επιχείρησης να συνδράμει οικονομικά μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν έχουν ως αντικείμενό τους ασφαλιστικές εργασίες, καθώς και η νομική δυνατότητα πρόσβασης των δανειστών των επιχειρήσεων αυτών στα περιουσιακά στοιχεία της ασφαλιστικής επιχείρησης και όχι η ηθική υποχρέωση να συμμετέχει οικονομικά τη/τις θυγατρικές της (με ασφαλιστικές επιχειρήσεις), που βρίσκονται σε δυσχέρεια (Ρόκας, 2006).

Από το βασικό νομοθετικό διάταγμα Ν.Δ. 400/700 "περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεων Ασφάλισης" αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Οι Αντωνάκης et al., (2009) καθώς και η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης - ΕΠ.Ε.Ι.Α. (2009) αναφέρουν, ότι σύμφωνα με αυτό το νομοθέτημα, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που μπορούν να λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα είναι:

- Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα την Ελλάδα, ανεξαρτήτως αν τα κεφάλαια είναι ελληνικής ή αλλοδαπής προέλευσης (σύμφωνα με το άρθ.2 του Ν.Δ. 400/70, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η άσκηση ασφαλιστικών εργασιών στην Ελλάδα

πραγματοποιείται μόνο από Ανώνυμες Εταιρίες (Α.Ε.), Αλληλασφαλιστικό Συνεταιρισμό, ο οποίος έχει συσταθεί σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο και μπορεί να ασκεί μόνο ασφαλίσεις ζημιών και Δημόσιες Επιχειρήσεις, με αποκλειστικό σκοπό τις ασφαλιστικές εργασίες).

- Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.). Οι επιχειρήσεις αυτές μπορούν να ασκούν ασφάλιση στην Ελλάδα, είτε με το καθεστώς εγκατάστασης, δηλαδή με την ίδρυση υποκαταστήματος σε αυτή, είτε με την μορφή Ελεύθερης Παροχής Υπηρεσιών³² (Ε.Π.Υ.), από την έδρα τους ή από υποκαταστήματα στον ευρωπαϊκό χώρο, με σκοπό την περιστασιακή άσκηση πρωτοασφαλιστικής δραστηριότητας (κάλυψης ημεδαπών - ελληνικών κινδύνων). Επιπλέον, η ασφαλιστική επιχείρηση εξομοιώνεται με την Ένωση Ασφαλιστών Λούδης Λονδίνου.
- Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα σε τρίτη χώρα εκτός (Ε.Ε.), οι οποίες έχουν την δυνατότητα να ασκούν ασφάλιση στην Ελλάδα υπό καθεστώς υποκαταστήματος ή μέσω θυγατρικής, από την στιγμή που ανήκουν στο κλάδο μικτών ασφαλιστικών επιχειρήσεων (ασκούν ασφαλίσεις ζωής και ζημιών). Επιπλέον, οι επιχειρήσεις αυτές δεν έχουν την δυνατότητα να δρουν με το σύστημα Ε.Π.Υ..
- Οι αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί ασκούν την αμοιβαία ασφάλιση ή διαφορετικά αλληλασφάλιση, και έχουν ως μοναδικό σκοπό την αλληλασφάλιση των μελών τους. Τα άρθρα 35, 36 και 37 του Ν.Δ. 400/1970 (Φ.Ε.Κ. Α 10) περικλείουν το πλαίσιο λειτουργίας αυτών. Πιο συγκεκριμένα, οι αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί μπορούν να ασκούν ασφαλιστικές εργασίες, που εντάσσονται στις ασφαλίσεις κατά ζημιών.

³² Σύμφωνα με το άρθρ. 42β του Ν.Δ. 400/70 (Φ.Ε.Κ. Α 10) ως Ε.Π.Υ. θεωρείται η κάλυψη κινδύνου σε κάποιο κράτος – μέλος που παρέχεται από μία ασφαλιστική επιχείρηση που έχει έδρα σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. (Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης – ΕΠ.Ε.Ι.Α., 2009).

Όλες οι παραπάνω εργασίες εισέρχονται στο χώρο της επιχείρησης Ιδιωτικής Ασφάλισης και προσδίδουν την εμπορική ιδιότητα σε αυτόν που τις ασκεί. Επιπλέον, όλες αυτές οι κατηγορίες επιχειρήσεων υπάγονται στην εποπτεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α. και εξαιρούνται οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που έχουν έδρα σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ., των οποίων η εποπτεία των δραστηριοτήτων τους υπάγονται στις εποπτικές αρχές των κρατών - μελών που έχουν την έδρα τους.

6.1.1 Η λειτουργία της Ασφαλιστικής Επιχείρησης

Με την έναρξη της λειτουργίας των δραστηριοτήτων της ασφαλιστικής επιχείρησης υπάρχει ένα πρώιμο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο είναι υποχρεωμένη να καταβάλει διάφορα στοιχεία, έτσι ώστε να της χορηγηθεί η άδεια λειτουργίας της. Ωστόσο, κατά την διάρκεια των εργασιών της υπόκειται σε έλεγχο από την εκάστοτε ισχύουσα εποπτική αρχή για την νόμιμη και εύρυθμη συνέχιση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Στις παρακάτω υποενότητες, που ακολουθούν, αναφέρονται αναλυτικά τα παραπάνω, καθώς και για τα διαμεσολαβούντα πρόσωπα στην ασφάλιση και για την κρατική εποπτεία των ασφαλιστικών εταιριών.

6.1.1.1 Χορήγηση Άδειας Λειτουργίας της Ασφαλιστικής Επιχείρησης

Από την στιγμή που η ασφαλιστική επιχείρηση συσταθεί, η πρώτη ενέργεια της είναι η παράδοση του καταστατικού της, και κατ' επέκταση η έγκριση του και η καταβολή του μετοχικού της κεφαλαίου στις αρμόδιες αρχές, ώστε να λάβει την άδεια σύστασης της. Στη συνέχεια, η χορήγηση της άδειας λειτουργίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη των εργασιών της. Σύμφωνα με τον Νεκτάριο (2003), οι απαιτήσεις για την χορήγηση άδειας λειτουργίας είναι οι πλέον αυστηρότερες για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, από ότι για τις υπόλοιπες, γιατί απαιτείται υψηλός βαθμός εντιμότητας, επαγγελματικής επάρκειας και οικονομικής ισχύος.

Ως εκ τούτου, η άδεια λειτουργίας απαιτείται για την έννομη άσκηση των ασφαλιστικών εργασιών της ασφαλιστικής εταιρίας, η οποία λαμβάνεται από την εποπτική αρχή. Ο εποπτικός αυτός ρόλος αναλαμβάνεται από το 2008, από την νέα εποπτική αρχή «Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α)», η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Σύμφωνα με τους Αντωνάκης και et al. (2009), από κοινοτικές επιταγές προέρχονται οι βασικότερες ρυθμίσεις σχετικά με τη λήψη της άδειας σύστασης και λειτουργίας της ασφαλιστικής επιχείρησης και είναι οι ακόλουθες:

- Σύμφωνα με τις Οδηγίες της Τρίτης Γενιάς, οι οποίες εισήγαγαν τον όρο του "Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου" των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, η άδεια λειτουργίας τους είναι ενιαία και ισχύει για όλα τα κράτη - μέλη της Ε.Ε.. Ως αποτέλεσμα του θεσμού της "ενιαίας άδειας"³³ είναι ότι ένα μεγάλο ποσοστό της εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες κοινοτικές χώρες παραμένει στον κράτος - μέλος της καταγωγής της (home country control).
- Η άδεια λειτουργίας δίνεται κατά κλάδο ασφάλισης, για όλους ή μερικούς, από τους κινδύνους, που υπάγονται σε αυτόν τον κλάδο. Ακόμη, αυτή μπορεί να χορηγηθεί και κατά ομάδα κλάδων ασφαλίσεων, σύμφωνα με την κατάταξη που προβλέπεται στο άρθρο 13 του Ν.Δ. 400/70. Με το Π.Δ. 118/85 ρυθμίζεται ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα και οι οποίες έχουν συσταθεί μετά το Π.Δ., λαμβάνουν άδεια αποκλειστικά και μόνον για την άσκηση ασφαλίσεων ζωής και ασφαλίσεων κατά ζημιών με αποτέλεσμα να τίθεται σε αδράνεια η "μικτή άδεια" (ταυτόχρονη άσκηση ασφαλίσεων ζωής και κατά ζημιών). Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα και ανήκουν στον κλάδο των μικτών ασφαλιστικών, πριν την δημοσίευση του Π.Δ., μπορούν να συνεχίσουν την ταυτόχρονη άσκηση των δραστηριοτήτων με την βασική προϋπόθεση, ότι η κάθε δραστηριότητα θα διαχειρίζεται ξεχωριστά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 του Ν.Δ.400/70.
- Για την απόδοση της άδειας λειτουργίας σε μια ασφαλιστική επιχείρηση από την ΕΠ.Ε.Ι.Α απαιτείται η υποβολή με την σχετική αίτηση: του καταστατικού, του πιστοποιητικού για την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου της επιχείρησης, τις απαραίτητες πληροφορίες για την καταλληλότητα των μετόχων και του διευθυνόντων, του προγράμματος δραστηριότητας, των στοιχείων του υπεύθυνου αναλογιστή και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας. Επιπλέον,

³³ «Ενιαία άδεια» λειτουργίας σημαίνει ότι μία ασφαλιστική επιχείρηση, η οποία έχει έδρα σε οποιοδήποτε κράτος – μέλος της Ε.Ε. μπορεί να δραστηριοποιηθεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος – μέλος είτε με το καθεστώς εγκατάστασης (υποκατάστημα), είτε με τη μορφή Ε.Π.Υ. (Αντωνάκη et al., 2009).

όσον αφορά τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ζωής, χρειάζονται να καταβληθούν τα στοιχεία του Υπευθύνου για τα Στοιχεία του Εσωτερικού Μεταβλητού Κεφαλαίου, εφόσον θα ασχοληθεί με την άσκηση ασφαλίσεις ζωής, που συνδέονται με τις επενδύσεις. Τέλος, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που ασκούν των κλάδο αυτοκινήτων, απαιτείται να καταβάλλουν τα στοιχεία των αντιπροσώπων για τον διακανονισμό ζημιών ανά κράτος – μέλος, όπως και την σχετική βεβαίωση εγγραφής στο Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης (Γ.Δ.Α.) και στο Επικουρικό Κεφάλαιο.

- Εφόσον, καταβληθούν όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά και δοθεί η άδεια λειτουργίας της ασφαλιστικής επιχειρήσεις, τότε η ΕΠ.Ε.Ι.Α. διαβιβάζει άμεσα το φάκελο της αιτούσας εταιρίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, προκειμένου να γίνει η καταχώρηση στο ειδικό μητρώο του Υπουργείου και η δημοσίευση του καταστατικού της εταιρίας στο Φ.Ε.Κ..
- Υπάρχουν περιπτώσεις που δεν χορηγείται η άδεια λειτουργίας και οι κυριότερες είναι: α) όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου, β) όταν έρχονται σε σύγκρουση τα συμφέροντα των ασφαλισμένων προς τα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη και γ) όταν η εποπτική αρχή έχει αμφιβολίες για την καταλληλότητα των εταίρων και των μετόχων της ασφαλιστικής επιχειρήσεις.

Κατά την διαδικασία χορήγησης της άδειας λειτουργίας της ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρίας πρέπει να δοθεί ένα πρόγραμμα δραστηριότητας, όπως αναφέραμε και παραπάνω. Αυτό είναι απαραίτητο, γιατί παρουσιάζει την εφικτότητα της νέας επιχείρησης, στην οποία παρουσιάζεται ο ενδεχόμενος τρόπος λειτουργίας της. Το πρόγραμμα δραστηριότητας πρέπει να είναι συγκεκριμένο και με βάση του νόμου να περιλαμβάνει:

- Τους κινδύνους που αναμένεται να καλύψει η ασφαλιστική εταιρία,
- τους γενικούς αλλά και τους ειδικούς όρους ασφάλισης για τις υποχρεωτικές ασφαλίσεις,

- τις κατευθυντήριες γραμμές αντασφάλισης,
- τα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία αποτελούν το ελάχιστο όριο του εγγυητικού κεφαλαίου,
- τα προβλεπόμενα έξοδα εγκατάστασης,
- και για τις πρώτες διαχειριστικές χρήσεις απαιτούνται:
 - 1) Οι προβλεπόμενοι ισολογισμοί,
 - 2) τα προβλεπόμενα ασφάλιστρα,
 - 3) καθώς και οι προβλέψεις για τα οικονομικά μέτρα που θα μπορούν να καλύψουν τις υποχρεώσεις και το περιθώριο φερεγγυότητας.

Να τονίσουμε, ότι κάτω από ορισμένες συνθήκες, μπορεί να γίνει ανάκληση της άδειας της λειτουργίας της ασφαλιστικής επιχείρησης από την εποπτούσα αρχή. Από την στιγμή που η ΕΠ.Π.Ι.Α., δηλαδή η εποπτική αρχή, αποφασίζει την ανάκληση της άδειας, αρχίζει το στάδιο της ασφαλιστικής εκκαθάρισης. Σύμφωνα με τον Αντωνάκη et al., (2009), οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η ανάκληση της άδειας είναι:

- Έπαυσαν να ισχύουν οι προϋποθέσεις με τις οποίες εκδόθηκε,
- απειλούνται τα συμφέροντα των ασφαλισμένων ή η δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη,
- υπάρχει η περίπτωση ποινικής καταδίκης, σύμφωνα με τις ποινικές διατάξεις των άρθρων 43 μέχρι και 49 του Ν.Δ. 400/70,
- παραβιάζονται οι υποχρεώσεις που ορίζονται από την ασφαλιστική νομοθεσία,
- η ασφαλιστική επιχείρηση δεν καταβάλλει ασφάλισμα, που έχει επιδικασθεί τελεσίδικα,
- η ασφαλιστική επιχείρηση δεν λαμβάνει τα μέτρα της οικονομικής ανασυγκρότησης ή βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης, δηλαδή δεν μπορεί να καλύψει το περιθώριο φερεγγυότητας και το εγγυητικό κεφάλαιο και

- η ασφαλιστική επιχείρηση δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις «περί Τεχνικών Αποθεμάτων και Ασφαλιστικής Τοποθέτησης»

6.1.2 Βασικές Νομικές Αρχές

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια αποτελούν νομικά κείμενα, άρα υπάρχουν κάποιες νομικές αρχές σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, οι οποίες ρυθμίζουν την ασφαλιστική σύμβαση και γενικότερα την ιδιωτική ασφάλιση. Οι βασικότερες νομικές αρχές είναι οι εξής (Ανδριτσάκης, 2005):

1. **Αρχή της Αποζημίωσης.** Σύμφωνα με αυτή την αρχή, ο ασφαλισμένος δεν μπορεί να εισπράττει περισσότερα από αυτά που του αντιστοιχούν λόγω ζημίας. Βασικός σκοπός αυτής της αρχής είναι να μην έχει κέρδος ο ασφαλισμένος από την ζημιά, αλλά να ξαναβρεθεί στην ίδια οικονομική κατάσταση που ήταν και πριν την ζημιά, ώστε να μειωθεί ο ηθικός κίνδυνος, δηλαδή να μην προσπαθήσει να προκαλέσει ζημιά, για να επωφεληθεί από αυτή.
2. **Αρχή του Ασφαλισμού Συμφέροντος.** Σύμφωνα με αυτή την αρχή, ο ασφαλισμένος πρέπει να βλάπτεται οικονομικά, ή με κάποιο άλλο τρόπο, πριν επέλθει η ζημιά. Με αυτή την αρχή παρεμποδίζεται η κερδοσκοπία, η μείωση του ηθικού κινδύνου, καθώς και ο προσδιορισμός της ζημίας, γιατί η αποζημίωση είναι το μέτρο ασφαλισμού συμφέροντος του ασφαλισμένου.
3. **Αρχή της Υποκατάστασης.** Σύμφωνα με αυτή, ο ασφαλιστής υποκαθιστά τον ασφαλισμένο, στην διεκδίκηση της αποζημίωσης του από τρίτο, για τη ζημιά που καλύπτει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Ο ασφαλιστής έτσι, δικαιούται να επανεισπράξει από τον τρίτο, τα χρήματα που κατέβαλλε στον ασφαλισμένο (Νεκτάριος, 2003). Οι πιο βασικοί σκοποί αυτής της αρχής είναι η παρεμπόδιση του ασφαλισμένου να εισπράξει τα διπλά από την ζημιά, καθώς και η απόδοση ευθυνών στον τρίτο, ώστε να είναι πιο προσεκτικοί στο μέλλον και η κράτηση των ασφαλιστρών σε χαμηλά επίπεδα.
4. **Αρχή της Μέγιστης Καλής Πίστης.** Σύμφωνα με αυτή, στα δυο αντισυμβαλλόμενα μέρη επιβάλλεται υψηλός βαθμός ειλικρίνειας και

εντιμότητας. Η αρχή αυτή βασίζεται στις δηλώσεις, δηλαδή ο ασφαλιστής, αν διαπιστώσει ότι η δήλωση είναι εσφαλμένη δεν υποβάλλει την αποζημίωση, ακόμη αν διαπιστωθεί ότι ο ασφαλισμένος είχε σκοπό να αποκρύψει κάποιο γεγονός ή είχε σκοπό να εξαπατήσει τον ασφαλιστή και τέλος στις δεσμεύσεις³⁴, δηλαδή, η ζημία δεν αποζημιώνεται αν το ασφαλιστήριο συμβόλαιο έχει ακυρωθεί πριν αυτή επέλθει. Διαφορετικά, ο ασφαλιστής είναι υποχρεωμένος να αποδείξει ότι η παράλειψη ήταν σημαντική και αυξάνει τον κίνδυνο μόνιμα και όχι προσωρινά.

5. **Αρχή της Νομιμότητας.** Σύμφωνα με αυτή την αρχή, παρεμποδίζεται η ασφάλιση παράνομων αντικειμένων ή καταστάσεων. Για παράδειγμα, η μεταφορά ναρκωτικών ή αντικείμενα κλεπταποδοχής.
6. **Αρχή της Συνεισφοράς.** Σύμφωνα με την αρχή αυτή, ο ασφαλιστής έχει δικαίωμα να εισπράξει από άλλους ασφαλιστές το ποσοστό αποζημίωσης, που αντιστοιχεί σε αυτόν. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται σε περιπτώσεις πολλαπλής ασφάλισης, δηλαδή, όταν ένας κίνδυνος καλύπτεται από περισσότερα από ένα συμβόλαια, όπως η μικτή και αστική ευθύνη για τα αυτοκίνητα.
7. **Αρχή της Πλησιέστερης Αξίας.** Η αρχή αυτή θεωρείται από τις βασικότερες για όλες τις μορφές ασφαλίσεων. Ως πλησιέστερη αξία ορίζεται αυτή στην οποία οφείλεται στο μεγαλύτερο μέρος της η επέλευση του κινδύνου. Ο καθορισμός για την πλησιέστερη αξία είναι ένα πολύ δύσκολο έργο, γι' αυτό συχνά η απόφαση γι' αυτή οριστικοποιείται από τα Δικαστήρια.

6.2 ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζονται ως σημαντικές οικονομικές μονάδες, για αυτό η κρατική εποπτεία καθίσταται απαραίτητη στον τομέα της Ιδιωτικής Ασφάλισης. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η κρατική εποπτεία είναι υποχρεωμένη να υφίσταται, καθώς η ασφαλιστική κάλυψη κατά πολλούς θεωρείται

³⁴Δεσμεύσεις είναι δηλώσεις γεγονότων ή υποσχέσεις από τον ασφαλισμένο, οι οποίες είναι μέρος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου και πρέπει να ισχύουν για να καταβληθεί αποζημίωση (π.χ. υπόσχεση τοποθέτησης συναγερμού σε κατάσταση) (Νεκτάριος, 2003).

ένα άυλο, μη από προϊόν (Αντωνάκης et al., 2009). Ιστορικά, το 1909 με το Νόμο ΓΥΣΓ/22.12.1909 έχουμε την πρώτη προσπάθεια θέσπισης νομοθετημάτων για την κρατική εποπτεία της λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ο οποίος όμως προέβλεπε την λειτουργία μόνον των ελληνικών επιχειρήσεων. Ο θεσμός των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ενισχύθηκε με τον μεταγενέστερο Νόμο ΓΧΜΣΤ/1.3.1910 αφού επετράπη η λειτουργία και των αλλοδαπών ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Εν συνεχεία, το 1917 θεσπίζεται ο Νόμος 1023/1907 «περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφάλισης», ο οποίος θεωρείται σημαντικός για την ιστορία του θεσμικού πλαισίου της Ιδιωτικής Ασφάλισης, καθώς στις διατάξεις του περιέχονται για πρώτη φορά κανόνες και αρχές για την ίδρυση και λειτουργία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Από το 1926 έως το 1976, το όργανο που έχει αναλάβει την εποπτεία ως αρμοδιότητα τίθεται στο Υπουργείο Εμπορίου και ως εκ τούτου ο έλεγχος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και η αναλογιστική υπηρεσία πραγματοποιούνταν από την «Διεύθυνση Πίστεως και Ασφάλισης του Υπουργείου Εμπορίου». Το 1976, στο Υπουργείο Εμπορίου δημιουργήθηκε μια ξεχωριστή διεύθυνση που ονομάστηκε «Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής», η οποία μέχρι και σήμερα ανήκει στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες θεωρούνται ως επιχειρήσεις πίστης (Νεκτάριος, 2003). Έτσι μπορούμε να εξηγήσουμε τη φύση των εργασιών των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με την οποία ο ασφαλιστής είναι υποχρεωμένος να παρέχει την υποσχόμενη ασφαλιστική κάλυψη σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου, έναντι κάποιου συγκεκριμένου ασφαλιστρού που λαμβάνει από τον ασφαλιζόμενο. Επειδή, το ασφαλισμένο κοινό βρίσκεται σε μια πιο μειονεκτική θέση, έναντι άλλων κατηγοριών καταναλωτών έχουν θεσπιστεί νόμοι και κανόνες, οι οποίοι έχουν άμεση σχέση με την προστασία αυτού και ενισχύουν τους λόγους ύπαρξης της κρατικής εποπτείας. Οι κανόνες αυτοί σύμφωνα με τον Νεκτάριο (2003) και τους Αντωνάκης et al. (2009) διασφαλίζουν:

- **Την Φερεγγυότητα των Ασφαλιστικών Εταιρειών:** αυτό σημαίνει ότι διασφαλίζεται η διατήρηση της αναγκαίας κεφαλαιακής επάρκειας της, έτσι ώστε να μπορεί ανά πάσα στιγμή, καθώς και όταν επέλθει ο κίνδυνος να παράσχει την ασφαλιστική αποζημίωση. Η κρατική εποπτεία έχει ως στόχο τη διατήρηση, αλλά και την ενίσχυση της οικονομικής δύναμης της ασφαλιστικής επιχείρησης. Ο σκοπός αυτός έχει δύο σημαντικούς λόγους που είναι η προστασία των ασφαλισμένων και δικαιούχων, από πιθανή αφερεγγυότητα της επιχείρησης, καθώς τα ασφάλιστρα κατά βάση πληρώνονται προκαταβολικά ή σε δόσεις, ενώ η περίοδος κάλυψης αφορά το μέλλον και η αποτροπή αντιμετώπισης καταστάσεων οικονομικής ανασφάλειας και δυστυχίας των ασφαλισμένων και δικαιούχων, σε περίπτωση απόδειξης αφερεγγυότητας μιας ασφαλιστικής επιχείρησης.
- **Τις Συνθήκες Υγιούς Ανταγωνισμού μεταξύ των Ασφαλιστικών Εταιρειών:** είναι αναγκαία η διαφύλαξη του ασφαλιστικού ανταγωνισμού για την προστασία του ασφαλισμένου κοινού. Για το σκοπό αυτό, η κρατική εποπτεία διασφαλίζει ασφάλιστρα που δεν είναι πολύ υψηλά ούτε πολύ χαμηλά. Με αυτό τον τρόπο, η εποπτική αρχή διασφαλίζει στην αγορά τις συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, ο οποίος θα εξαιρεί έκτος αγοράς τις εταιρίες με υψηλά και αδικαιολόγητα ασφάλιστρα. Έτσι, εξασφαλίζεται ο εντοπισμός των εταιριών που χρησιμοποιούν υπερβολικά χαμηλά ασφάλιστρα για να προσελκύσουν πελατεία και για να αυξήσουν τη ρευστότητα τους (φαινόμενο που παρατηρείται συχνότερα στον κλάδο των αυτοκινήτων).
- **Την Ύπαρξη Διαφάνειας των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων και την Παροχή Πληροφοριών στους Ασφαλισμένους και Δικαιούχους:** Η ανεπαρκής γνώση των καταναλωτών εξηγείται από τη φύση της ασφάλισης. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι νομικά κείμενα με σύνθετους και εξειδικευμένους όρους, ένας αναξιόπιστος ασφαλιστής θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα συμβόλαιο που να μην παρείχε κανένα όφελος στον ασφαλισμένο. Ωστόσο, μέσα από συγκεκριμένη νομοθεσία για τις ασφαλιστικές συμβάσεις το παραπάνω πρόβλημα

περιορίζεται, καθώς διασφαλίζεται η καλή διατύπωση του ασφαλιστηρίου, η διαφάνεια και σωστή ενημέρωση του ασφαλισμένου. Επιπλέον, ορίζεται από τον νόμο ότι ο ασφαλισμένος έχει το δικαίωμα της διαφωνίας ή υπαναχώρησης από το συμβόλαιο σε κάποιες περιπτώσεις, όταν δεν του παρέχονται οι απαραίτητες πληροφορίες ή το συμβόλαιο δεν ανταποκρίνεται στα ζητούμενα του ασφαλισμένου.

- **Την Εξασφάλιση Ασφαλιστικής Κάλυψης:** η κρατική εποπτεία προσπαθεί να διευκολύνει την πρόσβαση στην ασφάλιση για όλα τα άτομα που επιθυμούν να τους παράσχετε. Η εποπτική αρχή είναι υποχρεωμένη να λαμβάνει μέτρα, για να καταστήσει δυνατή την ευκολότερη, προς το κοινό εύρεση της ασφαλιστικής κάλυψης, καθώς οι ασφαλιστές συχνά αρνούνται την παροχή αυτή, είτε λόγω μεγάλης πιθανότητας ζημιών, είτε λόγω αντεπιλογής. Από την άλλη μεριά, οι ασφαλιστές πρέπει να συνδυάζουν την ελευθερία με την κοινωνική ευθύνη. Διαφορετικά, θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε τον κίνδυνο της υπαναχώρησης του ελεύθερου ανταγωνισμού και την επιστροφή στο καθεστώς έγκρισης τιμολογίων και όρων.

6.2.1 Τρόποι Εποπτείας της Ασφαλιστικής Επιχείρησης

Η εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων πραγματοποιείται με δυο τρόπους: με την νομοθεσία και με την εποπτική αρχή. Όσον αφορά την νομοθεσία να τονίσουμε ότι το δίκαιο της εποπτείας έχει υποστεί την επίδραση των κοινοτικών επιταγών.

Το κύριο νομοθέτημα στην Ελλάδα, το Ν.Δ. 400/70 «περί Ιδιωτικής Επιχείρησης Ασφάλισης» ισχύει μέχρι και σήμερα κωδικοποιημένο μετά από νόμους και προεδρικά διατάγματα, τα οποία μετέβαλλαν, συμπλήρωσαν ή αντικατέστησαν πολλές από τις αρχικές διατάξεις του για λόγους εσωτερικής νομοθεσίας, αλλά και προσαρμογής στο ευρωπαϊκό δίκαιο (Νεκτάριος, 2003). Αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών είναι να αποτελεί σχεδόν στο σύνολο του εναρμόνιση προς τις Οδηγίες Τρίτης Γενιάς.

Στο παρελθόν, ο ρόλος της εποπτείας ήταν ο προληπτικός έλεγχος, δηλαδή η έγκριση τιμολογίων ασφαλιστρών και των γενικών όρων. Με το Π.Δ. 252/96 ο ρόλος αυτός καταργήθηκε και πλέον, σύμφωνα με το πλαίσιο των κοινοτικών κανόνων, η

φιλοσοφία της εποπτείας έχει αλλάξει και μετατοπιστεί προς την διατήρηση της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιρειών (Αντωνάκης et al., 2009).

Όπως προαναφερθήκαμε και παραπάνω, η εποπτική αρχή, ΕΠ.Ε.Ι.Α., ελέγχει όλα τα στοιχεία των επιχειρήσεων που της υποβάλλονται. Ο ρόλος της είναι προληπτικός αλλά και κατασταλακτικός, καθώς νομιμοποιείται η ανάκληση της άδειας λειτουργίας μιας επιχείρησης, στην περίπτωση που δεν πληρεί τις προϋποθέσεις βάση νόμου.

6.2.2 Ο Κύριος Ρόλος της Εποπτικής Αρχής

Ο ρόλος των εποπτικών αρχών θεωρείται ουσιαστικός για την εύρυθμη λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς. Σύμφωνα με τον Νεκτάριο (2003), οι βασικές περιοχές στις οποίες δίνεται έμφαση και πραγματοποιεί ελέγχους η εποπτεία είναι:

- Χορήγηση Άδειας Λειτουργίας της Ασφαλιστικής Επιχείρησης: έχει αναλυθεί διεξοδικά στην ενότητα 6.1.1.1.
- Χρηματοοικονομική Εποπτεία κατά τη Διάρκεια Λειτουργίας της Ασφαλιστικής Επιχείρησης: είναι αρμοδιότητα της ΕΠ.Ε.Ι.Α, της οποίας αντικείμενο είναι η εξακρίβωση της φερεγγυότητας, της σχεδίασης επαρκών τεχνικών αποθεμάτων και της ασφαλιστικής τοποθέτησης (δηλαδή της κάλυψης των τεχνικών αποθεμάτων με αντίστοιχα στοιχεία του ενεργητικού), για το σύνολο των εργασιών μιας ασφαλιστικής επιχείρησης (Αντωνάκη et al., 2.9). Όλα αυτά πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθ. 6 του Ν.Δ. 400/70.
- Προστασία του Καταναλωτή: όπως προαναφερθήκαμε, ένας από τους βασικούς στόχους της ασφαλιστικής νομοθεσίας είναι η δημιουργία συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και προστασίας του καταναλωτή με την απαγόρευση αντιδεοντολογικών πρακτικών, όπως την ψευδή ή απατηλή διαφήμιση, τη μεταφορά συμβολαίων από τη μια εταιρία στην άλλη (εν αγνοία ή/και με επιθυμία του ασφαλισμένου), τη διακριτική μεταχείριση ασφαλισμένων (Νεκτάριος, 2003). Άρα, η εποπτική αρχή έχει τη δυνατότητα της επιβολής προστίμου στις ασφαλιστικές εταιρίες, που δρουν κατά αυτό τον τρόπο και της επιβολής προσωρινής ή οριστικής ανάκλησης της άδειας λειτουργίας τους.

6.2.3 Η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης και οι βασικές Αρμοδιότητές της

Με την θέσπιση του Νόμου 3229/2004 (Φ.Ε.Κ. Α 38) «*Εποπτεία της Ιδιωτικής Ασφάλισης, Εποπτεία και Έλεγχος Τυχερών Παιχνιδιών, Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και Άλλες Διατάξεις*», από τις 1.01.2008 η εποπτεία ασφαλιστικών επιχειρήσεων ανατέθηκε στην ΕΠ.Ε.Ι.Α. και η οποία συστήθηκε ως Ν.Π.Δ.Δ..

Οι στόχοι της ΕΠ.Ε.Ι.Α. είναι καθορισμένοι και σύμφωνοι με αυτούς που αναφέρθηκαν παραπάνω για την κρατική εποπτεία. Γενικότερα, αφορούν την διασφάλιση συμφερόντων των ασφαλισμένων και δικαιούχων αποζημίωσης από ασφάλισης, τη διασφάλιση κλίματος εμπιστοσύνης για τους καταναλωτές, τον έλεγχο των τεχνικών αποθεμάτων και περιθωρίου φερεγγυότητας, σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις, του τρόπου διαχείρισης κινδύνων και των προοπτικών βιωσιμότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, που βρίσκονται υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Για τους σκοπούς της ομαλής λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων αλλά, και συνολικά της ασφαλιστικής αγοράς, έχουν θεσμοθετηθεί οι ρόλοι της ΕΠ.Ε.Ι.Α.. Οι βασικοί της ρόλοι είναι οι εξής (Εποπτική Επιτροπή Ιδιωτικής Ασφάλισης – ΕΠ.Ε.Ι.Α., 2009):

- Την χορήγηση και την ανάκληση της άδειας λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων,
- η εποπτεία της τήρησης της νομοθεσίας, εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, και λειτουργίας και εκκαθάρισής τους,
- τη ρύθμιση κάθε ειδικού αντικειμένου, προκειμένου να ολοκληρωθεί ο στόχος της με κανονιστικές πράξεις,
- εισήγηση και γνωμοδότηση προς τους επόπτες, καθώς και τον αρμόδιο εκάστοτε υπουργό ανάπτυξης για κάθε τροποποίηση, αλλά και συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου της ιδιωτικής ασφάλισης,
- τον καθορισμό και την υποβολή του περιεχομένου των οικονομικών καταστάσεων ή και άλλων στοιχείων που είναι απαραίτητα για τους

σκοπούς της άσκησης της εποπτείας

- τον καθορισμό επιβολών τακτικών ή έκτακτων ελέγχων, της διαδικασία που θα ακολουθηθεί, καθώς και τα αρμόδια όργανα διεξαγωγής ελέγχων, με δικές τους αποφάσεις υποχρεώνοντας τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που ελέγχονται καθώς και τους μεσολαβητές, που υποβάλουν σε αυτή ή άλλο αρμόδιο όργανο περιοδικά ή κατά περίπτωση τα σχετικά στοιχεία, για την ολοκλήρωση των ελέγχων,
- τον καθορισμό του περιεχομένου της εποπτείας των μεσολαβητών προσώπων στις ασφαλίσσεις, συγκεκριμένα στην τήρηση και στο περιεχόμενο του οικείου μητρώου κατά κατηγορία μεσολαβητών,
- την επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, πειθαρχικών ποινών και άλλων διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με την νομοθεσία,
- την συνεργασία με άλλες αρχές για την άσκηση της εποπτείας και του ελέγχου στον ευρύτερο χρηματοοικονομικό τομέα, με την Επιτροπή Ανταγωνισμού, με αρμόδιες εποπτικές αρχές άλλων κρατών - μελών της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. και με την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου (Ε.Λ.Τ.Ε.),
- τον έλεγχο καταλληλότητας των διοικούντων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων - Κριτήρια καταλληλότητας όσο αφορά την εντιμότητα, εμπειρία και εργασιακή τους πείρα (ορίζεται στο άρθ.16 του Ν.Δ. 400/70 (Φ.Ε.Κ. Α 10),
- την επιβολή λήψης μέτρων επαναφοράς – περιλαμβανομένου και του μέτρου υπαγωγής στην περίπτωση αναγκαίας διαχείρισης και ανάκλησης της άδειας - στις εποπτευόμενες ασφαλιστικές επιχειρήσεις,
- την προσαγωγή σχεδίων βραχυχρόνιας χρηματοδότησης, οικονομικής αναδιάταξης και προγραμμάτων χρηματοδοτικού ελέγχου,
- την έγκριση (ή μη) συγχωνεύσεων και εξαγορών- απόκτηση ειδικών συμμετοχών,

- την έγκριση (ή μη) μεταφοράς χρηματοφυλακίων,
- τον χρηματοοικονομικό έλεγχο ασφαλιστικών εργασιών με βάση συγκεκριμένης μεθοδολογίας (όπως ορίζεται από την νομοθεσία),
- την παρακολούθηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων,
- την συμμετοχή εκπροσώπων της διαχειριστικής επιτροπής του Γ.Δ.Α., του Εμπορικού Κεφαλαίου και στην «Επιτροπή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας» (άρθ. 7 του Ν.3691/2008),
- την λειτουργία διαφόρων υπηρεσιών, όπως το Ελληνικό Κέντρο Πληροφοριών³⁵, το οποίο συμπεριλαμβάνει και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και νομική υπηρεσία,
- την εισήγηση προς τον εκάστοτε υπουργό για την χορήγηση άδειας επαγγέλματος του αναλογιστή των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και τον καθορισμό του υπαλλήλου της ως γραμματέα της Εξεταστικής Επιτροπής (η οποία είναι αρμόδια για την διεξαγωγή των εξετάσεων προκειμένου να ληφθεί η άδεια άσκησης επαγγέλματος αναλογιστή).

6.2.3.1 Βασικοί Συνεργάτες της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.)

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η ΕΠ.Ε.Ι.Α. συμμετέχει στην «Επιτροπή της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας», όπου ορίζονται δύο στελέχη – ένα τακτικό και ένα έκτακτο - ως εκτελεστικά μέλη αυτής της αρχής, στην Ε.Λ.Τ.Ε. για θέματα ποιότητας λογιστικών ελέγχων των εποπτευόμενων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και στην Επιτροπή Ανταγωνισμού για ζητήματα εντοπισμού κατάχρησης πρωταρχικής θέσης ή εναρμονισμένων πρακτικών. Ακόμη, η ΕΠ.Ε.Ι.Α. συνεργάζεται

³⁵Το Ελληνικό Κέντρο Πληροφοριών λειτουργεί στην ΕΠ.Ε.Ι.Α. από την 1/01/2008 με το Π.Δ. 237/1986 (ΦΕΚ Α 110) και έχει ως σκοπό την αναζήτηση και παροχή πληροφοριών για την ασφαλιστική κάλυψη οχημάτων που έχουν εμπλακεί σε τροχαία ατυχήματα. Απώτερος σκοπός είναι η διευκόλυνση των έννομων ασφαλισμένων για την απαίτηση της αποζημίωσής τους, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό (Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης – ΕΠ.Ε.Ι.Α., 2009).

αλλά έχει και συνεχή επικοινωνία με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, την Τράπεζα της Ελλάδος και τη συντονιστική αρχή του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Επιπλέον, η ΕΠ.Ε.Ι.Α. βρίσκεται σε συνεργασία με το Συνήγορο του Καταναλωτή και τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή για ζητήματα εξωδικαστικής επίλυσης, που συμπεριλαμβάνουν διαφορές αστικής φύσης. Αναλυτικά, αναπτύχθηκε η ανάγκη αυτή από την προσπάθεια αντιμετώπισης διαφόρων θεμάτων, που δεν έχουν καλυφθεί από την τήρηση των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων του Ν.Δ. 400/70 (Φ.Ε.Κ. Α 10), οι οποίες αναφέρονται στην προληπτική εποπτεία των ασφαλιστικών εταιριών κατά την σύναψη, διάρκεια και λύση μιας ασφαλιστικής σύμβασης. Τα θέματα αφορούν, είτε την ολοκλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων μερών, που δημιουργούν αστικής φύσης διαφορές, είτε τη εύρυθμη λειτουργία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις διάσπαρτες στην κείμενη νομοθεσία διατάξεις του αναγκαστικού δικαίου, που σχετίζονται με τη συναλλακτική συμπεριφορά των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, έναντι των καταναλωτών - ασφαλισμένων κα τρίτων - δικαιούχων του ασφαλίματος. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, προβλέπονται διοικητικής φύσεως κυρώσεις προς την εκάστοτε ασφαλιστική επιχείρηση.

Συγκεκριμένα, στα θέματα που αφορούν αστικής φύσεως διαφορές, δεν υπάρχει στην ασφαλιστική αγορά κάποιος ασφαλιστικός μεσολαβητής, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στις τράπεζες και στις εταιρίες επενδύσεων. Μετά από διάφορα αιτήματα των πολιτών για την εξωδικαστική επίλυση των προβλημάτων από την ΕΠ.Ε.Ι.Α., αποφασίστηκε η υπογραφή του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της ΕΠ.Ε.Ι.Α., του Συνηγόρου του Καταναλωτή και της Γενικής Γραμματείας του Καταναλωτή. Στο πλαίσιο του Μνημονίου ξεκαθαρίζεται με ιδιαίτερη σαφήνεια η παρέμβαση του καθενός συμβαλλόμενου (Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης - ΕΠ.Ε.Ι.Α., 2009).

Ο ρόλος της ΕΠ.Ε.Ι.Α. δεν διαδραματίζεται μόνο στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς, καθώς συνεργάζεται με κάποιους διεθνείς φορείς όπως:

- C.E.I.O.P.S. – Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors: είναι μια ανεξάρτητη επιτροπή η οποία ιδρύθηκε στις 5 Νοεμβρίου 2003 μετά από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2004/06/EC). Να τονίσουμε ότι η επιτροπή αυτή αποτελείται από

υψηλόβαθμα στελέχη των αρμόδιων εποπτικών αρχών, για την ασφαλιστική αγορά και τα ασφαλιστικά επαγγελματικά ταμεία των κρατών-μελών της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ..

- Ο.Ε.С.Д. – Organization for Economic Co – operation and Development (Ο.Ο.Σ.Α. - Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης): ο οργανισμός ιδρύθηκε το 1961 και έχει την έδρα του στο Παρίσι. Μέλη του είναι 30 χώρες από όλο τον κόσμο, αριθμός ο οποίος αυξάνεται συνεχόμενα. Με την συμμετοχή τους σε αυτόν τον οργανισμό έχουν την δυνατότητα να συγκρίνουν, αλλά και να οργανώσουν την εθνική πολιτική τους με τη διεθνή και να αναζητήσουν απαντήσεις στα κοινά προβλήματα.

6.3 ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ

Ο θεσμός αυτός εισήχθη στην Ελλάδα με το Π.Δ. 119/1985 και είχε ως σκοπό τη δημιουργία ενός ακόμη μηχανισμού για την τήρηση ενός αποθέματος (επιπλέον των τεχνικών αποθεμάτων), για την αντιμετώπιση κυρίως απρόβλεπτων και δυσμενών συνθηκών (Αντωνάκης et al., 2009). Ο βασικός σκοπός του περιθωρίου φερεγγυότητας είναι η εξασφάλιση, ότι η ασφαλιστική επιχείρηση θα έχει τη δυνατότητα να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, αλλά και να ενισχύει τη φερεγγυότητά της.

«Το πρόσθετο αυτό αποθεματικό αντιστοιχεί σε ελεύθερη βάρους περιουσία μιας ασφαλιστικής εταιρίας και προορίζεται για την αντιμετώπιση των ασφαλιστικών κινδύνων» (Αντωνάκης et al., 2009, κεφ.1, σ.31). Το Ελάχιστο Περιθώριο Φερεγγυότητας αναφέρεται στο ελάχιστο όριο, στο οποίο πρέπει να ανέρχεται το Κατεχόμενο Περιθώριο Φερεγγυότητας μιας ασφαλιστικής εταιρίας, έτσι ώστε να μπορεί να καταστεί φερέγγυα. Στο άρθ. 17α του Ν.Δ. 400/70 περιγράφεται ο τρόπος υπολογισμού, καθώς και άλλα στοιχεία, ενώ διαφέρει αν πρόκειται για ασφαλίσεις ζωής ή για γενικές ασφαλίσεις.

Με την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφασίστηκε ότι από το 2012, θα τεθεί σε εφαρμογή ένα νέο σύστημα χρηματοοικονομικού ελέγχου των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, το οποίο ονομάζεται «Φερεγγυότητα II» (“Solvency II”) και αντικαθιστά με κάποιες τροποποιήσεις το παρόν σύστημα, από τον Ιανουάριο 2004, σύστημα «Φερεγγυότητας I» (“Solvency I”).

6.4 ΕΓΓΥΗΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Σύμφωνα με το Π.Δ. 23/05, άρθ. 5 του Ν.Δ. 400/70, όπως λαμβάνεται από την Ένωση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (2010) (κωδικοποίηση νομοθετικού διατάγματος 400/1970), «κάθε ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα την Ελλάδα, υποχρεούται να διαθέτει εγγυητικό κεφάλαιο. Το εγγυητικό κεφάλαιο αποτελεί το 1/3 του απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας». Να αναφέρουμε, ότι το ελάχιστο εγγυητικό κεφάλαιο είναι ένα απόλυτο ποσό σε Ευρώ και δηλώνει το ελάχιστο ποσό, που πρέπει να διαθέτει μια ασφαλιστική εταιρία, ώστε να μπορεί να λάβει την άδεια λειτουργία της. Σύμφωνα με το άρθ.17 β του Ν.Δ. 400/70 το εγγυητικό κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από:

1. Ασφαλίσεις Κατά Ζημιών:

- 6.000.000 € για τους κλάδους 10 μέχρι και 15 από 1.1.2008,
- 2.000.000 € για έναν ή περισσότερους από τους κλάδους 1 μέχρι και 9, 16, 17 και 18 («Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπολείπεται των 3.000.000 ευρώ εφόσον ασκούν αντασφαλιστικές δραστηριότητες (αναλήψεις) και εφόσον ασκούν, πληρούται μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:
 - ο Όταν τα εισπραττόμενα αντασφάλιστρα κατά ζημιών υπερβαίνουν το 10% των συνολικών ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών κατά ζημιών,
 - ο Όταν τα εισπραττόμενα αντασφάλιστρα κατά ζημιών υπερβαίνουν το ποσό των 50.000.000 ευρώ,
 - ο Και όταν τα τεχνικά αποθεματικά, που αφορούν στις αντασφαλιστικές αναλήψεις κατά των ζημιών υπερβαίνουν το 10% των συνολικών τεχνικών αποθεματικών κατά ζημιών»).

2. Ασφαλίσεις Ζωής:

- 6.000.000€ από 1.1.2008 («Το εγγυητικό κεφάλαιο, που καθορίζεται ως ανωτέρω, πρέπει να απαρτίζεται από τα στοιχεία του άρθρου 17 α παράγραφος 4 στοιχεία α, β, γ και δiii»).

Σε περίπτωση που η ασφαλιστική εταιρία δεν διαθέτει, σύμφωνα με τον νόμο, το απαιτούμενο εγγυητικό κεφάλαιο, τότε είναι υποχρεωμένη να υποβάλει στην εποπτική αρχή ένα σχέδιο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης για έγκριση, δηλαδή ένα σχέδιο για την κατάθεση των απαραίτητων ποσών σε βραχυπρόθεσμο διάστημα. Η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης μπορεί να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας της εταιρίας, στην περίπτωση κατά την οποία δεν μπορεί να τηρήσει το σχέδιο που έχει η ίδια οργανώσει (Αντωνάκης et al., 2009).

6.5 ΤΕΧΝΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

Τα τεχνικά αποθέματα αφορούν τις διάφορες προβλέψεις, που μια ασφαλιστική επιχείρηση πρέπει να αναπτύξει στο παθητικό της κατά την κατάρτιση των οικονομικών της καταστάσεων. Στόχος αυτής της διαδικασίας, είναι η λογιστική απεικόνιση των διαφόρων υποχρεώσεων της από τους ασφαλιστικούς κινδύνους, είτε αυτοί έχουν επέλθει, είτε βρίσκονται ακόμα στο πλαίσιο της ασφαλιστικής κάλυψης (Αντωνάκης et al., 2009). Με βάση το Ν.Δ. 400/70, προβλέπονται τα εξής υποχρεωτικά τεχνικά αποθέματα:

1. Ασφαλίσεις κατά Ζημιών:

- Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών (Α.Μ.Δ.Α.),
- Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ (Α.Κ.Ε.Ι.),
- Απόθεμα εκκρεμών ζημιών (Α.Ε.Ζ.),
- Απόθεμα εξισορρόπησης,
- Μαθητικό απόθεμα γήρατος.

2. Ασφαλίσεις Ζωής:

- Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών (Α.Μ.Δ.Α.),
- Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ (Α.Κ.Ε.Ι.),
- Απόθεμα εκκρεμών ζημιών (Α.Ε.Ζ.),
- Μαθητικό απόθεμα,
- Απόθεμα για συμμετοχή στα τεχνικά κέρδη ή αποδόσεις.

Σύμφωνα με το άρθ.8 του Ν.Δ. 400/70, ίσχυε η ετήσια αναφορά τεχνικών αποθεμάτων, δηλαδή η ασφαλιστική επιχείρηση είχε την υποχρέωση να υποβάλει στην εποπτική αρχή τις καταστάσεις σχηματισμού αποθεμάτων μέχρι την 30^η Ιουνίου κάθε χρόνου (Αντωνάκη et al., 2009).

Ωστόσο, με το Ν. 3746/09 και με τον ανασχεδιασμό του ισχύοντος συστήματος τήρησης των τεχνικών αποθεμάτων, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που δρουν στην Ελλάδα, είναι υποχρεωμένες να σχηματίζουν από εδώ και πέρα επαρκή τεχνικά αποθέματα σε συνεχή βάση για το σύνολο όλων των ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων, που αναλαμβάνουν τόσο στην Ελλάδα όσο και στα άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε.. Μέσα από την υπ' αριθ. 3/133/18.11.2008 απόφαση της ΕΠ.Ε.Ι.Α., εξειδίκευσε τον κανόνα αυτό επιβάλλοντας την Τριμηνιαία Επικαιροποίηση Τεχνικών

Αποθεμάτων, δηλαδή την υποβολή συνοπτικής έκθεσης με τα στοιχεία των αποθεμάτων ανά τρίμηνο (Αντωνάκης et al., 2009). Η ασφαλιστική τοποθέτηση αφορά τη διάθεση επιλεγμένων περιουσιακών στοιχείων (στοιχεία ενεργητικού) στην Ελλάδα ή σε κάποιο άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ., τα οποία αντιστοιχούν στις υποχρεώσεις για τα τεχνικά αποθέματα. Αυτό έχει ως κύριο στόχο τη διασφάλιση των συμφερόντων των δικαιούχων οποιασδήποτε παροχής από ασφαλιστική σύμβαση (Αντωνάκης et al., 2009). Η ασφαλιστική τοποθέτηση διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

1. Ασφαλίσεις κατά Ζημιών:

- Ασφαλιστική τοποθέτηση ασφαλίσεων αστικής ευθύνης αυτοκινήτων,
- Ασφαλιστική τοποθέτηση λοιπών ασφαλίσεων κατά ζημιών.

2. Ασφαλίσεις Ζωής:

- Ασφαλιστική τοποθέτηση ασφαλίσεων ζωής,
- Ασφαλιστική τοποθέτηση ασφαλίσεων ζωής που συνδέονται με επενδύσεις,
- Ασφαλιστική τοποθέτηση διαχείρισης συνταξιοδοτικών κεφαλαίων και πρόνοιας.

Επιπλέον, με βάση το άρθ.8 του Ν.Δ. 400/70, η ασφαλιστική τοποθέτηση έχει τρία βασικά είδη περιοριστικών κανόνων, με στόχο την επιβολή μιας «συντηρητικής» κατεύθυνσης για την επενδυτική πολιτική των επιχειρήσεων, ως προς τα στοιχεία που απαρτίζουν την ασφαλιστική τοποθέτηση προς τον απώτερο σκοπό της διασφάλισης των συμφερόντων των ασφαλισμένων (Αντωνάκης et al., 2009).

Συνοπτικά οι κανόνες αυτοί είναι:

- Κανόνες Επιλογής Στοιχείων – τα περιουσιακά εκείνα στοιχεία που μπορούν να ληφθούν υπόψη,
- Κανόνες Διασποράς – το ποσοστό των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων που μπορούν να ληφθούν υπόψη,
- Κανόνες αποτίμησης – τα παραπάνω στοιχεία με ποιο τρόπο αποτιμώνται.

6.6 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Στην εποπτεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α. εισέρχονται επιμέρους θέματα, τα οποία προσφάτως νομιμοποιήθηκαν (Ν. 3746/2009 – Φ.Ε.Κ. Α 27), όπως είναι η 5^η Οδηγία για τα αυτοκίνητα (2005/14/ΕΚ) και η Οδηγία περί αντασφάλισης (2005/68/ΕΚ). Στην πρώτη Οδηγία βελτιώνεται από τον νόμο ένας ήδη ρυθμισμένος θεσμός, ο οποίος σχετίζεται με την ασφάλιση των αυτοκινήτων. Συνοπτικά, η περαιτέρω προστασία θεσμοθετείται, τόσο για τον ασφαλισμένο, όσο για τον τρίτο ζημιωθέντα, η αντιμετώπιση των περιπτώσεων αυτών του θεσμικού πλαισίου της ασφάλισης αυτοκινήτων κατά ενιαίο τρόπο. Τα ζητήματα που έχουν προκύψει κατά την επίλυση στην πρακτική εφαρμογή υφισταμένων διατάξεων (π.χ. μεταβίβαση αυτοκινήτου) επαναδιατυπώνεται στο σχετικό άρθρο του σκοπού του Κέντρου Πληροφοριών (4^η Οδηγία αυτοκινήτων – 2000/26/ΕΚ), αφού ορίζονται όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες για τα εμπλεκόμενα μέρη, τα οποία θα εφαρμόσουν την 5^η Οδηγία (Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης – ΕΠ.Ε.Ι.Α., 2009).

Ωστόσο, με την εισαγωγή της Οδηγίας «Περί Αντασφάλισεως» ρυθμίζεται για πρώτη φορά ο θεσμός της αντασφάλισεως στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της ΕΠ.Ε.Ι.Α. (2009), οι διατάξεις που αφορούν αυτή την Οδηγία διακρίνονται σε τρεις ενότητες μετά την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του Ν.Δ. 400/70 (Φ.Ε.Κ. Α 10).

- Θέματα που αφορούν άμεσα τις αντασφαλιστικές επιχειρήσεις: οι σχετικές διατάξεις, που οριοθετούν το αναγκαίο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας για τις ασφαλιστικές εταιρίες, που δρουν στην Ελλάδα και αποτελούν τη μεταφορά των αντίστοιχων διατάξεων της οδηγίας αντασφάλισης. Οι διατάξεις που σχετίζονται με την εποπτεία και συγκεκριμένα οι αρχές της λειτουργίας, οι προϋποθέσεις και οι όροι ρυθμίζονται με παρόμοιο τρόπο, όπως γίνεται και στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Τα θέματα της εποπτείας των αντασφαλιστικών επιχειρήσεων κρίνεται σημαντικό και ρυθμίζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα.
- Θέματα που αφορούν την ανάληψη αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων: οι διατάξεις αυτές αφορούν την μεταφορά των αντίστοιχων διατάξεων της οδηγίας αντασφάλισης. Σκοπός αυτών είναι η αποτελεσματική εποπτεία των αντασφαλιστικών

δραστηριοτήτων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, εφόσον αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των εργασιών τους. Ακόμη, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δικαιούται να ασκούν αντασφαλιστικές εργασίες, αποκλειστικά σε κλάδους στους οποίους τους έχουν δοθεί άδεια πρωτασφάλισης και είναι υποχρεωμένοι να υπολογίζουν μεμονωμένα το περιθώριο φερεγγυότητας τους και να έχουν ξεχωριστή ασφαλιστική τοποθέτηση, σε σχέση με τις αντασφαλιστικές τους εργασίες.

- Θέματα που αφορούν αντασφαλιστικές εκχωρήσεις ασφαλιστικών επιχειρήσεων: το πρωταρχικό ζήτημα που αφορά τον σκοπό των ρυθμίσεων αυτών είναι η συμμετοχή των αντασφαλιστών στα αποθέματα των ασφαλιστικών εταιριών. Βασικά, το θεσμικό πλαίσιο αυτών ρυθμίζει την αναζήτηση της δυνατότητας συμμετοχής των αντασφαλιστών στην κάλυψη των τεχνικών αποθεμάτων στις ασφαλίσεις κατά ζημιών αλλά και στις ασφαλίσεις ζωής. Τέλος, θεσμοθετείται το ζήτημα της δυνατότητας της ΕΠ.Ε.Ι.Α. να καθορίζει συνέχεια το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό συμμετοχής, σύμφωνα τόσο με τις ανάγκες της ασφαλιστικής αγοράς, όσο και με τις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχει παρατηρηθεί διεθνώς ότι τα τροχαία ατυχήματα αποτελούν την τρίτη αιτία θανάτου, μετά τις καρδιοπάθειες και τον καρκίνο. Βέβαια, θα μπορούσαμε να πούμε, ότι είναι πιο οδυνηρό να σκοτώνεται κάποιος από ένα τροχαίο ατύχημα, παρά από κάποια άλλη αιτία, και αυτό γιατί τα θύματα των τροχαίων είναι κατά κύριο λόγο άτομα υγιή, ζωντανά και δραστήρια, μέχρις ότου συμβεί το μοιραίο ατύχημα. Ακόμα πιο τραγικά βέβαια είναι τα τροχαία ατυχήματα, που έχουν ως συνέπεια τον "αφανισμό" ολόκληρων οικογενειών.

Παρ' όλη την τραγική κατάσταση που επικρατεί, η πολιτεία και οι ίδιοι ακόμα οι οδηγοί δεν φαίνεται να συνετίζονται. Η χώρα μας, δυστυχώς, εμφανίζει αυξημένο αριθμό τροχαίων ατυχημάτων με ανοδικές τάσεις. Κάθε χρόνο, περίπου αρκετοί άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους σε τροχαία ατυχήματα, ενώ άλλοι άνθρωποι τραυματίζονται σοβαρά ή ελαφριά.

7.2 ΟΡΟΛΟΓΙΑ

Οδικό τροχαίο ατύχημα: Θεωρείται το συμβάν, που προκαλείται στους δρόμους ή στις πλατείες που είναι ελεύθερες στη δημόσια χρήση, μεταξύ ενός ή περισσοτέρων αυτοκινήτων, από τα οποία το ένα τουλάχιστον βρισκόταν σε κίνηση κατά τη στιγμή του ατυχήματος και είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο ή τον τραυματισμό προσώπων.

Τραυματίας: Θεωρείται το παθόν πρόσωπο, που υπέστη σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του.

Ελαφρά τραυματισμένος: Θεωρείται το παθόν πρόσωπο, που υπέστη απλή σωματική κάκωση χωρίς να κινδυνεύσει η ζωή του.

Βαριά τραυματισμένος: Θεωρείται το παθόν πρόσωπο, που υπέστη σοβαρή βλάβη, όπως κρανιοεγκεφαλική κάκωση, ακρωτηριασμό, πολλαπλό τραυματισμό με αποτέλεσμα να κινδυνεύσει σοβαρά η ζωή του.

Νεκρός: Θεωρείται το πρόσωπο του οποίου, ο θάνατος επέλθει την ίδια στιγμή ή μέσα στο διάστημα των 30 ημερών από το ατύχημα.

Όχημα: Στα οχήματα συμπεριλαμβάνονται τα αυτοκίνητα, τα λεωφορεία, τα τρόλεϊ, οι μοτοσυκλέτες, τα ποδήλατα και τα μοτοποδήλατα, τα αγροτικά μηχανήματα και τα μηχανήματα έργων. Στα οχήματα δεν περιλαμβάνονται οι σιδηρόδρομοι εκτός αν στο ατύχημα συμμετέχει όχημα μίας από τις παραπάνω κατηγορίες³⁶.

7.3 ΕΙΔΗ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

7.3.1 Τροχαία ατυχήματα υλικών ζημιών

Στα τροχαία ατυχήματα υλικών ζημιών δεν κινδυνεύει η ζωή των οδηγών που ενεπλάκησαν στο ατύχημα. Οι υλικές ζημιές αποκαθίστανται, είτε με συμβιβασμό μεταξύ των οδηγών και πληρωμή από τις ασφαλιστικές εταιρίες που ανήκει ο καθένας, είτε δικαστικά αν υπάρχει διχογνωμία για το ποιος ευθύνεται.

7.3.2 Τροχαία ατυχήματα με τραυματισμό

Τα ατυχήματα αυτά χωρίζονται σε σοβαρά και σε ελαφριά ανάλογα με τη βαρύτητα του τραυματισμού του ατόμου ή των ατόμων. Δηλαδή, χωρίζονται σε σοβαρά όταν υπάρχει βαριά τραυματισμένο άτομο και ελαφριά αν έχουμε απλές σωματικές βλάβες. Ο διαχωρισμός αυτός της βαρύτητας του τραυματισμού διασταυρώνεται από το νοσοκομείο, που ανάλαβε τον τραυματία και αναγράφεται στην ιατροδικαστική έκθεση.

7.3.3 Θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα

Θανατηφόρο τροχαίο ατύχημα ονομάζεται το ατύχημα στο οποίο υπάρχει θάνατος ενός ή περισσότερων εμπλεκέντων ατόμων.

³⁶ Πηγή: "Οδικά τροχαία ατυχήματα (εννοιολογικοί ορισμοί)", από την τοποθεσία web: http://seatbelt-gr.blogspot.gr/2009/01/blog-post_5647.html, καταχωρήθηκε στις 3 Ιανουαρίου 2009 και προσπελάστηκε στις 10 Αυγούστου 2013.

Επιπλέον, στα θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα και στα τροχαία ατυχήματα με τραυματισμό από την αστυνομία αυτεπάγγελτα συντάσσεται δικογραφία προς καταλογισμό των ποινικών ευθυνών και εξακρίβωση των παραβατών του κώδικα οδικής κυκλοφορίας, η οποία μετά την περαίωση της αποστέλλεται στον Εισαγγελέα και εισάγεται η υπόθεση σε δίκη. Ενώ, στα τροχαία ατυχήματα υλικών ζημιών δεν ενημερώνεται πάντα η τροχαία με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η καταγραφή τους και η μελέτη τους³⁷.

7.4 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Τροχαίο ατύχημα μπορεί να προκληθεί από πολλούς και διάφορους παράγοντες. Κάποιοι από αυτούς είναι οι εξής:

1. Το όχημα (παλαιότητα, κακή συντήρηση, κακή χρήση).
2. Ο δρόμος (κακή κατάσταση της οδού, κακή οδική σήμανση, να μην υπάρχουν προστατευτικές μπάρες).
3. Οι καιρικές συνθήκες. Οι οδηγοί πρέπει να παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν την ώρα, που βρίσκονται στο δρόμο.
4. Οι κυκλοφοριακές συνθήκες (κακή οργάνωση του οδικού δικτύου, να μην υπάρχει αστυνομική επίβλεψη της κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών).
5. Ο άνθρωπος, ως οδηγός ή πεζός έχει το μεγαλύτερο ποσοστό ευθύνης, που φτάνει έως και το ογδόντα τοις εκατό (80%) (Λαμπρακάκης Λ., 2009).

7.5 ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΩΝ

Οι σημαντικότερες παραβάσεις των διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), που η παραβίαση τους μπορεί να προκαλέσει άμεσα ή έμμεσα τροχαίο ατύχημα είναι:

1. Η οδήγηση υπό την επήρεια οινοπνευματωδών ή τοξικών ουσιών.
2. Η υπερβολική ταχύτητα.
3. Το αντικανονικό προσπέρασμα.
4. Η κίνηση στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας.

³⁷ Λαμπρακάκης Λ. (20/03/2009), *Τροχαία ατυχήματα*, εκδόσεις Δ. Τσίμος

5. Η παραβίαση της προτεραιότητας.
6. Η παραβίαση των φωτεινών σηματοδοτών.
7. Οι επιδεικτικοί αντικανονικοί ελιγμοί.
8. Η κακή χρήση των φώτων.
9. Η μη τήρηση της απόστασης ασφαλείας.
10. Η κίνηση αντίθετα σε μονόδρομο.

Επί πρόσθετα, δύο άλλοι παράγοντες που συντελούν στη μείωση των συνεπειών των τροχαίων ατυχημάτων είναι:

1. Η οδήγηση χωρίς τη ζώνη ασφαλείας. Πολλοί απ' αυτούς που έχασαν τη ζωή τους θα είχαν σωθεί, εάν φορούσαν τη στιγμή του ατυχήματος τη ζώνη ασφαλείας.
2. Η οδήγηση δίτροχων χωρίς το προστατευτικό κράνος. Πολλοί απ' αυτούς που έχασαν τη ζωή τους θα είχαν σωθεί εάν φορούσαν τη στιγμή του ατυχήματος το προστατευτικό κράνος (Λαμπρακάκης Λ., 2009).

7.6 ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2008-2011

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος τα τροχαία ατυχήματα, καθώς, οι θάνατοι και οι τραυματισμοί ατόμων τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011 ήταν:

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	2008	2009	2010	2011
Θανατηφόρα	1.414	1.314	1.162	1.011
Σοβαρά	1.542	1.389	1.454	1.397
Ελαφριά	12.035	12.072	12.456	11.223
ΣΥΝΟΛΟ	14.991	14.775	15.072	13.631

Πίνακας 6 Τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα (2008 - 2011)

ΠΑΘΟΝΤΕΣ	2008	2009	2010	2011
Νεκροί	1.550	1.463	1.281	1.091
Βαριά τραυματίες	1.886	1.669	1.754	1.675
Ελαφρά τραυματίες	16.685	16.683	17.024	15.129
ΣΥΝΟΛΟ	20.121	19.815	20.059	17.895

Πίνακας 7 Παθόντες τροχαίων ατυχημάτων στην Ελλάδα (2008 - 2011)³⁸

Το συμπέρασμα που βγαίνει από τους παραπάνω πίνακες είναι ότι η κατάσταση με τα τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα δεν έχει ιδιαίτερη βελτίωση, παρόλο που το πρόβλημα των τροχαίων ατυχημάτων αποτελεί απειλή για την χώρα μας. Ο μόνος τρόπος για την μείωση των τροχαίων ατυχημάτων είναι η επιβολή αυστηρών κυρώσεων και υψηλών προστίμων.

7.7 ΚΟΣΤΟΣ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Το κόστος των τροχαίων ατυχημάτων προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία στο κοινωνικό μας σύνολο, λόγω των υψηλών ποσοστών θνησιμότητας, που επιφέρουν και για το κόστος αυτών.

³⁸ Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, 2013 Διεύθυνση τροχαίας.

Με την μείωση των τροχαίων ατυχημάτων, εκτός από την μείωση της απώλειας ανθρώπινης ζωής, θα έχουμε σημαντικά οφέλη σε κοινωνικό αλλά και σε οικονομικό επίπεδο.

Εν κατακλείδι, υπολογίζεται ότι η μείωση των τροχαίων ατυχημάτων θα επιφέρει μακροπρόθεσμη αύξηση της Εθνικής οικονομίας μιας και η Ελλάδα καταβάλλει ετησίως 3 δις ευρώ και για τις τρεις κατηγορίες ατυχημάτων, σύμφωνα με μελέτη της Ε.Σ.Υ.Ε.³⁹ το 2006.

³⁹ Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, 2006 (www.statistics.gr).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΗΝ ΥΔΡΟΓΕΙΟ Α.Α.& Α.Ε.

8.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η εμπειρική μελέτη της εργασίας αυτής επιδιώκει σε συμπεράσματα για την ασφάλιση των αυτοκινήτων, μέσα στην περίοδο της οικονομικής ύφεσης, που διανύει η χώρα μας.

Η έρευνα αυτή θα διεξαχθεί με την βοήθεια της ασφαλιστικής εταιρίας Υδρόγειος Α.Α. & Α.Ε., αφού θα αναλύσουμε τα οικονομικά της έτη 2008, 2009, 2010 και 2011 ως προς τις πωλήσεις των προϊόντων της και κατά πόσο έχουν μειωθεί ή αυξηθεί λόγω της οικονομικής κρίσης. Παράλληλα, με πίνακες και γραφήματα θα κατανοηθεί ακριβέστερα η έρευνα αυτή.

8.2 Ο ΟΜΙΛΟΣ ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Α.Α. & Α.Ε.

Η Υδρόγειος Ασφαλιστική Αντασφαλιστική & Ανώνυμη Εταιρία είναι ένας από τους δυναμικότερους και ταχύτατα αναπτυσσόμενους ελληνικούς ασφαλιστικούς ομίλους, με ηγετική θέση στον κλάδο των Γενικών Ασφαλίσεων.

Η εταιρία ανήκει σταθερά ανάμεσα στις πέντε πρώτες, σε παραγωγή εταιρίες στην κατηγορία αυτή, και έχει μία διαρκή παρουσία τεσσάρων δεκαετιών στην ελληνική αγορά. Από το 2002 έως και σήμερα, δραστηριοποιείται και στην Κύπρο, με τη θυγατρική της «Υδρόγειος Ασφαλιστική Εταιρία Κύπρου».

Η εταιρία διαθέτει επιπλέον, ένα σύνολο σύγχρονων, ευέλικτων και ιδιαίτερα ανταγωνιστικών ασφαλιστικών προγραμμάτων, που προσφέρουν εύρος καλύψεων για ιδιώτες και επιχειρήσεις. Η Υδρόγειος έχει αναπτύξει ένα μεγάλο σε διασπορά δίκτυο διανομής, στρατηγικά κατανεμημένο σε όλη την ελληνική επικράτεια, που βασίζεται σε μία διαρκώς αναπτυσσόμενη δύναμη ανεξάρτητων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και υποστηρίζεται από τη λειτουργία δεκατριών υπερσύγχρονων σε υποδομές και άρτιων σε στελέχωση εταιρικών υποκαταστημάτων και γραφείων.

Οι υπηρεσίες της Υδρόγειου προσφέρονται σήμερα σε πάνω από 500.000 ικανοποιημένους πελάτες σε Ελλάδα και Κύπρο, ένα αυξανόμενο αριθμητικό ποσό. Οι 2.200 συνεργάτες της εταιρίας, είναι ένας καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχία που αναγνωρίζει τόσα χρόνια, οι οποίοι συνδέονται μαζί της με μία

μακροχρόνια σχέση αμοιβαίας υποστήριξης και εμπιστοσύνης. Το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου ανέρχεται στα 260 άτομα⁴⁰.

8.3 ΙΣΤΟΡΙΑ-ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΥΔΡΟΓΕΙΟΥ ΑΑ & ΑΕ

Η Υδρογείος ιδρύθηκε το 1973. Το 1982, Ο Αναστάσιος Κασκαρέλης και ο Γεράσιμος Μακρής, ασφαλιστές με καριέρα και μακρόχρονη εμπειρία στο χώρο των ασφαλίσεων, γίνονται αποκλειστικοί μέτοχοι της Υδρογείου.

Στις αρχές τις δεκαετίας του '90, η Διοίκηση της εταιρίας στρέφει το ενδιαφέρον του στρατηγικού της σχεδιασμού προς την επέκταση στην περιφέρεια, μια απόφαση που τέθηκε ιδιαίτερος καθοριστική για την μελλοντική και επιτυχημένη πορεία της Υδρογείου.

Ο Αναστάσιος Κασκαρέλης, το 1996, έγινε κύριος μέτοχος της εταιρίας. Έτσι μπήκαν τα θεμέλια της «επόμενης μέρας» με τον εμπλουτισμό της εταιρίας, με αξιόλογα και έμπειρα στελέχη, τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και ένα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό ανάπτυξης που στοχεύει στην καθιέρωση της εταιρίας ανάμεσα στις ηγέτιδες του κλάδου. Την ίδια χρονιά η Υδρογείος εγκαθίσταται σε καινούργια ιδιόκτητα κτίρια 1500 m² επί της οδού Σόλωνος, στην Καλλιθέα.

Μετά από δύο χρόνια, το 1998, στη Γενική Συνέλευση της 10^{ης} Δεκεμβρίου αποφασίστηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με δυνατότητα συμμετοχής και

⁴⁰ Πηγή: "Ο όμιλος με μια ματιά..." από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=40&Itemid=2, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

συνεργατών της εταιρίας. Αυτό είχε σαν συνέπεια την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Υδρογείου κατά δέκα φορές επάνω και την ισχυροποίηση της οικονομικής της βάσης. Η εταιρία ξεκίνησε να υλοποιεί ένα μακροπρόθεσμο πρόγραμμα επενδύσεων σε ιδιόκτητα κτίρια γραφείων σε στρατηγικά επιλεγμένες πόλεις της Ελλάδας γεγονός που, μεταξύ άλλων, συντελεί στη συνεχή αναβάθμιση των υπηρεσιών, την ενίσχυση του κύρους της εταιρίας, αλλά και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγορές αυτές.

Λίγο αργότερα, το 2001, είχε ήδη ενταχθεί ανάμεσα στις πρώτες εταιρίες Γενικών Ασφαλειών στην Ελλάδα, καταγράφοντας εξαιρετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Το 2002, ιδρύθηκε η θυγατρική εταιρία με την επωνυμία «Υδρογείος Ασφαλιστική Εταιρία Κύπρου Ltd» με έδρα τη Λάρνακα.

Ύστερα από 7 χρόνια, το 2009, δημιουργήθηκε ένα υπερσύγχρονο επταώροφο κτίριο 10.000 m² επί της Λεωφόρου Συγγρού 254, που αποτέλεσε τα νέα Κεντρικά Γραφεία στην Αθήνα και έγιναν το σύμβολο της νέας εποχής της Υδρογείου. Επιπλέον, ολοκληρώθηκε με επιτυχία το μεγάλο πρόγραμμα επενδύσεων σε ακίνητα ανά την Ελλάδα. Η Υδρογείος από το 2009 ενσωματώθηκε σταθερά μεταξύ των πέντε πρώτων εταιριών των Γενικών Ασφαλειών Ελλάδος.

Το 2010, η Υδρογείος Κύπρου άλλαξε κτιριακή μονάδα, πάλι όμως μέσα στην πόλη της Λάρνακας, αλλά σε ένα νέο, υπερσύγχρονο και ιδιόκτητο κτίριο γραφείων.

Εν κατακλείδι, το 2011 η εταιρία αύξησε εκ νέου το μετοχικό της κεφάλαιο, εμπλούτισε το ανθρώπινο δυναμικό της με νέα εξειδικευμένα στελέχη και άρχισε να προετοιμάζεται εντατικά για την εναρμόνισή της με το πλαίσιο “Solvency II”⁴¹.

8.4 ΟΡΑΜΑ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΕΣ ΟΜΙΛΟΥ

Όραμα των στελεχών της Υδρογείου είναι να αποτελεί η εταιρία «Ασφαλή Δύναμη», δηλαδή έναν υψηλού κύρους και αξιοπιστίας, φερέγγυο ασφαλιστικό οργανισμό, πρωταγωνιστή του κλάδου αυτού, με διαρκή, ισχυρή και αναπτυξιακή

⁴¹ Πηγή: "Μία Διαδρομή Ανάπτυξης...", από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=3&Itemid=5, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2012.

προοπτική. Έναν ασφαλιστικό οργανισμό που μέσα από τη λειτουργία, τις υπηρεσίες και τη συμπεριφορά του, αποπνέει εγκυρότητα και εμπιστοσύνη στον ασφαλισμένο.

Τα στελέχη της εταιρίας στοχεύουν στη δημιουργία και στην παροχή υψηλής ποιότητας ασφαλιστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Λειτουργούν πάντα με επαγγελματισμό, υπευθυνότητα και, κυρίως, διατηρώντας ένα ανθρώπινο πρόσωπο, σε ότι αφορά τις σχέσεις τους με τους πελάτες, συνεργάτες, εργαζομένους και εταίρους του επιχειρηματικού και ευρύτερου κοινωνικού τους περιβάλλοντος.

Οι αρχές και αξίες της Υδρογείου βρίσκονται στην «καρδιά» της φιλοσοφίας και λειτουργίας της εταιρείας από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής της.

Παρά τη διαχρονικά εντυπωσιακή ανάπτυξή της, η Υδρογείος διατηρεί μέχρι σήμερα την κουλτούρα ενός πραγματικά ανθρώπινου οργανισμού, σταθερά προσανατολισμένου στην ποιότητα, την αριστεία, τη συνεχή βελτίωση και πρόοδο. Από αυτές τις βασικές κατευθυντήριες αρχές, πηγάζουν και οι αξίες της, σημείο αναφοράς και έμπνευσης όλων των ανθρώπων της εταιρίας, τις οποίες και προσπαθούν καθημερινά να κάνουν πράξη, στο μέγιστο δυνατό βαθμό:

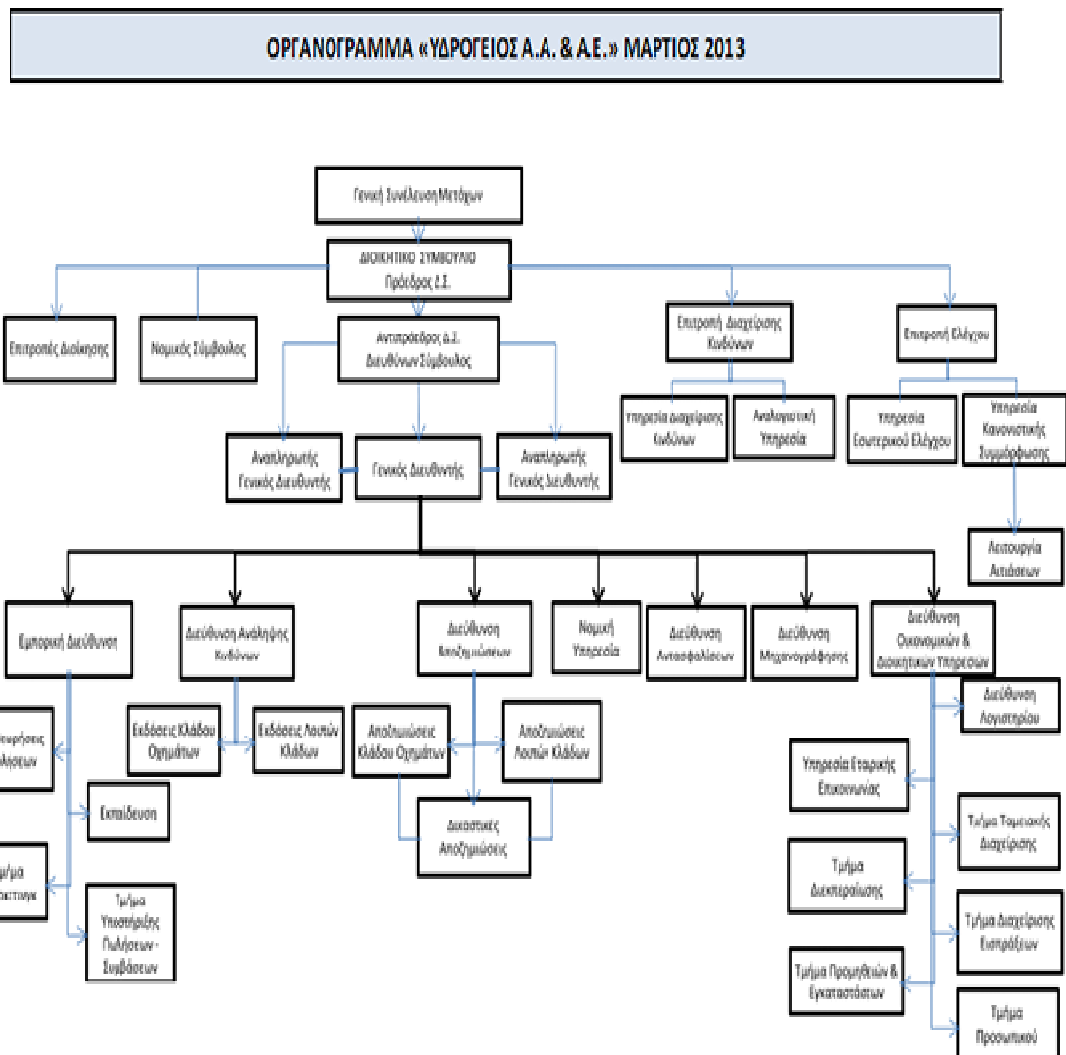
- **Σεβασμός – Υπευθυνότητα.** Προσπαθούν με κάθε τρόπο, κάθε στιγμή να σέβονται και να ακούνε τις ανάγκες του πελάτη ή του συνεργάτη τους, φροντίζοντας να γίνονται καλύτεροι μέσα από αυτή τη διαδικασία. Στέκονται αξιόπιστα και με συνέπεια δίπλα του, στηρίζοντάς τον οπουδήποτε και οποτεδήποτε, και ιδιαίτερα τη «δύσκολη» στιγμή.
- **Ακεραιότητα – Ειλικρίνεια.** Οι άνθρωποι της Υδρογείου έχουν ξεκάθαρους στόχους, πολιτικές και όρους, τους οποίους φροντίζουν να αναδεικνύουν με άμεσο και ανοιχτό τρόπο. Επίσης, λειτουργούν με ήθος και διαφάνεια σε ό, τι και αν κάνουν.
- **Επαγγελματισμός – Προσήλωση στην ποιότητα.** Θέλουν να προσφέρουν τα καλύτερα δυνατά προϊόντα και τις βέλτιστες υπηρεσίες, με τον πλέον επαγγελματικό τρόπο. Επιπλέον, θέλουν να αποτελούν πρότυπο στο επίπεδο της εξυπηρέτησης προς τους συνεργάτες και τους πελάτες τους, χτίζοντας ποιοτικές και μακροχρόνιες σχέσεις εχεμύθειας μαζί τους.
- **Πρωτοβουλία και ομαδικότητα.** Μέσα από ένα υψηλής ποιότητας εργασιακό περιβάλλον, που παρέχει η εταιρία στους ανθρώπους που εργάζονται σε αυτή, και ανταμείβοντάς τους δίκαια και χωρίς διακρίσεις,

εκείνοι ενθαρρύνονται και αναπτύσσονται μέσα από την εργασία τους για το καλό αποτέλεσμα. Η κουλτούρα της «οικογένειας της Υδρογείου» - ενός οργανισμού που βασίζει την επιτυχία του στα κοινά οράματα, τους κοινούς στόχους, το ομαδικό πνεύμα και τη συνεργασία των ανθρώπων του - ενισχύεται και εμπλουτίζεται συνεχώς⁴².

⁴² Πηγή: "*Όραμα και αποστολή*", από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=81, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

8.5 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

8.5.1 Οργανόγραμμα

Διαπιστώνουμε με το παραπάνω οργανόγραμμα, ότι όλα τα όργανα της εταιρίας είναι δομημένα ορθά και δεν λείπει από το ανθρώπινο δυναμικό της κανένα στέλεχος, που μπορεί να βοηθήσει στην βέλτιστη λειτουργία της εταιρίας⁴³.

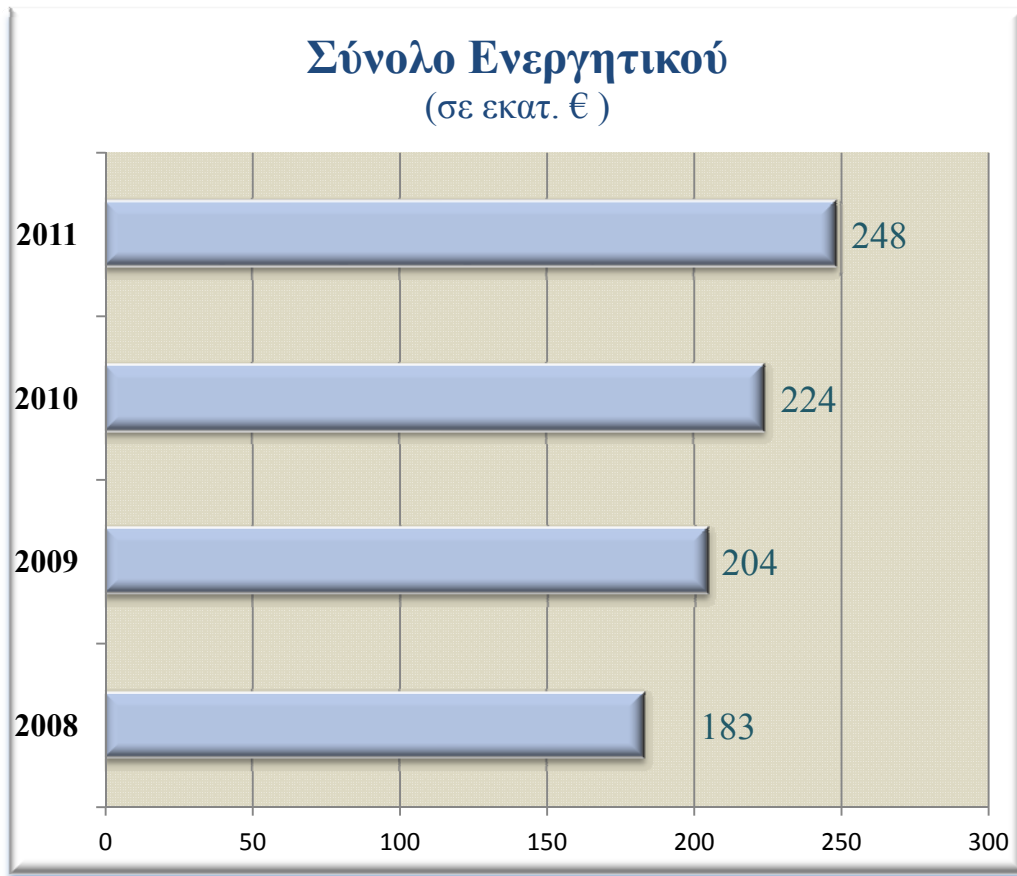
⁴³ Πηγή: "Οργανόγραμμα", από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=115&Itemid=6, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

8.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όπως προαναφέρθηκε, η εταιρία Υδρογείος είναι μία από τις πέντε μεγαλύτερες εταιρίες Γενικών Ασφαλειών στην Ελλάδα. Κυριαρχεί στην ελληνική ασφαλιστική αγορά σαράντα ολόκληρα χρόνια και δέκα από αυτά παρουσιάζει και επιτυχημένη πορεία στην Κύπρο. Το ανθρώπινο δυναμικό της, εν συνεχεία, καλύπτεται από διακόσιους εξήντα εργαζομένους και δύο χιλιάδες ακόμη συνεργάτες σε Ελλάδα και Κύπρο, καθώς και οι πελάτες της ξεπερνούν τους πεντακόσιους χιλιάδες. Τέλος, προσφέρει δεκατρία περιφερειακά υποκαταστήματα και γραφεία στεγασμένα σε υπερσύγχρονα, ιδιόκτητα κτίρια, στις μεγαλύτερες πόλεις στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Ας δούμε αναλυτικά τα οικονομικά στοιχεία της εταιρίας στα οικονομικά έτη 2008 – 2011, που θα μας βοηθήσουν να εξάγουμε τα απαραίτητα συμπεράσματα της έρευνας που πραγματοποιείται με την εργασία αυτή, τόσο για την πορεία και την εξέλιξη της ίδιας της εταιρίας όσο και γενικά για τον κλάδο των ασφαλίσεων οχημάτων στον ελληνικό χώρο, κατά τη δύσκολη αυτή κατάσταση που αντιμετωπίζει η χώρα μας⁴⁴:

⁴⁴ Πηγή όλων των οικονομικών στοιχείων: "Οικονομικά Στοιχεία" της εταιρίας από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_flippingbook&view=book&id=47:37-&catid=1:default-category&tmpl=component, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

Γράφημα 2 Σύνολο Ενεργητικού Υδρογείου Α.Ε.

Ενεργητικό είναι το σύνολο των οικονομικών πόρων, τους οποίους έχει αποκτήσει στο παρελθόν μια επιχείρηση και εκμεταλλεύεται με σκοπό την παραγωγή και τη διάθεση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Προσδοκά δε ότι θα αποκομίσει ορισμένα οφέλη από την εκμετάλλευσή τους. Τα στοιχεία του Ενεργητικού είναι τα εξής:

- Τα αποθέματα,
- οι απαιτήσεις,
- τα χρεόγραφα,
- οι μεταχρονολογημένες επιταγές,
- οι δεσμευμένες καταθέσεις,
- τα μετρητά και

- οι καταθέσεις όψεως.
- το πάγιο Ενεργητικό,
- οι συμμετοχές,
- οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις,
- τα κεφαλαιοποιημένα έξοδα και
- οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Ενσώματα (ενσώματες ακινητοποιήσεις), όπως είναι τα οικόπεδα, τα κτίρια, τα μηχανήματα, τα έπιπλα και τα μεταφορικά μέσα.

Ασώματα (ασώματες ακινητοποιήσεις), όπως είναι οι ευρεσιτεχνίες, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα εμπορικά σήματα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ

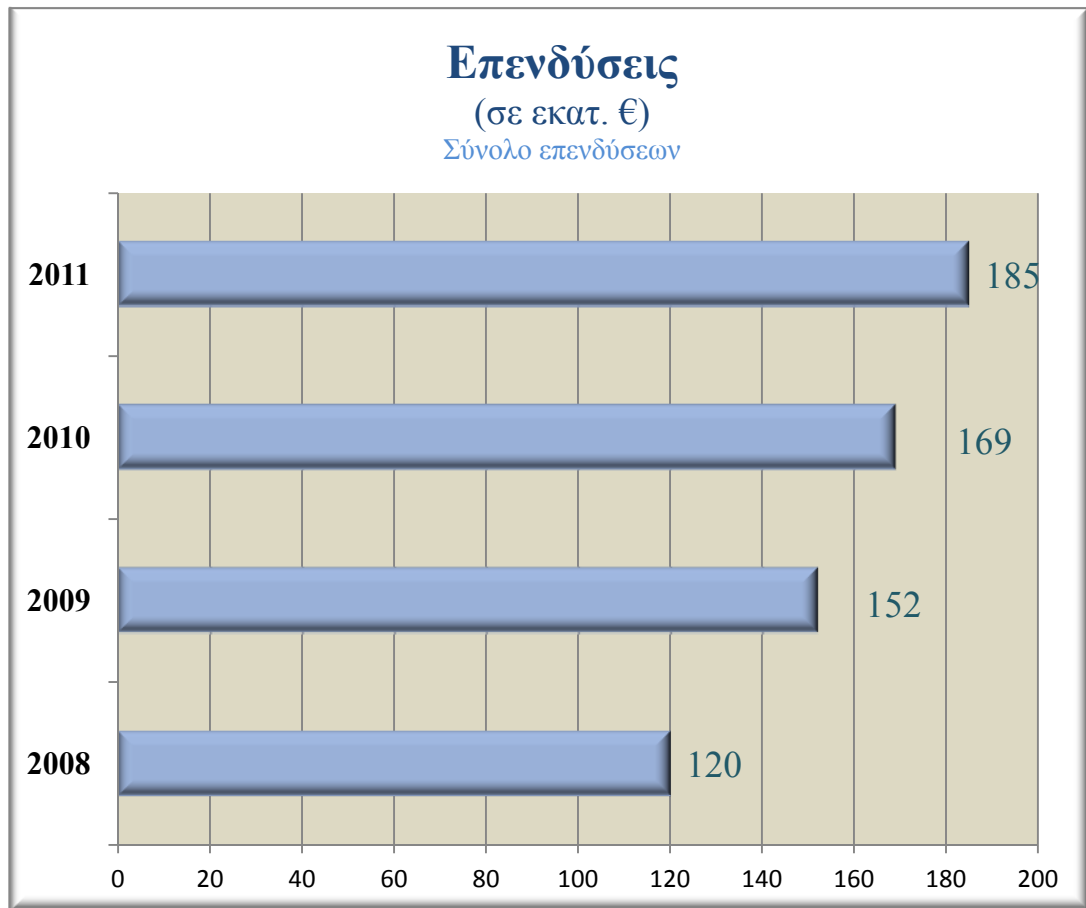
Οι συμμετοχές είναι μετοχές άλλων εταιριών, που απέκτησε η επιχείρηση με σκοπό να ασκήσει έλεγχο στη διαχείρισή τους και όχι για να τις ρευστοποιήσει σύντομα.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Απαιτήσεις ή εισπρακτέοι λογαριασμοί είναι μελλοντικές απαιτήσεις πληρωμής που έχει από τους πελάτες της μία εταιρία και οφείλονται στην παροχή υπηρεσιών ή την πώληση προϊόντων επί πιστώσει.

Όλα αυτά τα στοιχεία που ανήκουν στο Ενεργητικό της Υδρογείου παρατηρείται ότι με την πάροδο του χρόνου αυξάνονται ικανοποιητικά⁴⁵.

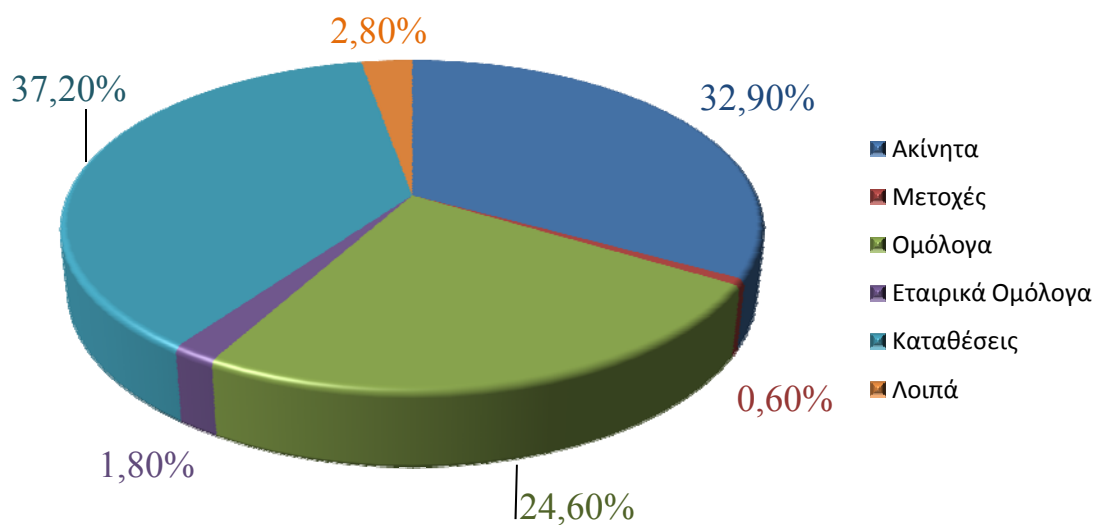
⁴⁵ Πηγή: "Ευρετήριο οικονομικών όρων", από τις τοποθεσίες web: <http://www.euretirio.com/2010/07/energitiko-periouseiako-stoixeio.html#ixzz2cgb90zIU> και <http://www.euretirio.com/2010/07/energitiko-periouseiako-stoixeio.html#ixzz2cgaxRGzC>, προσπελάστηκαν στις 23/08/2013.

Γράφημα 3 Σύνολο επενδύσεων Υδρογείου Α.Ε.

Οι επενδύσεις παρατηρείται να έχουν αυξηθεί από το 2008 έως το 2011 σε πολύ καλό επίπεδο.

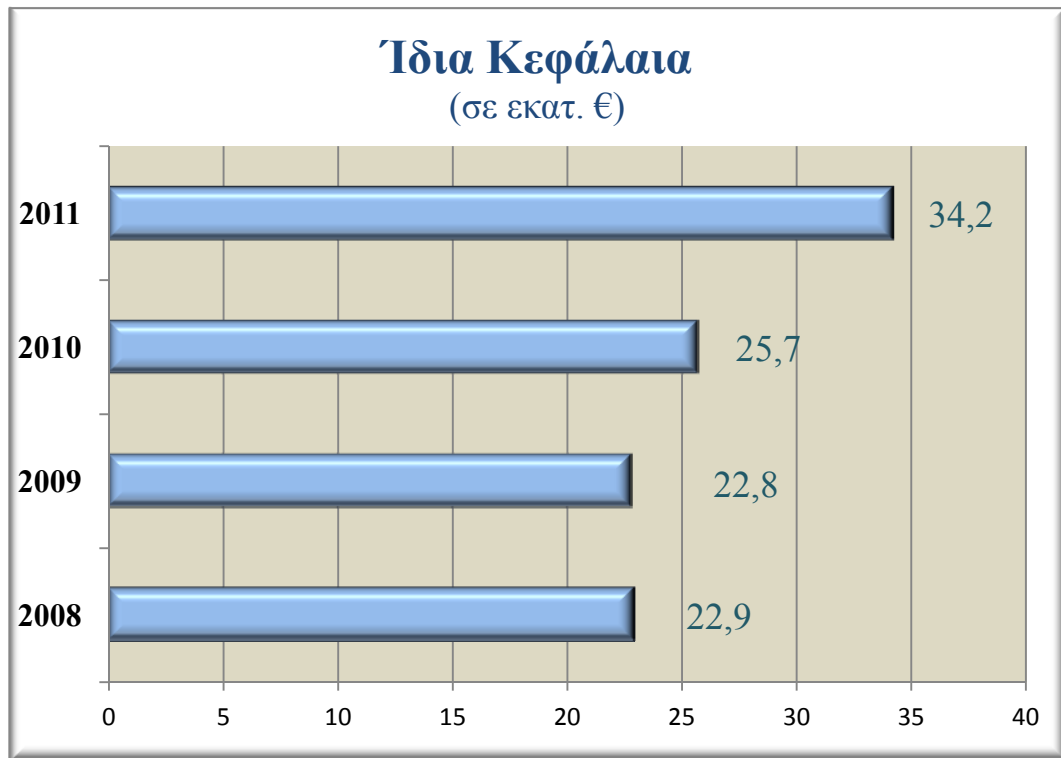
Κατανομή επενδύσεων 2011

Γράφημα 4 Κατανομή επενδύσεων 2011

Οι επενδύσεις σε ακίνητα φαίνεται να είναι ο πρωταρχικός στόχος της Υδρογείου με ποσοστό 37% του συνόλου. Ακολουθούν οι καταθέσεις, με 30% και τα ομόλογα, με ποσοστό 25%. Σε μια αμφιλεγόμενη εποχή, η Υδρογείος δείχνει τον δυναμικό της χαρακτήρα και πορεύεται με γνώμονα τις δυναμικές της επένδυσης⁴⁶.

⁴⁶ Πηγή: "Οικονομικά Στοιχεία" της εταιρίας, από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_flippingbook&view=book&id=47:37-&catid=1:default-category&tmpl=component, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

Γράφημα 5 Ίδια κεφάλαια Υδρογείου Α.Ε.

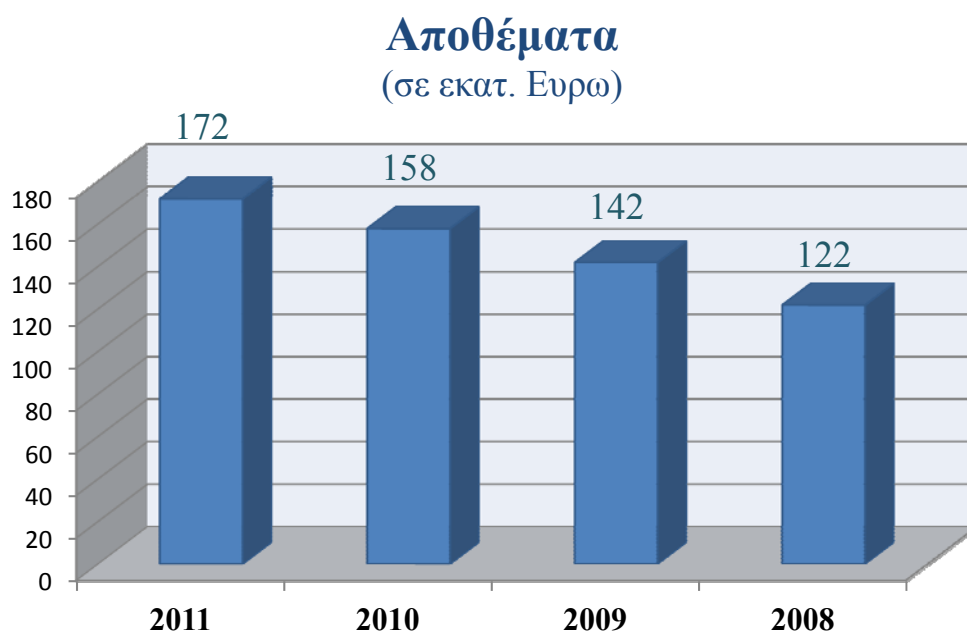
Τα Ίδια Κεφάλαια ή Καθαρή Θέση μιας εταιρίας συνιστούν:

- 1) Το **Μετοχικό Κεφάλαιο** (σε χρήμα και είδος) που **εισφέρουν οι φορείς στην επιχείρηση**, κατά την ίδρυσή της ή και αργότερα κατά τη διάρκεια της παραγωγής της ζωής της.
- 2) Τα Αποθεματικά, δηλαδή τα κέρδη δεν διανέμονται στους φορείς της επιχείρησης, αλλά παρακρατούνται σ' αυτή (παρακρατηθέντα/αδιανέμητα κέρδη).
- 3) Τα κεφάλαια (σε χρήμα και είδος) που χορηγούν δωρεάν στην επιχείρηση διάφοροι τρίτοι, χωρίς να αποκτούν την ιδιότητα του φορέα.
- 4) Οι **Υποχρεώσεις** της ατομικής επιχείρησης προς το φορέα της.

Το κύριο χαρακτηριστικό των Ιδίων Κεφαλαίων είναι ότι δεν λήγουν σε προκαθορισμένο χρόνο. Παραμένουν επενδυμένα στα στοιχεία του Ενεργητικού της

επιχείρησης, μέχρι να επιτευχθεί ο σκοπός της ίδρυσης και της λειτουργίας της. Αυτό σημαίνει ότι είναι το πιο μακροχρόνιο από όλα τα στοιχεία του Παθητικού⁴⁷.

Παρατηρούμε λοιπόν την αύξηση των Ιδίων Κεφαλαίων με το πέρασμα των ετών (2008 – 2011) της Υδρογείου, γεγονός που επιβεβαιώνει την παραπάνω θεωρία, ότι οι φορείς της εταιρίας εισφέρουν ακόμα (χρήμα και είδος) στην επιχείρηση παρ' όλη την οικονομική κατάσταση της χώρας μας.

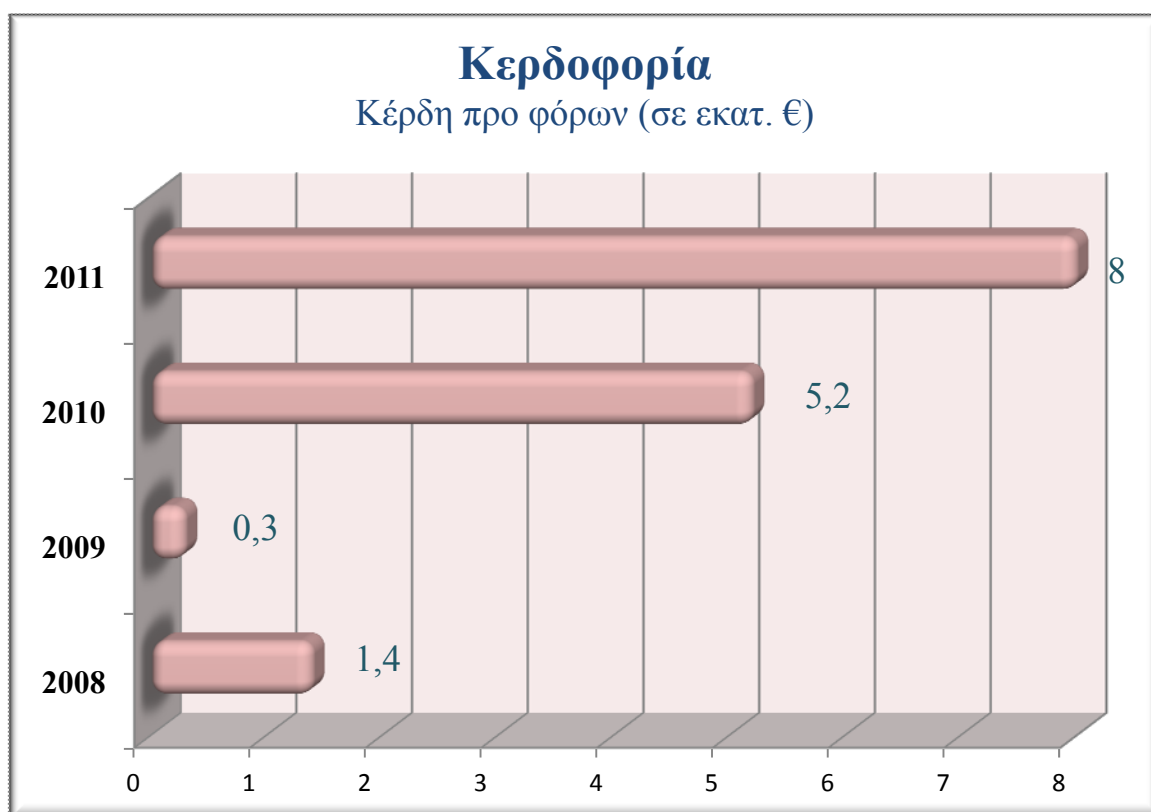
Γράφημα 6 Αποθέματα Υδρογείου Α.Ε.

Ως αποθέματα (παρ. 2.2.2 του Π.Δ. 1123/1980) νοούνται τα εμπορεύσιμα αγαθά κάθε επιχείρησης, καθώς και εκείνα που χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία για την παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών (πρώτες ύλες, αναλώσιμα υλικά παραγωγής, ανταλλακτικά μηχανημάτων παραγωγής κλπ.). Ο χαρακτηρισμός ενός αγαθού ως εμπορεύσιμου αποθέματος ή ως παγίου περιουσιακού στοιχείου, κρίνεται κατά κανόνα, κατά το χρόνο απόκτησης ή ολοκλήρωσης της

⁴⁷ Πηγή: "Ευρετήριο Οικονομικών όρων", από την τοποθεσία web: <http://www.euretirio.com/2010/06/idia-kefalaia.html>, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

παραγωγής – κατασκευής του, κατά περίπτωση, ανάλογα με τη φύση της δραστηριότητας της επιχείρησης⁴⁸.

Στο παραπάνω γράφημα παρατηρούμε πάλι άνοδο των τιμών από το 2008 έως το 2011, σημάδι θετικό για την εξέλιξη και την ορθή πορεία της επιχείρησης, από τη στιγμή που διαθέτει ακόμα απόθεμα και μάλιστα σε ικανοποιητικό βαθμό.

Γράφημα 7 Κέρδη προ φόρων Υδρογείου Α.Ε.

Το 2009 η κερδοφορία της επιχείρησης δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, όμως από το 2010 και ύστερα παρατηρείται μία συνεχόμενη ανάκαμψη. Η αιτία που το 2009 η κερδοφορία ήταν σε χαμηλά επίπεδα, είναι η έναρξη της εν λόγω κρίσης.

Την εποχή εκείνη (2009) άρχιζαν να ξεκαθαρίζουν κάποιες εταιρίες τις θέσεις τους και η Υδρογείος ξεκαθάρισε την ανοδική της πορεία με την αύξηση την επόμενη χρονιά, η οποία μέχρι το 2011 έφτασε τα οκτώ εκατομμύρια ευρώ (8.000.000 €),

⁴⁸ Στεφανής Λ., (2010), "Απογραφή εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών αποθεμάτων", *Πρακτικά Θέματα*, σ. 156, περιοδικό Επιχείρηση, Νομική Βιβλιοθήκη.

αριθμός υπερόγκος σε σχέση με το βάθος της οικονομίας στον ελληνικό ασφαλιστικό κλάδο (και όχι μόνο στον κλάδο αυτό).

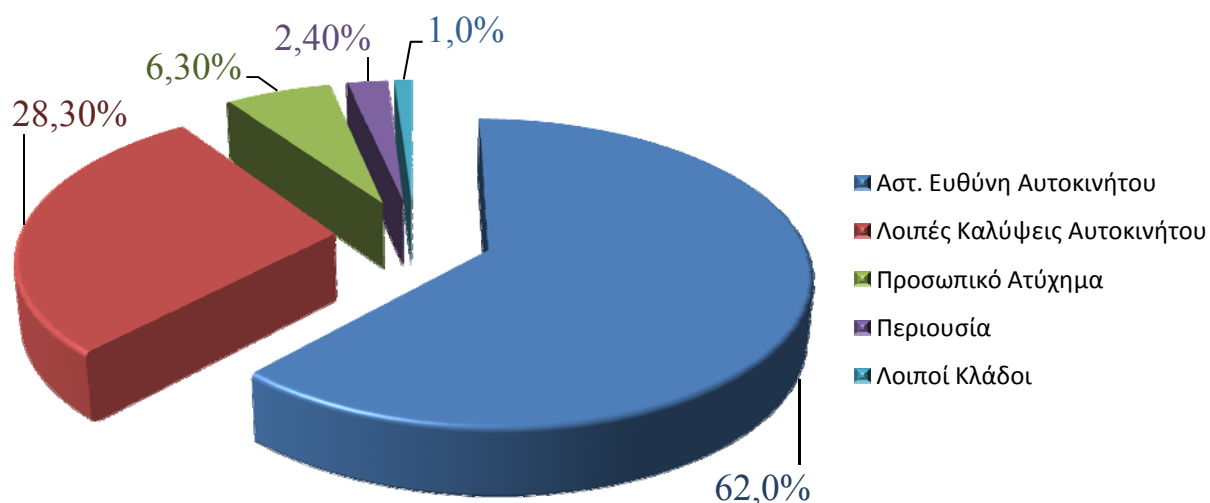

Γράφημα 8 Παραγωγή-Μεικτά εγγεγραμμένα ασφάλιστρα Υδρογείου Α.Ε.

Παρατηρούμε ανοδική πορεία στην παραγωγή της εταιρίας, δηλαδή στα συμβόλαια που έχει χορηγήσει σε πελάτες – ασφαλισμένους της από το 2008 έως το 2011, γεγονός που αποδεικνύει για άλλη μία φορά ότι η Υδρογείος αντί να παρακμάζει, ακμάζει και μάλιστα σημαντικά στον χώρο των ασφαλίσεων. Το 2011 μάλιστα έφτασε τα 148.500.000 ευρώ, πόσο αρκετά μεγάλο για τα οικονομικά δεδομένα της Ελλάδας⁴⁹.

⁴⁹ Πηγή: "Οικονομικά Στοιχεία" της εταιρίας, από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_flippingbook&view=book&id=47:37-&catid=1:default-category&tmpl=component, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

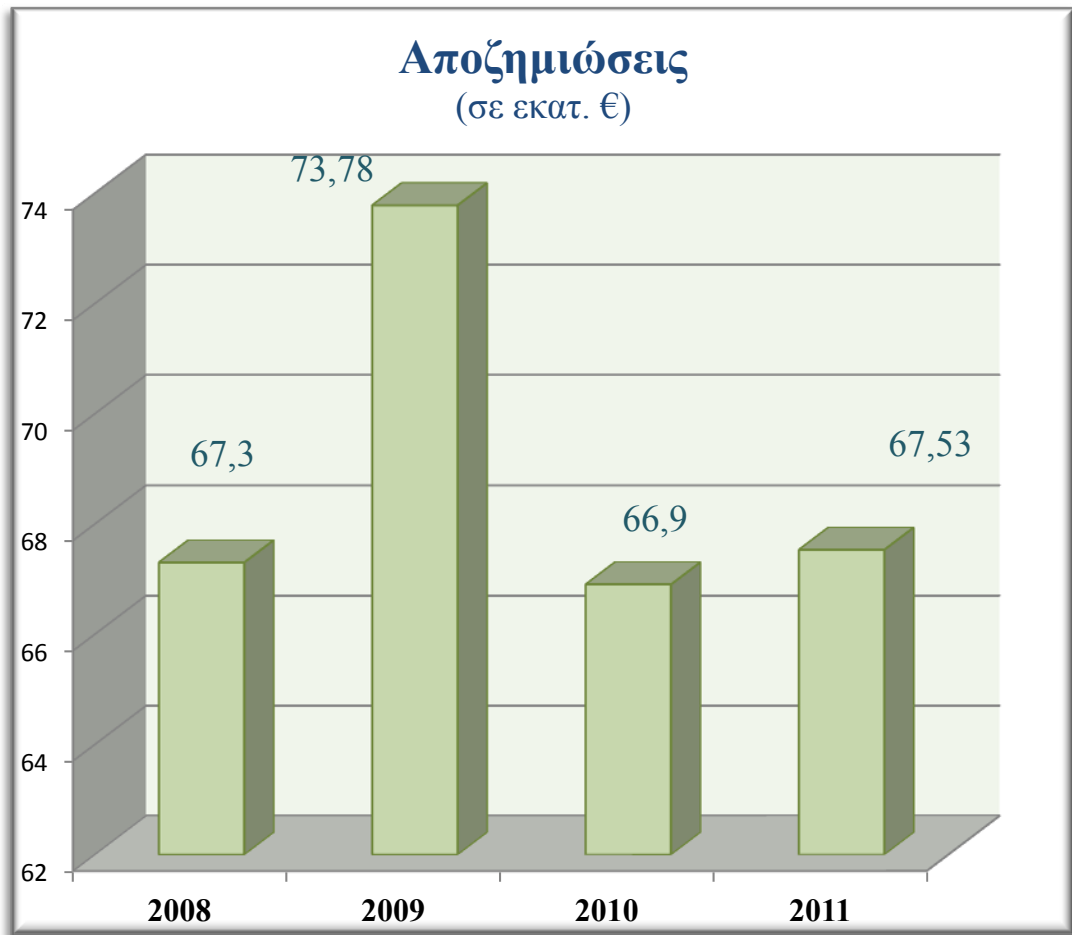
Σύνθεση Παραγωγής 2011

Γράφημα 9 Σύνθεση παραγωγής 2011 Υδρογείου Α.Ε.

Στο παραπάνω γράφημα, παρατηρούμε τη σύνθεση της παραγωγής της εταιρίας το 2011 και πως αυτή χωρίζεται σε υποκατηγορίες. Βλέπουμε λοιπόν το μεγαλύτερο κομμάτι της πίτας να το καλύπτει με 62% η αστική ευθύνη αυτοκινήτου, μιας και είναι υποχρεωτική η κάλυψη αυτού του συμβολαίου και βάσει νόμου εδώ και χρόνια, ακολουθούν με 28% οι λοιπές καλύψεις αυτοκινήτου, το προσωπικό ατύχημα με 6%, η περιουσία με 2% και οι λοιποί κλάδοι με 1%, που είναι προαιρετικές καλύψεις συμβολαίου, οι οποίες παρέχονται συμπληρωματικά στην κύρια κάλυψη του συμβολαίου αστικής ευθύνης κυκλοφορίας του οχήματος⁵⁰.

⁵⁰ Πηγή: Ελληνική Ένωση Τραπεζών (2008), "Βασικές γνώσεις ιδιωτικής ασφάλισης", Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, Εκπαιδευτικά Εγχειρίδια, Αθήνα.

Γράφημα 10 Αποζημιώσεις Υδρογείου Α.Ε.

Οι αποζημιώσεις των οχημάτων, που καλύπτει το μεγαλύτερο ποσοστό της παραγωγής της Υδρογείου, το 2009 παρατηρείται ότι αυξήθηκαν σε σημαντικά ποσοστά. Σύμφωνα με το παραπάνω γράφημα, τα συμπεράσματα που μπορούν να διεξαχθούν είναι, ότι εν λόγω της καλής ρευστότητας της εταιρίας, οι αποζημιώσεις γινόντουσαν σε μεγάλο βαθμό γρηγορότερα. Τέλος, όταν μία εταιρία μπορεί και αποζημιώνει τους πελάτες της, είναι καλός οίονός για την υγιή της πορεία στο χώρο όπου κινείται⁵¹.

⁵¹ Πηγή: "Οικονομικά Στοιχεία" της εταιρίας, από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_flippingbook&view=book&id=47:37-&catid=1:default-category&tmpl=component, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

8.7 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Η Υδρογείος Α.Α. & Α.Ε. έχει μία ποικιλία από ασφαλιστικά προϊόντα για την βέλτιστη και αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των πελατών της, αφού είναι μία από τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρίες στον κλάδο οχημάτων στην Ελλάδα και βρίσκεται σταθερά μεταξύ των πρώτων εταιριών που συμμετέχουν στο σύστημα Φιλικού Διακανονισμού.

Καλύπτει προγράμματα για την ασφάλιση του αυτοκινήτου, την ασφάλιση κατοικίας, την ασφάλιση επιχείρησης, την ασφάλιση προσωπικού ατυχήματος, την ασφάλιση αστικής ευθύνης και περισσότερες ασφαλίσεις. Αναλυτικά:

- 1) **Ασφάλιση Αυτοκινήτου:** όλα τα προγράμματα της εταιρίας περιλαμβάνουν δωρεάν κάλυψη Αστικής Ευθύνης στο εξωτερικό (Πράσινη Κάρτα), Υπηρεσία Φροντίδας Ατυχήματος, Προστασία Bonus του οδηγού, δωρεάν κάλυψη δαπανών αποκατάστασης αεροσάκων και τέλος κάλυψη Νομικής Ευθύνης. Επίσης, παρέχουν πρωταρχικές καλύψεις όπως:
 - Οδική και Ταξιδιωτική Βοήθεια σε όλη την Ευρώπη και τις χώρες της Μεσογείου.
 - Επείγουσα Αερομεταφορά σε περίπτωση τροχαίου.
 - Άμεση επισκευή και αντικατάσταση κρυστάλλων, μέσω πανελλαδικού δικτύου εξειδικευμένων συνεργατών.
 - Παροχή Αυτοκινήτου Αντικατάστασης σε περίπτωση φωτιάς, κλοπής, τροχαίου ατυχήματος. Τέλος, παρέχει **ολοκληρωμένα Προγράμματα Ασφάλισης:**
 - ✓ **BASIC, BASICPLUS, BASICPROTECT**, προσφέροντας ουσιαστική προστασία με καλύψεις και υπηρεσίες που κάνουν τη διαφορά.
 - ✓ **AUTOEXTRA, AUTOEXTRAPLUS**, προσφέροντας ολοκληρωμένη προστασία για κάθε ενδεχόμενο με παροχή αυτοκινήτου αντικατάστασης.
 - ✓ **EXTRAPROTECT**, προσφέροντας προστασία χωρίς περιορισμούς σε ασυναγώνιστο κόστος. Περιέχει, εξάλλου, την καινοτόμο κάλυψη Ολικής Καταστροφής του οχήματος και άλλες είκοσι σημαντικές καλύψεις.

2) **Ασφάλιση Κατοικίας:** όλα τα προγράμματα ασφάλισης κατοικίας προστατεύουν το κτίριο και το περιεχόμενό του και είναι σχεδιασμένα να ανταποκρίνονται σε διαφορετικές ανάγκες:

- ✓ **BASICHOME**, προσφέρει οικονομική αλλά ουσιαστική προστασία με παροχή εξαμηνιαίου επιδόματος για την οικονομική υποστήριξη της οικογένειας.
- ✓ **SAFEHOME**, προσφέρει διευρυμένη κάλυψη για κάθε είδους ζημιές σε κτίριο και περιεχόμενο με ενσωματωμένη κάλυψη σεισμού.
- ✓ **MEGAHOME**, προσφέρει προστασία από κάθε ενδεχόμενο κίνδυνο με χρήσιμες καλύψεις δαπανών που προσθέτουν αξία στην ασφάλιση.
- ✓ **MAXISAFEHOME**, προσφέρει ασφάλιση υψηλών προδιαγραφών για το σπίτι και την οικογένεια με πλήθος καινοτόμων καλύψεων.
- ✓ **ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΣΕ Α' ΚΙΝΔΥΝΟ**, προσφέρει προστασία της κατοικίας και του περιεχομένου της, σε Α' κίνδυνο, με ιδιαίτερα προσιτό ασφάλιστρο.

3) **Ασφάλιση Επιχείρησης:** παρέχει δύο σύγχρονα πολυασφαλιστήρια ειδικά σχεδιασμένα για Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις διαφόρων κατηγοριών με συνολικά ασφαλιζόμενα κεφάλαια έως και ενός εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000 €).

- ✓ **MEGABUSINESS**, προσφέρει διευρυμένη προστασία και μια σειρά καινοτόμων καλύψεων, σε ένα πολυασφαλιστήριο.
- ✓ **MAXISAFEBUSINESS**, είναι ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα σχεδιασμένο ώστε να προσαρμόζεται απολύτως στις ανάγκες της κάθε επιχείρησης.

Παρέχει, επίσης, ειδικά προγράμματα για την ασφάλιση ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

4) **Ασφάλιση Προσωπικού Ατυχήματος:** προσφέρονται σε αυτή την κατηγορία προγράμματα για επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων και ένα ειδικό πρόγραμμα Ασφάλισης Εκπαιδευτηρίων.

5) **Ασφάλιση Αστικής ευθύνης:** αυτή η κατηγορία ασφάλισης χωρίζεται σε δύο μέρη: α) τη Γενική Αστική ευθύνη και β) την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη.

- **Γενική Αστική Ευθύνη:**
 - ✓ Παρέχονται ειδικά προγράμματα για οικογενειάρχες, επαγγελματίες και επιχειρήσεις.
- **Επαγγελματική Αστική Ευθύνη:**
 - ✓ Πρόγραμμα «Ασκληπιός» - Αστική Ευθύνη Ιατρών
 - ✓ Αστική Ευθύνη Φαρμακοποιών
 - ✓ Αστική Ευθύνη Δικηγόρων και Συμβολαιογράφων
 - ✓ Αστική Ευθύνη Λογιστών, Φοροτεχνικών και Ορκωτών Λογιστών.

6) Περισσότερες Ασφαλίσεις:

- ✓ Ταξιδιωτική Ασφάλιση,
- ✓ Ασφάλιση Μεταφορών,
- ✓ **MEGAEPFO** – Ασφάλιση Κατά Παντός Κινδύνου Εργολάβου,
- ✓ Ασφάλιση Κατά Παντός Κινδύνου Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού και
- ✓ Ασφάλιση Φωτοβολταϊκών Συστημάτων⁵².

8.8 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Η Υδρογείος Ασφαλιστική έχει καταφέρει όλα αυτά τα χρόνια, που υφίστανται στον ασφαλιστικό χώρο, να αυξάνει τις πωλήσεις της σημαντικά, γεγονός που φανερώνει πόση αξιοπιστία και «σιγουριά» αποπνέει στους πελάτες – ασφαλισμένους της. Αυτό διαπιστώνεται και από τον παρακάτω πίνακα με τις πωλήσεις των ασφαλειών σύμφωνα με το εύρος των οχημάτων που καλύπτει:

⁵² Πηγή: "Προϊόντα" από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=14&Itemid=16, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου, 2013.

ΣΤΟΛΟΣ ΥΔΡΟΓΕΙΟΥ	
ΕΤΗ	ΟΧΗΜΑΤΑ
2008	397.394
2009	430.957
2010	416.966
2011	419.376

Πίνακας 8 Στόλος Υδρογείου

Όλα τα ανωτέρω στοιχεία είναι στοιχεία παρμένα από τις απογραφές της εταιρίας στις 31/12 κάθε χρόνου. Μάλιστα, από τελευταία απογραφή στις 31/05/2013 παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση στις πωλήσεις, αφού η εταιρία κατάφερε να συγκεντρώσει ασφάλειες για 479.872 οχήματα, αριθμός αρκετά υψηλός δεδομένου της κατάστασης που διανύει η χώρα μας. Αυτό το γεγονός, από μόνο του φανερώνει πόσο «Ασφαλής Δύναμη» είναι η εταιρία, και πως τόσα χρόνια συγκαταλέγεται ανάμεσα στις πέντε πρώτες ασφαλιστικές εταιρίες σε παραγωγή στην ελληνική αγορά⁵³.

8.9 ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΥΔΡΟΓΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Το φαινόμενο της οικονομικής ύφεσης δεν μπορούμε να πούμε ότι έβλαψε την Υδρογείο ασφαλιστική, γιατί όπως προείδαμε κατάφερε κατά την κρίσιμη αυτή περίοδο, που η χώρα μας βρίσκεται σε ύφεση, να αυξήσει σημαντικά τις πωλήσεις της και την κερδοφορία της. Παράλληλα, η εταιρία τα τελευταία τρία χρόνια, που η ύφεση βαθαίνει, αύξησε τα αποθέματά της περίπου κατά 100%. Αυτό φυσικά συνέβη, γιατί κύριο μέλημα της διοίκησης του ομίλου είναι η διαρκής ενίσχυση της

⁵³ Πηγή: μέσα από το Τμήμα Πωλήσεων της Υδρογείου Α.Ε.

οικονομικής της βάσης, έτσι ώστε να ανήκει πάντα μέσα στις φερέγγυες και διαχρονικές ασφαλιστικές εταιρίες της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς.

Η Υδρόγειος έχει κερδίσει το «στοίχημα» με τους πελάτες – ασφαλιζομένους της, αφού με σωστό σχεδιασμό, προσεκτική επιλογή κινδύνων, μεγάλο και εξαιρετικά ποιοτικό ανθρώπινο δυναμικό, στελεχωμένο άριστα, με ευέλικτη διοικητική οργάνωση και κυρίως την οικονομική της ευρωστία, ατενίζει με σιγουριά και αισιοδοξία το μέλλον⁵⁴.

Δεν είναι φυσικά τυχαίο που η κερδοφορία της εταιρίας από το 2008 μέχρι το 2011 έχει αυξηθεί σημαντικά περίπου κατά 6,6 εκατομμύρια ευρώ (6.600.000 €), φανερώνοντας τη σπουδαία άνοδο της εταιρίας στον ασφαλιστικό κλάδο.

⁵⁴ Πηγή: "Υδρόγειος Προφίλ" από την τοποθεσία web http://www.insuranceworld.gr/default.php?pname=profile&la=1&comp_id=65, προσπελάστηκε στις 17 Αυγούστου, 2013.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στις μέρες μας, η έννοια "ασφάλεια" έχει αποκτήσει μια πολύ πιο ουσιαστική σημασία από κάθε άλλη φορά. Δεν είναι κάτι το γενικό και το αόριστο για τους πολλούς, ούτε ένα προνόμιο για τους λίγους.

Στην εποχή μας, οι περισσότεροι γνωρίζουν - και χρειάζονται - τα οφέλη μιας ιδιωτικής κάλυψης και η "ασφάλεια" κάποιων άλλων εποχών ονομάζεται, πλέον, με το όνομα που της ταιριάζει, Ασφάλιση.

Έτσι ο θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης - που μεταφράζεται παγκόσμια σε αυξημένη προστασία, αξιοπιστία και σωστή εξυπηρέτηση - παίρνει όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα και στην Ελλάδα, τόσο στον τομέα της ζωής και της υγείας όσο και στον τομέα της ασφάλισης των οχημάτων, με τον οποίο ασχοληθήκαμε και στην παραπάνω εργασία, και πως αυτός επηρεάζεται με την παγκόσμια οικονομική κρίση που βιώνει η χώρα μας.

Πιο συγκεκριμένα, με τη σύνταξη της παρούσας εργασίας γίνεται προσπάθεια για την παρουσίαση τόσο της δομής του ασφαλιστικού κλάδου, όσο και της εισαγωγής στο θεσμό της ιδιωτικής ασφάλισης και στους τομείς εργασιών της (πρώτο και δεύτερο κεφάλαιο). Επί πρόσθετα, στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζεται η ασφαλιστική αγορά στην Ελλάδα, και πως άλλαξε ο ασφαλιστικός κλάδος, πριν και ενόψει της οικονομικής κρίσης, που διανύει η χώρα μας, αφού πολλές ασφαλιστικές εταιρίες έκλεισαν κατά τη διάρκεια της κρίσης, ενώ άλλες συγχωνεύτηκαν, επειδή δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν μόνες τους στο χώρο, καθώς και νέες προκλήσεις για την ασφαλιστική αγορά.

Επιπλέον, στο τέταρτο κεφάλαιο της εργασίας ασχοληθήκαμε με το ειδικότερο μέρος αυτής το οποίο ήταν η ασφάλιση των οχημάτων. Αναλυτικά, παρουσιάζεται ότι έπρεπε να γνωρίζει ένας ασφαλισμένος για την ασφάλιση του αυτοκινήτου του και τις καλύψεις που του παρέχει ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Επίσης, αναφέρεται σε υποενοότητα και ο αριθμός των ανασφάλιστων οχημάτων στην Ελλάδα, την περίοδο πριν και κατά τη διάρκεια της κρίσης, όπου συμπεράναμε ότι ο αριθμός αυτός αυξήθηκε λόγω: α) της αύξησης της ανεργίας, β) της όλο και μεγαλύτερης αύξησης των ασφαλιστρών και γ) των αυξανόμενων φόρων, που καλούνται να πληρώνουν οι Έλληνες πολίτες.

Εν συνεχεία, στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για την φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων διεθνώς, αλλά και πιο συγκεκριμένα για τις Οδηγίες “Solvency I” και “Solvency II”, οι οποίες αφορούν όλα τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. Στο κεφάλαιο αυτό πραγματοποιείται διεξοδική ανάλυση των παραπάνω – παρόλο που ξεφεύγει από το κεντρικό θέμα της εργασίας – επειδή η φερεγγυότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σχετίζεται άμεσα με τη συνέχιση της λειτουργίας τους και συνεπώς της επιβίωσής τους. Επίσης, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, κρίνεται πολύ σημαντική η γνώση και η ορθή ενημέρωση περί αυτών των θεμάτων, ιδιαίτερα στις δύσκολες συνθήκες που επικρατούν σήμερα. Το έκτο κεφάλαιο, παρουσιάζει το θεσμικό πλαίσιο του ασφαλιστικού κλάδου της Ελλάδας προκειμένου ο αναγνώστης να δύναται να κατανοήσει τις βασικές λειτουργίες και αρχές του.

Στο έβδομο κεφάλαιο τέλος, γίνεται αναφορά στα τροχαία ατυχήματα που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα από το 2008 έως το 2011 και όπως συμπεραίνουμε δεν υπάρχει ιδιαίτερη βελτίωση με το πέρασμα των ετών. Σκοπός του κεφαλαίου αυτού, καθώς και των ανωτέρω είναι η εισαγωγή του αναγνώστη στην έννοια της ιδιωτικής ασφάλισης και ειδικότερα στην ασφάλιση των οχημάτων, προκειμένου να δύναται να κατανοήσει την εμπειρική μελέτη που ακολουθεί στο επόμενο κεφάλαιο.

Αναλυτικότερα, πραγματοποιήθηκε έρευνα στην Υδρόγειο Ασφαλιστική Αντασφαλιστική και Ανώνυμη Εταιρία, όσον αφορά τη λειτουργία της και την εξέλιξή της στον ασφαλιστικό κλάδο των οχημάτων κατά την περίοδο 2008 έως 2011.

Τα αποτελέσματα, που διεξάχθηκαν μέσα από την έρευνα αυτή, διαπιστώθηκαν μέσα από πίνακες, γραφήματα και στατιστικά στοιχεία, τα οποία μας υπέδειξαν ότι η Υδρόγειος είναι από τις εταιρίες που έχουν κερδίσει το σεβασμό των καταναλωτών και είναι μία αμιγώς ελληνική ασφαλιστική εταιρία με την επένδυση στον άνθρωπο. Επιπλέον, έχει καταφέρει να διαγράψει την ανοδική πορεία της στην ασφαλιστική αγορά, παρά την οικονομική συγκυρία που επικρατεί στη χώρα μας. Αυτό διαπιστώνεται μέσα από τις πωλήσεις της, οι οποίες έχουν αυξηθεί αντί να μειωθούν (εν λόγω της κρίσης), αφού τα προγράμματα που παρέχει είναι όσο το δυνατόν πιο οικονομικά και πιο ευέλικτα, γεγονός που φανερώνει τη μεγάλη της «Δύναμη».

Εν κατακλείδι, σε ευέλικτα και προσιτά προϊόντα για τον Έλληνα καταναλωτή προσανατολίζεται η ασφαλιστική αγορά σε όλους τους κλάδους, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες των πολιτών. Υπάρχουν προγράμματα ετήσιας διάρκειας των οποίων το κόστος έχει μειωθεί στο μισό⁵⁵. Εξάλλου, πολλές ασφαλιστικές εταιρίες προκειμένου να πουλήσουν προϊόν ασφάλισης αυτοκινήτου παρέχουν δωρεάν (ή και κάνοντας εκπτώσεις) και πρόγραμμα ασφάλισης στον κλάδο υγείας, μιας και είναι και αυτό το κομμάτι ένα μείζον θέμα, το οποίο απασχολεί άμεσα τον Έλληνα πολίτη, ο οποίος αναγκάζεται να στραφεί στην ιδιωτική ασφάλιση ζωής και υγείας, για την καλύτερη ποιότητα ζωής του και μάλιστα σε προσιτές τιμές. Τέλος, οι περισσότερες εταιρίες κάνουν εκπτώσεις στις online ασφαλίσεις γεγονός θετικό για εκείνους που δυσκολεύονται οικονομικά.

⁵⁵ Πηγή: από την τοποθεσία web: www.insuranceworld.com, καταχωρήθηκε στις 10 Ιουλίου 2013 και προσπελάστηκε στις 2 Αυγούστου 2013.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδριτσάκης, Α. (2005), *Οι Ιδιωτικές Ασφαλίσεις*, εκδόσεις Interbooks, Αθήνα.

Αντωνάκη, Μ., Λόντου, Κ., Σαριδάκη, Π., Χατζηδημητρίου, Κ., & Κόκκινος, Ν. (2009), *Εισαγωγή στην Ιδιωτική Ασφάλιση: Εγχειρίδιο Βασικών Γνώσεων για τους Υπαλλήλους Επιχειρήσεων Διαμεσολάβησης στην Ασφάλιση*, Αθήνα.

Αργυριάδης, Άλκης Α., Σκαλίσης Λευτέρης Γ., Χατζηνικολάου – Αγγελίδου Ρ., (1976), *Στοιχεία Ασφαλιστικού Δικαίου*, εκδ. Π. Σάκκουλα Α.Ε..

Δούκας, Σ. (1988), *Ιδιωτική Ασφάλιση*, εκδόσεις Προμηθευτής, Αθήνα.

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, 2013 Διεύθυνση τροχαίας.

Ελληνική Ένωση Τραπεζών (2008), *Βασικές γνώσεις ιδιωτικής ασφάλισης*, Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, Εκπαιδευτικά Εγχειρίδια, Αθήνα.

Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2012.

Επικουρικό Κεφάλαιο, 2013.

Λαζαρίδης, Γ.Τ. & Παπαδόπουλος, Δ.Λ. (2002), *Χρηματοοικονομική Διοίκηση: Μακροχρόνιος Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός και Χρηματοοικονομική Ανάλυση Παγίου Κεφαλαίου της Επιχείρησης* (Τομ .ΙΙ), Θεσσαλονίκη.

Λαμπρακάκης Λ. (20/03/2009), *Τροχαία ατυχήματα*, εκδόσεις Δ. Τσίμος.

Μιλτιάδης, Ν. (2003), *Εισαγωγή στην Ιδιωτική Ασφάλιση*, εκδόσεις Financial Forum, Αθήνα.

Νικολαράκης, Μ. και Ζοπουνίδης, Κ. (2007), *Ανάλυση τροχαίων ατυχημάτων στην Ελλάδα*, εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Ρόκας, Ι. Κ. (2006), *Ιδιωτική Ασφάλιση: Δίκαιο της Ασφαλιστικής Σύμβασης και της Ασφαλιστικής Επιχείρησης* (11^η έκδοση), Αθήνα – Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Στεφανής Λ. (2010), "Απογραφή εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών αποθεμάτων", *Πρακτικά Θέματα*, σ. 156, περιοδικό Επιχείρηση, Νομική Βιβλιοθήκη.

Τμήμα Πωλήσεων Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε..

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Butt, M. (2007). "Insurance, Finance, Solvency II and Financial Market Interaction". *The Geneva Papers* (32), p.p. 42 – 45.

Derrig, Richard A. (2002), *Insurance Fraud*, The Journal of Risk and Insurance. 69, 3, 271 – 287.

Eling, M., Schmeiser, H., & Schmit, J. T. (2006, May), "The Solvency II Process: Overview and Critical Analysis", *Risk Management And Insurance* (20).

Sandström, A. (2011), *Handbook of Solvency for Actuaries and Risk Managers: Theory and Practice*, United States of America: Chapman & Hall/CRC: Taylor & Francis Group, LLC.

Sandström, A. (2006), *Solvency: Models, Assessment and Regulation*. United States of America: *Chapman & Hall/CRC*: Taylor & Francis Group, LLC.

ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

Γραφείο Διεθνής Ασφάλισης, <http://www.mib-hellas.gr/mib/>.

Δεμέτης Χ. (4/4/2013), "Υποχρεωτική ασφάλιση οχημάτων από τις 15 Απριλίου: Όλα όσα πρέπει να ξέρουμε για το νέο νόμο", από την τοποθεσία web: http://news247.gr/eidiseis/koinonia/ypoxrewtikh_asfalish_oxhmatwn_apo_tis_15_aprilioy_ola_osa_prepei_na_kseroyme_gia_to_neo_nomo.2194670.html, καταχωρήθηκε στις 4 Απριλίου 2013 και προσπελάστηκε στις 19 Μαΐου 2013.

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, 2013 Διεύθυνση τροχαίας (www.statistics.gr).

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, 2006 (www.statistcs.gr).

Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Ε.), (2010), Κωδικοποίηση Νομοθετικού Διατάγματος 400/1970 (Φ.Ε.Κ. 10/Α/17.1.1970) "Περί Ιδιωτικής

Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως", από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/nd400-70.pdf>, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Ε.), (2010), *Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ, "ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ"*, από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/grmark-i-gr.pdf>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Α.Ε.Ε.) (2010), *Η Συμβολή της Ιδιωτικής Ασφάλισης, "Η Συμβολή του κλάδου της Ιδιωτικής Ασφάλισης στις σύγχρονες κοινωνίες"*, από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: http://www.eaee.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=210&Itemid=201&lang=el, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, *"Συμφωνία άμεσου διακανονισμού ζημιών από τροχαίο ατύχημα"*, από την τοποθεσία του web: http://www.eaee.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=246&Itemid=241&lang=el, καταχωρήθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 2012 και προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης - ΕΠ.Ε.Ι.Α. (2009), *"Ετήσια Έκθεση 2008 της ΕΠ.Ε.Ι.Α."*, από την τοποθεσία web της Τράπεζας της Ελλάδας: <http://pisc.bankofgreece.gr/Files/AnnualReport2008.pdf>, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (2007, Ιούλιος 10), Συνοδευτικό Έγγραφο στην Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης: *"Solvency II Εκτενής Περίληψη της Εκτίμησης των Επιπτώσεων"*, από την τοποθεσία web της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Europa: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2007/EL/2-07-870-EL-1-0.Pdf>, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

Ετήσια Στατιστική Έρευνα (2007), *"Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα"*, από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος:

<http://www.eaee.gr/cms/uploads/AnnualReport2008.pdf>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

Ευρωπαϊκή Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών, Insurance Europe, “Ευρωπαϊκή Ασφαλιστική Αγορά”, από την τοποθεσία web: <http://www.life-greece.gr/index.php/news/item/109-european-insurance-market>, προσπελάστηκε στις 25 Ιουλίου 2013.

Κώτσαλος, Γ. (2013), "Ψήφος εμπιστοσύνης στην ελληνική ασφαλιστική αγορά", από την τοποθεσία web: http://www.insuranceworld.gr/default.php?pname=Article&art_id=9011&cat_id=30, καταχωρήθηκε στις 31 Ιανουαρίου 2013 και προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου.

Στατιστικές επετηρίδες από την Υπηρεσία Στατιστικής Ασφαλιστικών Εταιρειών των ετών 2008, 2009, 2010 και 2011. (www.statistes.gr)

Χαμπάκη, Μ. (2010, Φεβρουάριος), "Solvency II: Οδηγίες Εφαρμογής", από την τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: http://www.eaee.gr/cms/uploads/SolvencyII-road_map_2010-3-23.pdf, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου.

Χαμπάκη, Μ. (2006, Νοέμβριος 2), "Solvency II: Συνοπτική Παρουσίαση", από το τοποθεσία web της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος: <http://www.eaee.gr/cms/uploads/SolvencyII.pdf>, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

www.insuranceworld.com, καταχωρήθηκε στις 10 Ιουλίου 2013 και προσπελάστηκε στις 2 Αυγούστου 2013.

"Ασφάλειες online", από την τοποθεσία του web: <http://www.asfaliesonline.com/tauiota-epsilon943nualphaiota-alphasigma940lambdaepsiloniotaalpha.html>, προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

"Ασφαλίσεις online", από την τοποθεσία web: <http://www.asfaliesonline.com/tauiota-epsilon943nualphaiota-alphasigma940lambdaepsiloniotaalpha.html>, προσπελάστηκε στις 19 Μαΐου 2013.

"Ασφαλιστική Ορολογία", από την τοποθεσία web: http://www.promist.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=45:2008-06-17-12-26-18&catid=31:general&Itemid=57, προσπελάστηκε στις 17 Αυγούστου 2013.

"Διευρύνονται οι αποζημιώσεις του φιλικού διακανονισμού", από την τοποθεσία του web: http://www.insuranceworld.gr/default.php?pname=Article&art_id=5440&cat_id=4, καταχωρήθηκε στις 26 Ιουλίου 2011 και προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

Επικουρικό Κεφάλαιο: <http://www.epikef.gr/default.aspx?menuid=1&lang=el&master=1>, προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

"Ευρετήριο Οικονομικών όρων", από την τοποθεσία web: <http://www.euretirio.com/2010/06/idia-kefalaiia.html>, προσπελάστηκε στις 23 Αυγούστου 2013.

"Ευρετήριο οικονομικών όρων" <http://www.euretirio.com/2010/07/energitiko-periousiako-stoixeio.html#ixzz2cgb90zIU> και <http://www.euretirio.com/2010/07/energitiko-periousiako-stoixeio.html#ixzz2cgaxRGzC>, προσπελάστηκαν στις 23 Αυγούστου 2013.

"Η Ελληνική οικονομία", από την τοποθεσία web: <http://www.investingreece.gov.gr/default.asp?pid=16&la=2>, καταχωρήθηκε στις 10 Αυγούστου 2013.

"Μία Διαδρομή Ανάπτυξης..." από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=3&Itemid=5, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

"Οι αλλαγές για το Επικουρικό Κεφάλαιο", από την τοποθεσία web: http://dikastis.blogspot.gr/2012/11/blog-post_2890.html, καταχωρήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2012 και προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

"Όραμα και αποστολή" από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.: http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=81, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

"Οργανόγραμμα" από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.:
http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=115&Itemid=6, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

"Οικονομικά Στοιχεία" της εταιρίας από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.:
http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_flippingbook&view=book&id=47:37-&catid=1:default-category&tmpl=component, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

"Ο όμιλος με μια ματιά..." από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.:
http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=40&Itemid=2, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

"Όροι ασφάλισης αυτοκινήτου ERGO", από την τοποθεσία του web:
<http://www.staxtiari.gr/index.php?Itemid=107>, προσπελάστηκε στις 19 Μαΐου 2013.

"Πράσινη κάρτα", από την τοποθεσία web:
<http://www.elpa.gr/index.php/ipiresies/prasini-karta>, προσπελάστηκε στις 18 Μαΐου 2013.

"Προϊόντα" από την τοποθεσία web της Υδρογείου Α.Α. & Α.Ε.:
http://www.ydrogios.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=14&Itemid=16, προσπελάστηκε στις 11 Αυγούστου 2013.

"Υδρόγειος Προφίλ" από την τοποθεσία web
http://www.insuranceworld.gr/default.php?pname=profile&la=1&comp_id=65, προσπελάστηκε στις 17 Αυγούστου 2013.

Commission Of The European Communities, (2004, Νοέμβριος 15), "The application Of The Lamfalussy Process to EU Securities Markets Legislation: A preliminary assessment by the Commission services", από τοποθεσία web της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Europa:
http://ec.europa.eu/internal_market/securities/docs/lamfalussy/sec-2004-1459_en.pdf, προσπελάστηκε στις 3 Αυγούστου 2013.

Interasco Ασφαλιστική Εταιρία (2013), "Όροι ασφαλιστηρίου συμβολαίου" (Ισχύουν από 1/1/2013) από την τοποθεσία web:

http://www.interasco.gr/documents/MotorTerms2013_A4.pdf, προσπελάστηκε στις 17 Αυγούστου 2013.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ασφαλιστική Ορολογία

1. Ασφάλιση

Ασφάλιση είναι η συγκέντρωση τυχαίων και απρόβλεπτων κινδύνων με τη μεταφορά τους σε ασφαλιστές, που συμφωνούν, έναντι ασφαλιστρού, να αποζημιώνουν τους ασφαλισμένους για τυχαίες ζημιές ή να παρέχουν άλλες χρηματικές παροχές ή υπηρεσίες, που συνδέονται με τον κίνδυνο.

2. Αντασφάλιση

Αντασφάλιση είναι η εκχώρηση μέρους των ασφαλιστικών κινδύνων που αναλαμβάνει η πρωτασφαλίστρια εταιρεία προς τους αντασφαλιστές (άλλες ασφαλιστικές εταιρείες), βάσει προκαθορισμένων όρων, που περιέχονται στην ασφαλιστική σύμβαση ή την μεταξύ τους συμφωνία. Το μέρος της ασφάλισης που κρατά η πρωτασφαλίστρια εταιρεία λέγεται «ίδια κράτηση», ενώ το εκχωρούμενο αντασφάλιση.

3. Ασφαλιστική εταιρεία

Ως ασφαλιστική επιχείρηση νοείται κάθε επιχείρηση που έχει λάβει νόμιμη άδεια λειτουργίας καθώς επίσης και κάθε ασφαλιστική επιχείρηση, που έχει έδρα σε Κράτος - Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και κάθε πρακτορείο ή υποκατάστημα της επιχείρησης αυτής σε άλλο κράτος μέλος.

4. Ασφαλιστής

Ο ασφαλιστής είναι το πρόσωπο που αναλαμβάνει να καλύπτει τον κίνδυνο. Στην ιδιωτική ασφάλιση η ανάληψη του κινδύνου από τον ασφαλιστή γίνεται με την ασφαλιστική σύμβαση, αντίθετα με την κοινωνική ασφάλιση στην οποία η ανάληψη του κινδύνου βασίζεται απευθείας στον νόμο και οι φορείς της είναι συνήθως νομικά πρόσωπα (ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΟΓΑ). Ιδιωτικοί ασφαλιστές είναι στη χώρα μας ελληνικές ή αλλοδαπές ιδιωτικές επιχειρήσεις που διέπονται από τις διατάξεις του νομοθετικού διατάγματος 400/1970 «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως» και υπόκεινται στην εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Υποχρεώσεις ασφαλιστή

1. Πριν τη σύναψη της σύμβασης, ο ασφαλιστής οφείλει να παραδώσει στον λήπτη της ασφάλισης τις πληροφορίες που προβλέπει το Ν.Δ. 400/1970 και οι οποίες περιλαμβάνουν τα σημαντικά εκείνα στοιχεία που οδηγούν τον λήπτη της ασφάλισης στο να αποκτήσει μια εικόνα της υπηρεσίας που θα λάβει.

2. Υποχρέωση ενημέρωσης του λήπτη της ασφάλισης σχετικά με το δικαίωμα εναντίωσης που έχει, γραπτά ή με ευκρινή σημείωση στην πρώτη σελίδα του ασφαλιστηρίου με εντονότερα στοιχεία.

3. Υποχρέωση χορήγησης υποδείγματος δήλωσης εναντίωσης.

5. Ασφαλιστικός σύμβουλος

Ο ασφαλιστικός σύμβουλος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που μελετά την αγορά, παρουσιάζει και προτείνει λύσεις στις ανάγκες των πελατών και ενεργεί για λογαριασμό ασφαλιστικών εταιριών ή πρακτόρων ή μεσιτών, έναντι προμήθειας. Ο ασφαλιστικός σύμβουλος δεν έχει δικαίωμα υπογραφής ασφαλιστηρίων ή εκπροσώπησης τους.

6. Ασφαλιστικός πράκτορας

Είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που με βάση τη σύμβαση πρακτόρευσης που έχει συνάψει με την ασφαλιστική εταιρεία αναλαμβάνει ασφαλιστικές εργασίες. Ο πράκτορας μπορεί να λειτουργήσει για λογαριασμό είτε μίας μόνο ασφαλιστικής εταιρείας είτε περισσότερων.

7. Μεσίτης ασφαλίσεων

Είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δέχεται αιτήσεις από τους πελάτες και προσπαθεί να βρει τον πλέον κατάλληλο ασφαλιστή χωρίς να δεσμεύεται ως προς την επιλογή της ασφαλιστικής εταιρείας. Ο μεσίτης ασφαλειών αμείβεται από τις ασφαλιστικές εταιρείες με προμήθειες για τις εργασίες που τοποθετεί σε αυτές.

8. Ασφαλισμένος

Ασφαλισμένος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο πλήττεται από την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου.

9. Συμβαλλόμενος – Δικαιούχος

Συμβαλλόμενος ή Λήπτης της Ασφάλισης είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που συνάπτει την σύμβαση ασφάλισης με τον ασφαλιστή, το οποίο είναι υποχρεωμένο να πληρώνει το ασφάλιστρο, έχοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση. Ο συμβαλλόμενος της ασφάλισης μπορεί να είναι συγχρόνως και ασφαλισμένος και δικαιούχος του ασφαλίματος, οι ιδιότητες όμως αυτές δεν συμπίπτουν πάντοτε. Δικαιούχος είναι το πρόσωπο που ορίζεται στην ασφαλιστική σύμβαση ότι έχει δικαίωμα να εισπράξει το ασφάλισμα.

10. Υποχρεώσεις του λήπτη της ασφάλισης

1. Υποχρέωση δήλωσης στον ασφαλιστή κάθε στοιχείου ή περιστατικού που γνωρίζει, το οποίο είναι αντικειμενικά ουσιώδες για την εκτίμηση του κινδύνου καθώς και υποχρέωση απάντησης σε κάθε ερώτηση του ασφαλιστή.

2. Στοιχεία και περιστατικά για τα οποία ο ασφαλιστής έθεσε γραπτές ερωτήσεις τεκμαίρεται ότι είναι τα μόνα τα οποία επηρεάζουν την εκτίμηση και αποδοχή κινδύνου.

11. Ασφαλιστική σύμβαση

Η ασφαλιστική σύμβαση είναι μία ενοχική ανταλλακτική σύμβαση διάρκειας, με την οποία υποχρεώνεται ο ασφαλιστής να καλύπτει τον κίνδυνο και ο αντισυμβαλλόμενος να καταβάλλει το ασφάλιστρο. Όταν λέμε ότι η ασφαλιστική

σύμβαση είναι ενοχική εννοούμε ότι συνδέει με νομικό δεσμό δύο ή περισσότερα πρόσωπα μεταξύ τους και τα υποχρεώνει σε παροχή ενοχική.

12. Έναρξη ασφαλιστικής σύμβασης

Οι κατηγορίες έναρξης μίας ασφαλιστικής σύμβασης είναι:

Τυπική έναρξη: Ανάγεται στο χρόνο που επήλθε η συμφωνία μεταξύ ασφαλιστή και αυτού που ζητάει την ασφάλιση και αναγράφεται ως χρόνος έκδοσης του ασφαλιστηρίου.

Ουσιαστική έναρξη: Ανάγεται στο χρόνο που συμφωνήθηκε να αρχίζει να φέρει τον κίνδυνο ο ασφαλιστής.

Τεχνική έναρξη: Ανάγεται στο χρόνο από τον οποίο συμφωνήθηκε να υπολογίζονται τα ασφάλιστρα.

13. Ασφαλιστήριο

Ασφαλιστήριο είναι το έγγραφο με το οποίο αποδεικνύεται η ασφαλιστική σύμβαση και το οποίο πρέπει να περιέχει τα ουσιώδη στοιχεία της ασφαλιστικής σύμβασης. Τα στοιχεία αυτά είναι: τα στοιχεία των συμβαλλόμενων και του δικαιούχου του ασφαλίματος, αν αυτός είναι διαφορετικό πρόσωπο, τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψης, το πρόσωπο ή το αντικείμενο και τη χρηματική αξία του ή την περιουσία που απειλούνται ή σχετίζονται με την επέλευση του κινδύνου, το είδος των κινδύνων (ασφαλιστικοί κίνδυνοι), το τυχόν ανώτατο όριο ευθύνης του ασφαλιστή (ασφαλιστικό ποσό), τις τυχόν εξαιρέσεις κάλυψης, το ασφάλιστρο και το εφαρμοστέο δίκαιο, αν αυτό δεν είναι το ελληνικό.

Σύμφωνα με τον ασφαλιστικό νόμο το ασφαλιστήριο διαφοροποιείται από τους ασφαλιστικούς όρους με την έννοια ότι σε αυτό εγγράφονται τα ουσιώδη καθώς και τα εξατομικευμένα στοιχεία της ασφαλιστικής σύμβασης ενώ στους ασφαλιστικούς όρους εντάσσονται όλοι οι εκ των προτέρων, χωρίς διαπραγμάτευση, συντεταγμένοι όροι.

14. Ασφάλιστρο

Σε κάθε ασφαλιστική σύμβαση κύρια υποχρέωση του ασφαλιστή είναι η καταβολή ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά που υπολογίζεται ως αντάλλαγμα για την παροχή προς αυτόν ασφαλιστικής προστασίας και ονομάζεται ασφάλιστρο.

15. Ασφάλισμα

Ασφάλισμα είναι η παροχή στην υποχρεούται ο ασφαλιστής όταν επέλθει το περιστατικό από το οποίο συμφωνήθηκε να εξαρτάται η υποχρέωση του.

16. Απαλλαγή

Η απαλλαγή είναι όρος στα συμβόλαια και σημαίνει την απαλλαγή ενός προκαθορισμένου χρηματικού ποσού μέχρι του οποίου δεν υποχρεούται σε καταβολή ασφαλίματος η εταιρεία αλλά αυτό το ποσό βαραίνει τον ασφαλισμένο.

Τα είδη των απαλλαγών είναι:

Ευθεία απαλλαγή: Με την ευθεία απαλλαγή, ο ασφαλισμένος πληρώνει μέχρι ένα συγκεκριμένο ποσό πριν να αναμιχθεί ο ασφαλιστής.

Σωρευτική απαλλαγή: Με την σωρευτική απαλλαγή, όλες οι καλυπτόμενες ζημιές στη διάρκεια του χρόνου προστίθενται μέχρι να φτάσουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο και αν το σύνολο των ζημιών είναι κάτω από τη σωρευτική απαλλαγή, ο ασφαλιστής δεν πληρώνει τίποτε.

Franchise απαλλαγή: Με την franchise απαλλαγή, ο ασφαλιστής δεν έχει καμία ευθύνη αν η ζημία είναι κάτω από ένα ποσό, αλλά μόλις το υπερβεί, η ζημία αποζημιώνεται εξολοκλήρου. Συνήθως αυτή την απαλλαγή την συναντάμε στις θαλάσσιες ασφαλίσεις.

Περίοδος αναμονής: Η περίοδος αναμονής είναι η συγκεκριμένη περίοδος χρόνου, στην αρχή μίας ζημίας κατά την οποία δεν καταβάλλονται ασφαλιστικές παροχές. Συνήθως, αυτή την απαλλαγή την συναντάμε στις ασφαλίσεις υγείας και ανικανότητας.

17. Κίνδυνος

Κίνδυνος στην ασφαλιστική ορολογία είναι η δυνατότητα που υπάρχει να συμβεί κάποιο γεγονός, το οποίο είναι σε θέση να δημιουργήσει μία οικονομική ανάγκη, που ως συνεπεία του θα έχει τη μείωση της περιουσίας κάποιου προσώπου ή την ανάγκη αυξήσεώς της προκειμένου να αντιμετωπιστεί.

18. Ασφάλιση σε πρώτο κίνδυνο

Στην ασφάλιση σε πρώτο κίνδυνο, ο ασφαλισμένος συμφωνεί να πληρώσει κατά ένα ποσοστό μεγαλύτερο του πραγματικού ασφαλιστρού, καλυπτόμενος εξολοκλήρου σε περίπτωση υπασφάλισης. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι γίνεται δυνατή η εξολοκλήρου κάλυψη μερικής ζημίας, εφόσον βέβαια η ζημία αυτή δεν υπερβαίνει το ασφαλιζόμενο όριο χωρίς να εφαρμόζεται ο κανόνας της υπασφάλισης (αναλογικός όρος).

19. Ασφαλιζόμενο κεφάλαιο

Είναι το ανώτατο ποσό που έχει συμφωνήσει να πληρώσει η εταιρεία σε περίπτωση ζημιάς. Στα συμβόλαια πυρός το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο πρέπει να είναι η πραγματική αξία του αντικειμένου. Στα συμβόλαια αστικής ευθύνης αυτοκινήτων το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο είναι το όριο αποζημίωσης που έχει συμφωνηθεί από την εταιρεία, ενώ στις καλύψεις πυρός, κλοπής, ιδίων ζημιών, το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο είναι η πραγματική αξία του αυτοκινήτου.

20. Ασφαλιστική Αξία

Ασφαλιστική αξία είναι η οικονομική αξία των πραγμάτων που δηλώνεται κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης. Η αξία αυτή κατά κανόνα συμπίπτει με την τρέχουσα. Η ασφαλιστική αξία συνήθως υπόκειται σε διακύμανση κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής σύμβασης από την οποία προκύπτουν οι εξής τρεις διακρίσεις: Αρχική που είναι η αξία των ασφαλισμένων πραγμάτων κατά την έναρξη της ασφάλισης, εκάστοτε ασφαλιστική που είναι η αξία των ασφαλισμένων πραγμάτων κατά την έναρξη της ασφάλισης και κατά την διάρκεια αυτής και τελική που είναι η αξία κατά την έναρξη πραγματοποίησης κινδύνου. Η τελική ασφαλιστική αξία λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της ασφαλιστικής αποζημίωσης.

21. Υπερασφάλιση

Υπερασφάλιση έχουμε όταν η αξία των πραγμάτων που δηλώθηκε κατά την σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης υπερβαίνει την τρέχουσα ή αν δεν υπάρχει, τη συνηθισμένη αξία αυτών κατά το χρόνο επέλευσης του κινδύνου το καλυπτόμενο κεφάλαιο είναι μεγαλύτερο από την ασφαλιστική αξία

22. Υπασφάλιση

Υπασφάλιση στην ασφάλιση πραγμάτων έχουμε όταν η αξία τους που δηλώθηκε κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης (ασφαλιστική αξία) υπολείπεται της τρέχουσας ή αν δεν υπάρχει, της συνηθισμένης αξίας αυτών κατά το χρόνο επέλευσης του κινδύνου. Στην υπασφάλιση εφαρμόζεται ο λεγόμενος αναλογικός κανόνας σύμφωνα με τον οποίο η ευθύνη του ασφαλιστή περιορίζεται στην αποκατάσταση ανάλογου της ζημιάς. Δηλαδή το καλυπτόμενο κεφάλαιο είναι μικρότερο από την ασφαλιστική αξία.

23. Συνασφάλιση

Συνασφάλιση έχουμε όταν υπάρχει ασφαλιστικό συμφέρον για τον ίδιο κίνδυνο, την ίδια χρονική διάρκεια, με κοινή συμφωνία με περισσότερους ασφαλιστές όπου ο κάθε ασφαλιστής ευθύνεται για το κομμάτι του κινδύνου που έχει αναλάβει και το σύνολο των ασφαλιστικών ποσών δεν μπορεί να υπερβαίνει την ασφαλιστική αξία.

24. Διαδοχική ασφάλιση

Διαδοχική ασφάλιση έχουμε όταν μετά την σύναψη ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου ακολουθεί και δεύτερο και τρίτο πάντα για το ίδιο ασφαλιστικό συμφέρον. Στην περίπτωση αυτή οι επόμενοι ασφαλιστές ευθύνονται για το τυχόν ανασφάλιστο υπόλοιπο του ασφαλιστικού συμφέροντος και μάλιστα κατά χρονολογική σειρά. Ενώ, στην περίπτωση που έχει καλυφθεί από προηγούμενα συμβόλαια όλο το ασφαλιστικό συμφέρον τότε οι επόμενοι δεν ευθύνονται, εκτός αν αυτός ο όρος δεν υπάρχει στο συμβόλαιο τότε ο κάθε ασφαλιστής ευθύνεται εξ ολοκλήρου για το ασφαλιστικό ποσό της σύμβασης τους.

25. Διπλή ασφάλιση

Διπλή ασφάλιση έχουμε όταν το ασφαλιστικό έχει ασφαλιστεί πλήρως για τους ίδιους κινδύνους σε περισσότερους ασφαλιστές. Όλες οι ασφαλίσσεις είναι ισχυρές αλλά αθροιστικά δεν μπορούν να ξεπεράσουν το 100% της ασφαλιστικής αξίας. Ενώ, στην περίπτωση που έχει καλυφθεί από προηγούμενα συμβόλαια όλο το ασφαλιστικό συμφέρον τότε οι επόμενοι δεν ευθύνονται, εκτός αν αυτός ο όρος δεν υπάρχει στο συμβόλαιο τότε ο κάθε ασφαλιστής ευθύνεται εξ ολοκλήρου για το ασφαλιστικό ποσό της σύμβασης τους.

26. Αρχή του ασφαλίσιμου συμφέροντος

Η αρχή του ασφαλίσιμου συμφέροντος καθορίζει ότι ο ασφαλισμένος πρέπει να βλάπτεται οικονομικά ή με άλλον τρόπο, αν συμβεί η ζημιά. Δηλαδή στην ασφάλιση ζημιών είναι το έννομο συμφέρον που έχει ένα πρόσωπο για τη διατήρηση περιουσίας ή δικαιώματος και το οποίο μπορεί να ασφαλιστεί (απειλείται από το ασφαλιστικό κίνδυνο). Η έλλειψη ασφαλιστικού συμφέροντος στην ασφάλιση κατά ζημιών καθιστά την ασφάλιση άκυρη.

27. Αρχή της μέγιστης καλής πίστης

Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο βασίζεται στην αρχή της μέγιστης καλής πίστης. Αυτό σημαίνει ότι επιβάλλεται και στα δύο συμβαλλόμενα μέρη του συμβολαίου εντιμότητα όσο αφορά τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα τους. Ο ασφαλισμένος πρέπει να προσδιορίζει ακριβή περιγραφή του κινδύνου και δεν πρέπει να αποκρύπτει τίποτα το οποίο είναι πιθανόν να τον βοηθήσει.

28. Αρχή της αποζημίωσης

Η αρχή της αποζημίωσης στις ασφαλίσσεις ζημιών, ο ασφαλιστής υποχρεούται να αποκαταστήσει την αξία του αντικειμένου της ασφάλισης στην ίδια ακριβώς οικονομική κατάσταση που ήταν πριν την επέλευση του κινδύνου ο οποίος του προκάλεσε οικονομική ζημιά.

29. Αρχή απαγόρευσης πλουτισμού

Η αρχή απαγόρευσης πλουτισμού, ο λήπτης της ασφάλισης δεν επιτρέπεται να εισπράξει περισσότερα από την οικονομική ζημιά που υπέστη, ώστε να γίνει

πλουσιότερος από ότι ήταν πριν την επέλευση του κινδύνου κερδοσκοπώντας εις βάρος του ασφαλιστή.

30. Αρχή της υποκατάστασης

Η αρχή της υποκατάστασης σημαίνει την υποκατάσταση του ασφαλιστή στη θέση του ασφαλισμένου, στη διεκδίκηση αποζημίωσης από τρίτο, για τη ζημία που κάλυψε η ασφάλιση. Ακόμη σημαίνει ότι ο ασφαλιστής δικαιούται να επανεισπράξει από τον τρίτο τα χρήματα που κατέβαλε στον ασφαλισμένο⁵⁶.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Γενικοί όροι συμβολαίων ασφάλισης αυτοκινήτων

Οι γενικοί όροι των συμβολαίων ασφάλισης αυτοκινήτων, στις περισσότερες ασφαλιστικές εταιρείες της Ελλάδος, περιλαμβάνουν τα παρακάτω άρθρα:

Άρθρο 1. Κατάρτιση της ασφαλιστικής σύμβασης

Το ασφαλιστήριο καταρτίστηκε και ισχύει με βάση, την πρόταση ασφάλισης, που έχει υποβάλλει στην εταιρεία ο λήπτης της ασφάλισης, συμπληρωμένη πλήρως και με ακρίβεια. Επίσης, με βάση τις έγγραφες απαντήσεις, σε όποια συμπληρωματική πληροφορία έχει ζητηθεί. Ανάλογα υπολογίζονται και τα ασφάλιστρα. Η ασφάλιση καλύπτει την Αστική Ευθύνη του κυρίου, του κατόχου και κάθε οδηγού ή προστεθέντος για την οδήγηση, κατέχοντος την κατά νόμο άδεια οδήγησης ή υπεύθυνου του ασφαλισμένου αυτοκινήτου.

Άρθρο 2. Αντικείμενο ασφάλισης

Η ασφάλιση Αστικής Ευθύνης περιλαμβάνει την ικανοποίηση νόμιμων απαιτήσεων τρίτων κατά του ασφαλισμένου, από ζημίες προξενούμενες από την κυκλοφορία του αυτοκινήτου που περιγράφεται στο ασφαλιστήριο για τις παρακάτω περιπτώσεις:

⁵⁶ Πηγή: "Ασφαλιστική Ορολογία", από την τοποθεσία web: http://www.promist.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=45:2008-06-17-12-26-18&catid=31:general&Itemid=57, προσπελάστηκε στις 17 Αυγούστου 2013.

- Θανατηφόρου τραυματισμού προσώπων.
- Τραυματισμού προσώπων.
- Υλικών ζημιών σε πρόσωπα που δεν ανήκουν στην οικογένεια του ασφαλισμένου, του οδηγού ή του λήπτη της ασφάλισης.
- Υλικών ζημιών σε πράγματα που δεν μεταφέρονται με το ασφαλισμένο όχημα

Δεν θεωρούνται τρίτοι:

- Ο οδηγός του αυτοκινήτου που προξένησε την ζημιά.
- Κάθε πρόσωπο του οποίου η ευθύνη καλύπτεται με την ασφαλιστική σύμβαση.
- Εκείνος που κατάρτισε με τον ασφαλιστή τη σύμβαση.
- Οι νόμιμοι εκπρόσωποι ασφαλισμένου νομικού προσώπου εταιρείας που δεν έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα.

Άρθρο 3. Ισχύς της ασφάλισης

Οι υποχρεώσεις της εταιρείας, του λήπτη της ασφάλισης και του ασφαλιζόμενου καθορίζονται από:

- Το ασφαλιστήριο.
- Τους γενικούς και ειδικούς όρους.
- Την πρόταση ασφάλισης.
- Τις πρόσθετες πράξεις που εκδίδονται, με βάση τις συμφωνηθείσες και από τα δυο μέρη τροποποιήσεις του ασφαλιστηρίου, για κάθε είδος κινδύνου που καλύπτεται με αυτό. Ο όρος που δεν περιλαμβάνεται σε κάποιο από τα προαναφερθέντα τμήματα της, δεν ισχύει. Οι ειδικοί όροι υπερισχύουν των γενικών.

Άρθρο 4. Τοπικά όρια ισχύος

Η ασφάλιση ισχύει για τα όρια Ελληνικής Επικράτειας, για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για τις χώρες των οποίων τα Εθνικά Γραφεία

Διεθνούς Ασφάλισης έχουν προσυπογράψει την από 15 Μαρτίου 1991 «Πολυμερή Σύμβαση Εγγυήσεως μεταξύ Εθνικών Γραφείων Διεθνούς Ασφάλισης». Για τις χώρες εκτός των παραπάνω, απαιτείτε ειδική έγγραφη βεβαίωση του ασφαλιστή, κατόπιν προηγούμενης έγγραφης αίτησης του ασφαλισμένου.

Άρθρο 5. Ανώτατα όρια ευθύνης του ασφαλιστή

Το ανώτατο όριο ευθύνης του ασφαλιστή για κάθε ατύχημα, στο οποίο περιλαμβάνονται το κεφάλαιο, οι τόκοι, τα δικαστικά έξοδα και κάθε φύσης αμοιβές τρίτων, δεν είναι δυνατό να υπερβεί το αναγραφόμενο στο ασφαλιστήριο ποσό. Περισσότερες από μία ζημίες ανά ατύχημα, που προκλήθηκαν από την ίδια αιτία θεωρούνται ως ενιαίο ατύχημα. Αν η εταιρεία υποχρεωθεί να καταβάλλει δικαστικώς ή εξωδίκως οποιοδήποτε ποσό πέραν των ορίων που αναφέρονται στο ασφαλιστήριο, έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του ασφαλισμένου.

Άρθρο 6. Διάρκεια ασφάλισης

Η ασφάλιση διαρκεί για το χρονικό διάστημα το οποίο αναγράφεται στο ασφαλιστήριο. Η ασφαλιστική κάλυψη όμως δεν αρχίζει πριν την καταβολή του εφάπαξ ασφαλιστρού. Η ασφάλιση μπορεί να λυθεί και με νεότερη συμφωνία των συμβαλλομένων μερών.

Άρθρο 7. Ασφαλιστικά βάρη

1. Ο λήπτης της ασφάλισης ή και ο ασφαλισμένος κατά την σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης έχουν υποχρέωση να γνωστοποιούν στον ασφαλιστή όλα τα στοιχεία του ασφαλισμένου οχήματος καθώς και κάθε στοιχείο το οποίο έχει επίδραση στην αποδοχή της ασφάλισης και στον υπολογισμό των ασφαλιστρού.

2. Αν για οποιοδήποτε λόγο, που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του ασφαλιστή ή του λήπτη της ασφάλισης δεν έχουν περιέλθει σε γνώση του ασφαλιστή τα παραπάνω στοιχεία τότε ο ασφαλιστής δικαιούται να καταγγείλει την σύμβαση ή να ζητήσει την τροποποίησης της, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός αφότου έλαβε γνώση αυτών των στοιχείων ή των περιστατικών.

3. Η πρόταση του ασφαλιστή για τροποποίηση της σύμβασης θεωρείται ως καταγγελία, αν μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήψη της δεν γίνει δεκτή και αυτό αναφέρεται στο έγγραφο της πρότασης.

4. Σε περίπτωση παράβασης από αμέλεια της υποχρέωσης που προβλέπεται από την παρ. 1 του άρθρου αυτού, ο ασφαλιστής έχει τα δικαιώματα της παρ. 2 του άρθρου αυτού και επιπλέον, αν η ασφαλιστική περίπτωση επέλθει πριν τροποποιηθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου αυτού η ασφαλιστική σύμβαση ή πριν η καταγγελία αρχίσει να παράγει αποτελέσματα το ασφάλισμα μειώνεται κατά το λόγο του ασφαλιστρού που έχει καθορισθεί προς το ασφάλιστρο που θα είχε καθορισθεί, αν δεν είχε η παράβαση.

5. Σε περίπτωση παράβασης από δόλο της υποχρέωσης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού, η ασφαλιστής έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τότε που έλαβε γνώση της παράβασης.

6. Αν η ασφαλιστική περίπτωση επέλθει εντός της παραπάνω προθεσμίας, ο ασφαλιστής απαλλάσσεται της υποχρέωσης του για καταβολή του ασφαλίματος. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται σε αποκατάσταση κάθε ζημίας του ασφαλιστή.

7. Καταγγελία της ασφαλιστικής σύμβασης εκ μέρους του ασφαλιστή στις

περιπτώσεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου αυτού, επιφέρει αποτελέσματα μετά πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που θα περιέλθει στον λήπτη της ασφάλισης ή μετά πάροδο ενός (1) μηνός από την λήψη της πρότασης τροποποίησης που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση της παρ. 5 του άρθρου αυτού, η καταγγελία επιφέρει άμεσα αποτελέσματα.

8. Κατά τη διάρκεια της σύμβασης ο λήπτης της ασφάλισης ή και ο ασφαλισμένος υποχρεούνται να δηλώσουν στην εταιρεία, μέσα σε δεκατέσσερις (14) ημέρες από τότε που περιήλθαν σε γνώση τους, κάθε μεταβολή των στοιχείων του ασφαλισμένου οχήματος καθώς και κάθε στοιχείο ή περιστατικό που μπορεί να επιφέρει σημαντική επίταση του κινδύνου, σε βαθμό που αν ο ασφαλιστής το γνώριζε δεν θα είχε συνάψει τη σύμβαση ή δεν θα την είχε συνάψει με τους ίδιους όρους. Σε μια τέτοια περίπτωση η εταιρεία, μόλις λάβει γνώση της επίτασης του κινδύνου δικαιούται να καταγγείλει την σύμβαση ή να ζητήσει την τροποποίηση της. Σε περίπτωση παράβλεψης της γνωστοποίησης εφαρμόζονται οι ανωτέρω παράγραφοι 2, 3, 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου. Επίσης, ο λήπτης της ασφάλισης ή και ο ασφαλισμένος υποχρεούνται να γνωστοποιούν αμέσως και εγγράφως στον ασφαλιστή κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας τους ή της έδρας της επιχείρησής τους.

9. Ασφάλιση για λογαριασμό τρίτου, κατόχου ή κυρίου του αυτοκινήτου, γίνεται εφόσον ο λήπτης της ασφάλισης φέρει έγγραφη δήλωση του τρίτου, ότι γνωρίζει τη σύμβαση που συμφωνείται για λογαριασμό του.

Άρθρο 8. Γενικές υποχρεώσεις του λήπτη της ασφάλισης ή του ασφαλισμένου σε περίπτωση ζημίας

Σε περίπτωση επέλευσης ζημίας, ο λήπτης της ασφάλισης ή και ο ασφαλισμένος υποχρεούται:

1. Να ειδοποιήσει εγγράφως μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από τότε που περιήλθε σε γνώση του το ζημιογόνο γεγονός,, την εταιρεία ή πλησιέστερο εκπρόσωπο της.

2. Ανεξάρτητα από τις ενέργειες των Αρχών, τις οποίες οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως μόλις μάθει το ζημιογόνο γεγονός, να κάνει κάθε τι που θα έκανε για το συμφέρον του, με σκοπό τη διάσωση ή τον περιορισμό της ζημίας και κάθε πράξη , σύμφωνα με την καλή πίστη και τις συναλλακτικές συνήθειες ενός επιμελούς προσώπου, σαν να μην ήταν ασφαλισμένος.

3. Να διευκολύνει και να δίνει κάθε δυνατή και εύλογη βοήθεια στους εκπροσώπους ή στους πραγματογνώμονες της εταιρείας, για την διαπίστωση του ατυχήματος και την εκτίμηση των ζημιών.

4. Να προωθεί μέσα σε οκτώ (8) ημέρες στην εταιρεία, κάθε δικαστικό ή εξώδικο έγγραφο, που αφορά την επέλευση του κινδύνου, από όπου και αν προέρχεται αυτό.

5. Να μην προβαίνει σε ομολογίες ευθύνης.

6. Να μην προβεί σε οποιασδήποτε μορφής ενέργεια, που θα σημαίνει αποδοχή ή απόκρουση ή αναγνώριση ή συμβιβασμό ή διακανονισμό του καλυπτόμενου κινδύνου, χωρίς γραπτή συναίνεση της εταιρείας. Η εταιρεία δικαιούται να αναλάβει και να χειριστεί κατά την κρίση της, στο όνομα του ασφαλισμένου, την απόκρουση ή τον διακανονισμό απαίτησης ή να επιδιώξει στο όνομα του αλλά και για το δικό της όφελος, την αποκατάσταση οποιασδήποτε ζημιάς ή την ικανοποίηση οποιασδήποτε αξίωσης αποζημίωσης, μέχρι το όριο ευθύνης της και αφού τον ειδοποιήσει σχετικά. Έχει δε την πλήρη διακριτική ευχέρεια, όσον αφορά τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε δικαστικών αγώνων ή τον διακανονισμό

οποιαδήποτε απαίτησης. Ο ασφαλισμένος οφείλει να παρέχει κάθε πληροφορία ή ειδική βοήθεια, που η εταιρεία θα κρίνει αναγκαία και θα ζητήσει από αυτόν.

7. Παρέχει δε την ειδική πληρεξουσιότητα να τον αντιπροσωπεύει αν τούτο το επιθυμεί η εταιρεία, ενώπιον πάσης αρχής ή δικαστηρίων. Η υπαίτια παράβαση από τον λήπτη της ασφάλισης των παραπάνω υποχρεώσεων του, παρέχει στην εταιρεία το δικαίωμα να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημιάς της, ενδεικτικά δε περαιτέρω αποζημίωση, τόκους και έξοδα, καταβληθέντα προς τρίτο.

8. Σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου, η εταιρεία έχει το δικαίωμα να διενεργήσει οποιαδήποτε έρευνα για να διαπίστωση των αιτιών της ζημιάς και των περιστάσεων, κάτω από τις οποίες αυτή επήλθε, καθώς και για την αξία του

ασφαλισμένου κινδύνου κατά τον χρόνο επέλευσης του.

9. Εάν η ασφαλιστική περίπτωση συνέβη σε ξένη χώρα, η δήλωση γίνεται όπως και παραπάνω, προς τον εκπρόσωπο που έχει δηλωθεί από τον ασφαλιστή στη χώρα της ζημιάς. Η δήλωση ξαναγίνεται προς τον ασφαλιστή μέσα σε προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών από την άφιξη στην Ελλάδα εκείνου που είναι υποχρεωμένος να κάνει τη δήλωση.

Άρθρο 9. Καθορισμός ασφαλίστρου

Τα ασφάλιστρα προσδιορίζονται με βάση το είδος του κινδύνου και την έκταση της κάλυψής του, τη χρήση, την ιπποδύναμη, την έδρα του αυτοκινήτου, την ηλικία του οδηγού του ασφαλισμένου αυτοκινήτου, όπως ισχύουν κάθε φορά, τα τιμολόγια της εταιρείας. Σε περίπτωση τροποποίησης των κατώτατων υποχρεωτικών ορίων ασφάλισης από την πολιτεία ή του τιμολογίου από τον ασφαλιστή, τα ασφάλιστρα αναπροσαρμόζονται και κατά τη διάρκεια ασφαλιστικής σύμβασης. Η καταβολή των χρημάτων χωρίς την χορήγηση εγγράφων δε γεννά υποχρέωση για την έκδοση ασφαλιστηρίου, ούτε άλλη υποχρέωση εκτός από την επιστροφή χρημάτων. Ο λήπτης της ασφάλισης ή και ο ασφαλισμένος οφείλουν να γνωστοποιούν στον ασφαλιστή κάθε μεταβολή του οχήματος ή στοιχείων του οχήματος ιδίως όταν αυτά επιδρούν στον καθορισμό των ασφαλίστρων. Σε περίπτωση μη πληρωμής των ασφαλίστρων, αν η εταιρεία υποχρεωθεί για οποιοδήποτε λόγο σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 489/76 ή μετά δικαστική απόφαση να καταβάλει σε τρίτους

αποζημίωση έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του οδηγού, του ασφαλισμένου ή του λήπτη της ασφάλισης.

Άρθρο 10. Δικαιώματα του ασφαλισμένου και υποχρεώσεις

1. Ο λήπτης της ασφάλισης έχει δικαίωμα να παραλάβει το ασφαλιστήριο με έγγραφη βεβαίωση και το ειδικό σήμα ασφάλισης καθώς και κάθε έγγραφο σχετικό με την ασφάλιση.

2. Καμία απόδειξη εξόφλησης ασφαλιστρών δεν ισχύει, αν δε φέρει τη χειρόγραφη ή μηχανική υπογραφή αυτών που εκπροσωπούν νόμιμα την εταιρεία, σύμφωνα με το καταστατικό της ή με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της.

3. Σε περίπτωση μη πληρωμής των ασφαλιστρών, αν ο ασφαλιστής σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 489/76 ή μετά από δικαστική απόφαση υποχρεωθεί να πληρώνει σε τρίτους αποζημίωση, έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του οδηγού, του ασφαλισμένου ή του λήπτη της ασφάλισης.

Άρθρο 11. Ασφάλιση με περισσότερους ασφαλιστές

Αν το ασφαλισμένο αυτοκίνητο έχει ασφαλιστεί κατά του ιδίου κινδύνου (Αστικής Ευθύνης) σε περισσότερες εταιρείες (πολλαπλή ασφάλιση), ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος οφείλουν να γνωστοποιήσουν εγγράφως χωρίς καθυστέρηση τις ασφαλίσεις αυτές και τα ασφαλιστικά ποσά. Οι περισσότερες ασφαλίσεις είναι ισχυρές μέχρι την έκταση της ασφαλιστικής ζημιάς. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης της ύπαρξης άλλων ασφαλίσεων κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης, το ασφάλισμα θα περιορίζεται στο μέτρο που δεν καλύπτεται από προηγούμενη ασφάλιση. Κάθε ζημιά που τυχόν θα συμβεί στη διάρκεια ισχύος του ασφαλιστηρίου, θα κατανέμεται σε όλες τις Ασφαλιστικές Εταιρείες, ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στον ασφαλισμένο κίνδυνο και όχι εις ολόκληρο. Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος παραλείψει τη γνωστοποίηση με δόλο, η εταιρεία απαλλάσσεται κάθε ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 15 Ν. 2496/97.

Άρθρο 12. Διαδοχή στην ασφαλιστική σχέση

Σε περίπτωση μεταβίβασης του αυτοκινήτου εξαιτίας θανάτου, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του πρώτου κτήτορα από την ασφάλιση, μεταβιβάζονται στο νέο κτήτορα, εκτός αν αυτός ειδοποιήσει για τη μη αποδοχή τους τον ασφαλιστή, μέσα σε

ένα (1) μήνα από το θάνατο. Κάθε μεταβολή της κυριότητας ή κατοχής του οχήματος, συνέπεια ειδικής διαδοχής, επιφέρει μετά πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών, την αυτοδίκαιη λύση της ασφαλιστικής σύμβασης, εκτός αν εντός της αυτής προθεσμίας ο μέχρι τώρα λήπτης της ασφάλισης ή ο νέος κύριος ή κάτοχος ζητήσουν με έγγραφο τους που θα περιέχει τα ακριβή στοιχεία της μεταβολής, τη συνέχιση της ασφαλιστικής κάλυψης και η εταιρεία δεν αποποιηθεί εγγράφως την αίτηση, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της. Στην περίπτωση αυτή η ασφαλιστική σύμβαση λύεται από την αποποίηση της αίτησης ή μετά πάροδο δεκαέξι (16) ημερών από την αποποίηση, αν έχουν προκαταβληθεί για το χρονικό διάστημα αυτό τα ασφάλιστρα. Η εταιρεία δεν ευθύνεται για αποζημίωση, αν μετά τη παραπάνω μεταβολή της κυριότητας ή κατοχής, έγινε νέα ασφαλιστική σύμβαση που αφορά το ίδιο όχημα και καλύπτει το επελθόν ατύχημα.

Άρθρο 13. Ακύρωση της ασφαλιστικής σύμβασης

Η ασφαλιστική σύμβαση μπορεί να ακυρωθεί και από τα δύο μέρη οποτεδήποτε και ελεύθερα. Η ακύρωση γίνεται με έγγραφη καταγγελία, τα αποτελέσματα της οποίας δεν μπορούν να επέρχονται πριν την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τότε που κοινοποιηθεί το περί καταγγελίας συστημένο ή με απόδειξη έγγραφο. Στην περίπτωση αυτή, επιστρέφονται τα ασφάλιστρα που αναλογούν στον υπόλοιπο χρόνο της ασφάλισης. Ο ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση να επιστρέψει το ασφαλιστήριο, το ειδικό σήμα και τη βεβαίωση ασφάλισης του άρθρου 5 του Ν. 489/76, παίρνοντας σχετική απόδειξη. Αν η ακύρωση ζητηθεί από τον ασφαλισμένο, η εταιρεία επιστρέφει ασφάλιστρα, από τον επόμενο μήνα της ακύρωσης.

Άρθρο 14. Τροποποίηση της ασφαλιστικής σύμβασης

Μετά από έγγραφη συναίνεση του ασφαλιστή και με την έναρξη ισχύος τουλάχιστον από την επόμενη μέρα της αίτησης του ασφαλισμένου, είναι δυνατόν να τροποποιηθεί η ισχύουσα ασφαλιστική σύμβαση.

Άρθρο 15. Ανακοινώσεις – δηλώσεις και διακανονισμός ζημιάς

Όλες οι ανακοινώσεις και δηλώσεις του ασφαλισμένου συντάσσονται εγγράφως και απευθύνονται στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας. Ο ασφαλιστής έχει το δικαίωμα να κάνει κάθε έρευνα για τα αίτια της ζημιάς και για τις περιστάσεις

κάτω από τις οποίες έγινε αυτή, όπως και για την αξία του ασφαλισμένου κινδύνου, κατά το χρόνο του ατυχήματος.

Άρθρο 16. Εκχώρηση δικαιωμάτων από την ασφαλιστική σύμβαση

Ο λήπτης της ασφάλισης και οι ασφαλισμένοι δεν έχουν δικαίωμα, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του ασφαλιστή, να εκχωρήσουν τα δικαιώματα που έχουν από την ασφαλιστική σύμβαση. Η εκχώρηση που γίνεται, κατά παράβαση των όσων αναφέρονται παραπάνω, είναι χωρίς αποτέλεσμα για τον ασφαλιστή.

Άρθρο 17. Υποκατάσταση

Η εταιρεία όταν πληρώσει τη ζημιά, υποκαθίσταται, για όσο ποσό κατέβαλε, στα δικαιώματα του λήπτη της ασφάλισης και ασφαλισμένου, απέναντι σε κάθε τρίτο που είναι υποχρεωμένος να πληρώσει την ζημιά.

Άρθρο 18. Αρμοδιότητα δικαστηρίων

Συμφωνείται ρητά ότι αρμόδια για την επίλυση των διαφορών που θα ανακύψουν μεταξύ της εταιρείας και των ασφαλισμένων από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, σύμφωνα με τους παρόντες όρους είναι τα δικαστήρια της έδρας της εταιρείας.

Άρθρο 19. Παραγραφή

Κάθε αξίωση ή απαίτηση που πηγάζει από το ασφαλιστήριο αυτό, παραγράφεται μετά τέσσερα (4) έτη από το τέλος του έτους στο οποίο γεννήθηκε η αξίωση, εκτός αν έχει μεσολαβήσει νόμιμη αναστολή ή διακοπή της παραγραφής.

Άρθρο 20. Αναπροσαρμογή ασφαλιστρών

Η εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα να αναπροσαρμόζει το ασφάλιστρο και τους όρους της ασφάλισης. Αν ο ασφαλισμένος δεν αποδέχεται την μεταβολή που επέρχεται με τον τρόπο αυτό, το δηλώνει αυτό στην εταιρεία και λύεται αμέσως η σύμβαση για το επόμενο διάστημα. Η καταβολή όμως των ασφαλιστρών μετά την παραπάνω αναπροσαρμογή από μέρους του ασφαλισμένου δηλώνει ρητή αποδοχή του νέου ασφαλιστρου και των όρων του συμβολαίου.

Άρθρο 21. Γενικές εξαιρέσεις

Δεν καλύπτονται με το ασφαλιστήριο και αποκλείονται από την ασφάλιση ζημιές που προκλήθηκαν:

1. Από πρόθεση του ασφαλισμένου, του λήπτη της ασφάλισης και του οδηγού του αυτοκινήτου είτε των προστιθέντων από αυτούς προσώπων στην οδήγηση του αυτοκινήτου.

2. Από συμμετοχή του ασφαλισμένου οχήματος σε επιδείξεις και σε εορταστικές παρελάσεις.

3. Από τρομοκρατικές πράξεις, από επιδρομές, εχθροπραξίες, πολεμικές επιχειρήσεις (είτε πριν είτε μετά την κήρυξη του πολέμου), εμφύλιο πόλεμο, οχλαγωγίες, διαδηλώσεις, απεργίες, στάσεις, πραξικοπήματα ή επανάσταση και επίταξη κάθε είδους.

4. Άμεσα ή έμμεσα είτε αποκλειστικά με την συνδρομή και άλλων αιτιών από ιονίζουσες ακτινοβολίες ή από ραδιενεργό μόλυνση από οποιοδήποτε πυρηνικό καύσιμο ή πυρηνικό κατάλοιπο.

5. Άμεσα ή έμμεσα από πλημμύρα, τυφώνα, ανεμοθύελλα, έκρηξη ηφαιστείου, σεισμό, ή άλλη φυσική διαταραχή, εκτός αν ρητά και ειδικά έχει συμφωνηθεί η κάλυψη των περιπτώσεων αυτών με ειδικό πρόσθετο ασφαλιστρο.

6. Από οδηγό που δεν έχει την άδεια οδήγησης που προβλέπει ο νόμος για την κατηγορία του οχήματος που οδηγεί. Άδεια οδήγησης για άλλους τύπους οχημάτων δεν ισχύει.

7. Όταν ο οδηγός είναι μικρότερος των 24 ετών ή έχει άδεια οδήγησης λιγότερο από έτος, εκτός αν ρητά και ειδικά έχει συμφωνηθεί η κάλυψη των περιπτώσεων αυτών με ειδικό πρόσθετο ασφαλιστρο. Σε περίπτωση, που δεν έχει συμφωνηθεί η κάλυψη αυτή, η ζημιά καλύπτεται εφόσον εισπραχθεί επασφάλιστρο 30% επί των ασφαλιστρων του ισχύοντος τιμολογίου.

8. Εάν κατά το ατύχημα ο οδηγός του αυτοκινήτου βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος ή τοξικών ουσιών, κατά την έννοια και τις προϋποθέσεις του

άρθρου 42 του Κ.Ο.Κ. και ανεξάρτητα αν η παράβαση αυτή συνετέλεσε στην πρόκληση του ατυχήματος.

9. Αν το όχημα χρησιμοποιείται για άλλη χρήση από αυτήν που αναγράφεται στο ασφαλιστήριο και στην άδεια κυκλοφορίας του.

10. Από το μεταφερόμενο ή στο μεταφερόμενο με το αυτοκίνητο φορτίο εκτός εάν έχει ειδικά συμφωνηθεί και αναγράφεται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο η κάλυψη αστικής ευθύνης μόνο από το μεταφερόμενο ή προεξέχον φορτίο.

11. Όταν το όχημα μεταφέρει φορτίο ή επιβάτες πέραν από το επιτρεπόμενο ανώτατο όριο που αναγράφεται στην άδεια κυκλοφορίας του και ανεξάρτητα αν η παράβαση αυτή συνετέλεσε στην πρόκληση του ατυχήματος. Επίσης εξαιρούνται ζημιές που προκαλούνται στους συνεπιβάτες σε γεωργικό ελκυστήρα ή στο ρυμουλκούμενο από αυτόν ή επί της καρότσας των πάσης φύσεως φορτηγών. Καλύπτονται μόνο ζημιές σε άτομα που μεταφέρονται με το ρυμουλκούμενο, εφόσον η μεταφορά αυτή επιτρέπεται κατόπιν σχετικής άδειας της αρμόδιας αρχής.

12. Άμεσα ή έμμεσα από έκρηξη ή φλόγες του οχήματος που μεταδόθηκε από αυτό ή από την διαρροή υγρών και υγραερίων οποιασδήποτε φύσης του οχήματος, εκτός εάν ρητά και ειδικά έχει συμφωνηθεί η κάλυψη των περιπτώσεων αυτών με ειδικό πρόσθετο ασφάλιστρο.

13. Όταν το όχημα ωθείται από άλλη δύναμη εκτός της δική του ή ωθεί άλλο όχημα ή αντικείμενο που κινείται σε τροχούς ή ρυμουλκεί άλλο όχημα ή κινηθεί χωρίς τον οδηγό, εκτός εάν ρητά και ειδικά έχει συμφωνηθεί η κάλυψη των περιπτώσεων αυτών με ειδικό πρόσθετο ασφάλιστρο.

14. Εντός φυλασσόμενων χώρων στάθμευσης ή συνεργείο επισκευής οχημάτων ή εκθέσεων αυτοκινήτων, εκτός εάν έχει ειδικά συμφωνηθεί και αναγράφεται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο η κάλυψη αυτή.

15. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας των ως εργαλείων ειδικού τύπου οχημάτων, εργαλείων ή μηχανημάτων, εκτός εάν ρητά και ειδικά έχει συμφωνηθεί η κάλυψη των περιπτώσεων αυτών με ειδικό πρόσθετο ασφάλιστρο.

16. Εξαιρούνται ζημιές που προκλήθηκαν μέσα σε οχηματαγωγά ή σε φορτηγίδα ή σε οποιοδήποτε πλοίο, εκτός εάν ρητά και ειδικά έχει συμφωνηθεί η κάλυψη των περιπτώσεων αυτών με ειδικό πρόσθετο ασφάλιστρο 92.

17. Δεν καλύπτονται ζημιές που προκαλούνται από το ασφαλισμένο όχημα όταν αυτό κινείται επί πεζοδρομίου ή πεζόδρομου.

18. Που προέρχονται από την επιβολή προστίμων ή από την εξαγορά ποινών που επιβλήθηκαν από διοικητικές, αστυνομικές ή δικαστικές αρχές, εξαιτίας παραβάσεων των νόμων ή των αστυνομικών διατάξεων, από τους ασφαλισμένους ή τον αντισυμβαλλόμενο, καθώς και τα σχετικά δικαστικά έξοδα που προέρχονται από αποφάσεις των παραπάνω αρχών.

19. Σε θημωνιές και γεωργικά προϊόντα γενικά, από φωτιά που προκλήθηκε από αλωνιστικά οχήματα ή θεριστικές θεριζοαλωνιστικές ή χορτοκοπτικές μηχανές.

20. Σε γέφυρες, γεφυροπλάστιγγες, υδραγωγεία, υπόγειες γενικά εγκαταστάσεις των οργανισμών κοινής ωφέλειας και βόθρους, εφόσον οι ζημιές προκλήθηκαν από το βάρος του ασφαλιζομένου οχήματος.

21. Εξαιρείτε της κάλυψης η αστική ευθύνη έναντι προσώπων, τα οποία συγκατατέθηκαν να μεταφερθούν με αυτοκίνητο, εφόσον η εταιρεία αποδείξει ότι γνώριζαν ότι το αυτοκίνητο αφαιρέθηκε από τον νόμιμο κάτοχο του με αθέμιτα μέσα ή χρησιμοποιείται προς εκτέλεση εγκληματικής πράξης⁵⁷.

⁵⁷ Πηγή: Interasco Ασφαλιστική Εταιρία (2013), "Όροι ασφαλιστηρίου συμβολαίου" (Ισχύουν από 1/1/2013), από την τοποθεσία web: http://www.interasco.gr/documents/MotorTerms2013_A4.pdf, προσπελάστηκε στις 17 Αυγούστου 2013.

